1889 HUSZONHARMADIK ÉVFOLYAM. 277. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, OKTÓBER 8.

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV. KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél: John, F. Jones & Cie, 31 biz. Faub. Montmar, Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa. Bécsben: Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Vogler. I., Wallfischgasse 10, Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14. Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25. Daube G. L. és Társa, I., Wollzeile Nr. 12. Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12. Danneberg J., Riemergasse Nr. 13. Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22. és valamennyi hirdetési iroda.

AKADÉMIAI KÖNYVTÁRA

Irányi és Apponyi beszéde.

Hatalmas és impozáns ütemekben csendült meg Békés-Gyulán és Jászberényben a nyitány az őszi ülésszak parlamenti szymfoniájához. Komoly hangok csengenek, mint orgonadal és harangszó. Irányi nemes, puritán páthosza, és a politikai igazságokra fektetett nemes meggyőződése, Apponyi ékesszólástól és államférfiui gondolatoktól áthatott dialektikája késedelem nélkül szolgáltak válaszszal a nagyváradi taktikus nyilatkozatára.

Tisza Kálmán azt a régi, de még mindig igaz hadászati elvet követte, hogy támadás a legjobb védelem. Érzi a közelgő őszi viharok szelét. Rováson vannak a Kókán-ügy, a fekete-sárga zászló kérdés és a közigazgatási reformtörekvések. Jól tudja, hogy a két utóbbi közül bármelyik is elég erős eszköz a nemzet szenvedélyeinek felköltésére. Meg van győződve, hogy e fegyverekkel, melyek sujtók, mert a nemzeti érzület szent krizsmájával vannak felkenve, rohamot intéznek rozoga bástyája ellen. Fél, hogy e rohamnak győzelem lehet a vége. Elébe vág tehát és rásüti az ellenzékre az alkotmánysértés, az erőszakosság vádját.

E vád alaptalanságát Irányi és Apponyi kétségbevonhatatlan érvekkel, az igazság megsemmisitő erejével mutatták ki. Irányi a küzdelem folytatására bátorságot merit a választókerületek itéletéből. A hány választókerület megüresedett a véderő vita óta, majdnem valamennyiben győzött a függetlenségi párt. Oly országban, hol meghamisitatlan erőben fenáll az alkotmányosság, a hol a választások tiszták és a törvényhozás többsége valóban kifejezője a nép igaz akaratának, ott e pótválasztások eredménye gondolkodóba ejtette vala a kormányon lévő férfiakat és pártot. Mily megrenditő hatással voltak a ma lejárt Boulangernak nordmegyei és párisi választási diadalai a franczia kormányra. Angliában gyakran a pótválasztások folytán kormányok buktak. Mindenütt és mindig a politikai közhangulat komoly figyelmet érdemlő jelenségeinek és nyilvánulásainak vétetnek.

Egyedül Tisza Kálmán az, a ki komor közönynyel tekint a pótválasztásokban szenvedett veszteségek csataterére, s az elvesztett kerületekkel szemben merészen hivatkozik még mindig nagy többségére, meg nem gondolva azt, vagy szándékosan szemet hunyva az előtt, hogy többségét más eszközökkel szerezte, mint a minőkkel ma rendelkezik és más viszonyok, más jelszavak alatt nyerte, mint a maiak.

Irányi ugyanoly elvhüséggel védelmezi a régi megyét, a haza függetlenségének védbástyáit, mint magát a függetlenségi eszmét. A mint erőt merit küzdelmének megalkuvást nem ismerő folytatására a párt számban való szaporodásából, ugy viszont erőt is kölcsönöz, az elmaradhatatlan végdiadal reményével közvetlenül választóinak, közvetve pedig a magyar népnek, mely visszatartott lélegzettel ügyel az ösz pártvezér szózatára.

Apponyi beszéde, ha nem is csendül össze mindenütt harmonikus összhangba Irányi nyilatkozatával, egyben teljesen összhangzik vele; abban, hogy Tisza Kálmán eltávolitása a közhatalom legemelkedettebb polczáról előfeltétele minden szerencsés haladásnak az országban. Apponyi elitéli a tüntetési kihágásokat, melyek az utczát akarták biróvá tenni a nemzettanács és a kormány közti harczban. De a mily jogosan itéli el az egyiket, ép oly jogosan ragaszkodik a nemzet véleménynyilvánitási szabadságához. Az a férfi, a ki oly fényes ékesszólással képes a jogállam rendszerét formulázni, az nem keverhető soha abba a gyanuba, hogy hallgatag helyesli a rendzavarók munkáját, mert igy kapartatja ki magának a gesztenyét a tüzből. S ép ez okból jól idézte az angol történelem reformkorszakának fényes példáit, s helyesen állitotta egymás mellé, mint ellentétek, melyek közt van egy megbékülési pont, Brougham, Grey és Russel, nemes harczát a mobbal, mely Wellingtont szerinte megkövezte, söt többet tett ennél, hintajából kivonszolva megcsufolta.

Vajon Brougham halhatlan dicsőségéből levon-e valamit a féktelen mob gyalázatos garázdálkodása? Vajon fenyegették-e az angol szabadságot a későbbi reformkorszakban Gladstone, Bright, Cobden «plattform»-jai, azok a népgyülési beszédek, melyek ma is a szónoklat remekei közé soroztatnak, s melyek meghozták az angol szegényebb osztályoknak és a városoknak a kiterjesztett szavazati jogot?

Szintoly bámulatos erővel van felállitva és kifejtve az a kérdés, hogy lehet-e joga Tiszának megcsinálni a választási reformot, mikor ő azt még csak az idén januárban és márcziusban perhorreskálta? Tisza dilemmába került, melyből csak ugy szabadulhat, mint a Reineke-mesében a medve a csapdából. Tisza nem tarthatta magát, ha a reformot elutasitja, azt hiszszük még kevésbbé fogja magát tarthatni, most, hogy elfogadta.

A történelemnek vannak tanuságai. Peel is kész volt végrehajtani a corn-billt, s mindazokat a Cobden és O'Conell által sürgetett reformokat, melyek ellen 20 évig harczolt. Igen is végrehajtotta, de azután megbukott rögtön, elsöpörte helyéről az angol nemzet ép politikai érzéke, mely nem türhette, hogy a hatalom megtartása czél legyen, hanem czélnak egyedül a helyesnek vallott elvek törvényes megvalósitását tekintette. E tanuságból bölcsen okulhat Tisza Kálmán is.

Budapest, okt. 7.

Zágrábból irja levelezőnk, hogy megbizható forrásból szerzett értesülése szerint a horvát tartománygyülésre a mostani ülésszakban kellemes meglepetés vár egy törvényjavaslat be nem nyujtásában. Ez év deczember 15-én telik le érvénye annak az ideiglenes törvénynek, a mely Horvátországban a *sajtóügyi esküdtszékek* müködését felfüggesztette. A mikor öt év előtt ezt az odiózus rendszabályt inditványozták és elfogadták általánosan ugy tekintették azt, mint az esküdtszéki intézmény végleges megszüntetésének megelőzőjét s a felfüggesztés tartama alatt kellett volna megalkotni az uj sajtótörvényt. Ugy látszik azonban, hogy a bán már csak a Magyarországgal való egyformaság kedvéért is nem akarja elejteni a sajtóügyi esküdtszékeket s meggyőződhetett arról is, hogy most már nem kell tartani a sajtókihágásainak veszedelmétől, mert ez saját érdekében is igyekezni fog nem tulságosan kihivólag nyilatkozni. A sajtóügyi esküdtszékeket visszaállitásuk után legközelebbi évben aligha fogják nagyon igénybe venni. *Uj sajtótörvény* alkotásáról a horvát kormány nem mondott le, de meg fogja várni, hogy mi fog történni ebben az irányban *Magyarországon*, a hol kilátás van *a sajtótörvény módositására*. — A másik kivételes törvényt a *birói függetlenség* felfüggesztéséről szólót szintén nem fogják megujitani. A törvény hatálya már junius 6-ikán lejárt s a kormány most uj *birói fegyelmi* törvényt készit. E javaslat a birói függetlenség biztositására kiterjedt intézkedéseket tartalmaz, nevezetesen kimondja az elmozdithatlanságot, s azt, hogy akarata ellenére a biró sem nem helyezhető át, sem nem nyugdijazható. A 7-dik rangosztálytól feljebb a birák felett a fegyelmi hatóságot a hétszemélyes tábla 12 birájából álló fegyelmi tanács gyakorolja. E tanács tagjait egy év tartamára a bán nevezi ki. A fegyelmi tanács itéletei nem fellebbezhetők. A járásbirákra az uj törvény nem fog kiterjedni, ezek, miként Ausztriában, ugy Horvátországban is a szolgálat érdekében áthelyezhetők lesznek.

Megczáfolják azt a hirt, hogy *Kutschera* Hugó báró bosznia polgári adlátus helyébe *Gyurkovics* Gyiro horvát képviselőt fogják kinevezni.

Egy nagy adomány.

Nagy vigasztalására fog szolgálni a mai nap azoknak, a kik komor rezignáczióval már-már belenyugodtak abba a kétségbeejtő gondolatba, hogy a mai kor csakugyan a rideg utilitárizmus, a haszonlesés és önérdek kora legyen, mely egyedüli bálványnyá tevén a drága «én»-t, szánalmas mosolylyal halad el minden mellett, a mi kissé az idealizmus szinét viseli magán, s nem találja a «józan önzéssel» — mint most nevezik — megegyeztethetőnek, hogy valaki kiterjeszsze gondját még arra is, a mit némely rajongók «közérdeknek» mondanak.

Közérdek? Mi az a közérdek? A köznek, az egésznek érdeke? Ha az, viselje gondját a köz, az egész. Álljon meg magától. Nekem, mint egyénnek, nem lehet föladatom az, hogy az egésznek a gondját, vagy akár egy részét vállaimra vegyem. Mi joggal vár tőlem ilyet valaki?

Ez az általánossá vált gondolkozás, melynek már-már minden ember a hive lett. Nem érteni meg a közérdeket; nem venni tudomást arról, hogy kivételesen kedvező vagyoni és társadalmi helyzet, rang, tekintély, befolyás megfelelő kivételes kötelezettségeket is hárit az egyesnek a vállaira, a kötelességeknek abból a fajából, a melyeknek teljesitését követelni, birói hatalommal behajtani nem lehet, de teljesitésök vagy abbanhagyásuk mindig az illetőnek belátásától, jó indulatától s kivételesen finomnak föltételezett érzékétől van függővé téve; nem gondolni meg, hogy a drága én-en vagy legföljebb az alhoz tartozó családon tul is van valami, a mi erőnket, tehetségünket szerényen hallgatva bár, de igénybe venni jogositva lehet; nem emlékezni rá, hogy egyesek áldozatkészségében rejlik a legnagyobb hatalom, mely nélkül nem lehettek volna nagyokká, hatalmasokká nemzetek sehol és soha: ez az, a mi ezt a kort szomoruan jellemzi s melyben az ettől eltérő gondolkozás egy-egy nyilatkozása valóságos esemény számba megy.

Ilyen eseményt jegyezhetünk föl a mai napról, *Semsey* Andornak a magyar tud. akadémia mai ülésében bejelentett adományával, melylyel *százezer forintot* bocsát az intézet rendelkezésére tiz tudomány szakmabeli alapvető munka megiratására.

Semsey Andornak a természettudományok terén való előhaladásunkért tanusitott érdeklődése eddig sem volt ismeretlen a nemzet előtt. Nálunk eddig páratlan áldozatkészségéről sokat tudnának beszélni a magyar természettudományi társulat, a magyar nemzeti muzeum, a földtani intézet, a budapest állatkert, az iskolák s a kitünő tudósok, kiket megsegitett, hogy buvárkodásuk eredményeit közkincscsé tehessék. Többet tett hazánkban ebben az irányban, mint bárki más, többet tett egymaga, mint egész szövetkezetek.

Most, mint alább közlött adománylevéléből látjuk, a tudományoknak egy egész sorozatát karolja föl, olyan módon, a mint tudományos irodalom nálunk fölkarolva még egyetlen ágában sem volt.

Hiszen, nem mondjuk, voltak pályakérdésekre dijak kitüzve nálunk ezelőtt is, s voltak köztük jelentékenyek, a melyekért érdemes vala, hogy ahhoz értő tehetségek szenteljék megoldásukra idejöket, erejöket. De valljuk meg, a legtöbb pályadijunk olyan vala, mely a nyertesnek vagy a mellette vesztes ugyan, de még is érdemesnek teljes megjutalmazását, a dijazás kiegészitését, ambicziója kielégitésének, a kitüntetés erkölcsi appreczíácziójának, a vele járó hirnek és dicsőségnek hagyta fönn. Ezekből a szellemi jutalmakból pedig a legszerényebb tudós sem birhat megélni, s mivelhogy a tudós nálunk egyuttal egyértelmü azzal is, hogy szegény, — bizony nem lehetett módjában a csekély pályadij mellett a jövendő hir és dicsőség reményének éveket előlegezni.

Nem az arra való erők és tehetségek hiánya, hanem főként e szegényes anyagi jutalmazás volt oka, hogy daczára minden ösztönzésnek, nem termettek tudományos irodalmunkban oly alapvető müvek, a melyeknek hiányán a nemeslelkü adományozó most segitni akar.

Azt hiszszük, a dolgot a leggyakorlatibb oldaláról fogta meg, mikor a megirandó munkákra oly jutalmakat szabott, melyek mellett a legkitünőbb tudós is ösztönözve lesz, hogy azokért versenyezni érdemesnek tartsa s időt és kiváló gondot forditson munkájára.

Az akadémiának is van némi ujjmutatás ez adomány módjában. Non multa sed multum, olyan jelszó, melyet már eddig sem ártott volna követni ott, a hol az intézet kezét az alapitók rendelkezése meg nem köti. Lehet, hogy a Semsey-féle adomány remélhető sikerei jótékony hatással lesznek ez irányban is.

De ha elmaradnának is e sikerek, szomoru jelenség lenne ugyan, de Semsey érdemét ez nem tenné kissebbé. Ha a tudományos munkásság talaját kivülről ható eszközökkel termékenyiteni lehet, csak igy lehet nagy eredmény reményével, a mint ő im megkisérli.

Adományával a legelső maeczaenások közé iktatta nevét, a kiket nemzetünk müvelődési krónikája hálásan följegyezett. Megérdemli, hogy a nemzet elismeréssel adózzék neki, bár ő tőle áll a legtávolabb, hogy ilyesmire formáljon igényt. A ki páratlan szerénységét ismeri, tudni fogja, hogy a méltatás vágya nem volt az indokok között, melyek ez adomány megtételére birták. Használni akart, lenditeni akart nemzete tudományos irodalmán — ez volt az egyetlen, a mi ösztönözte.

S mi, a kik ezt tudjuk, szivesen szalasztjuk el a kinálkozó alkalmat arra, hogy őt ellenképnek állitsuk fel azokkal szemben, a kik hasonló helyzetben, mint ő, nem cselekesznek hasonlóan, mint ő.

A franczia választások.

A franczia pótválasztások igazolták az előleges számitásokat, melyeket az általános választások után a várható végeredményről jeleztek. A republikánusok kivivták azt a nagy szaporodást, mely többségüket teljessé teszi. A monarchistáknak nagyon véknyan csurrant a választások uj vizeiből, a boulangisták meg annyira vitték, hogy az általános választásokban nyert kis létszámot megkettőztették. Negyvenöten lesznek az uj kamarában és ezzel épen egy önálló frakcziónak jelentőségére tettek szert. Ezt a megerősödést legnagyobb részben Páris városának köszönhetik, mely a tegnapi választásokban egy maga tizennégy uj boulangistát tüntetett ki polgári bizalmával, még pedig meglehetős obskurus neveket. A boulangizmust általában ugy lehet immár tekintenünk, mint Párisnak és egykét nagy városnak, melyek levegője minden szédelgésnek jobban kedvez, speczifikus helyi járványát. De már itt is mutatkozik határozott javulás a mult évi párisi választáshoz képest a mennyiben a «világ fénylő központja» kerületeinek jóval nagyobb számában határozott republikánusokat választott meg. A republikánus többség az uj kamarában nem lesz kisebb, mint az előbbiben volt. Ellenben a monarchista ellenzék fogyott számban tér vissza és a boulangista zászlóalj megnövekedése voltakép a monarchisták rovására esik. Elég rossz hasznát vették hát annak a lealázó és megbecstelenitő szövetségnek, melyet a trónpretendensek a nagy politikai iparlovaggal kötöttek. Francziaország republikánus közérzületét meg nem bonthatták, de saját hagyományos hitök értékét semmivé tették. Kisebb tábor és kevesebb hit, ez mai részök.

De a köztársaság győzelme sem ment a pirrhusi kételytől. A győzelemnek valódi értéke még mindig attól függ, milyen lesz a republikánus frakcziók magatartása a jövő kamarában. A választási eredmény nagy árnyoldala, hogy nem teremtett olyan parlamenti többséget, melyre egy kormány biztos lételét alapitani lehetne. A mérsékelt republikánusok ugyan jelentékenyen megerősödve térnek vissza, de a hányszor a radikális töredék együtt szavaz a monarchista és boulangista ellenzékkel ép olyan parlamentáris többséget találnak magukkal szemben, mint a mult kamarában. Félős, hogy ez a körülmény kivált az uj törvényhozás kezdetén zavarossá fogja tenni a helyzetet. A boulangisták bizonyára nem fogják elmulasztani, hogy rögtön a revizió Eriszalmáját dobják a republikánus táborba. Nincs kizárva, hogy az alkotmányrevizió inditványa a radikálisok segitségé-

---

A HIVEK.

17

— FRANCZIA REGÉNY. —

— Nem kell tőle tartani. Sokkal jobban fél attól, hogy elcsapják vagy megbüntetik. Szegény öreg! nem is sejti, hogy mint háziur fog meghalni. Mert természetesen kiadom a részét.

— Édes barátom, ne felejtse el, hogy a szabadalmat könnyebben kilopják az ember zsebéből, mint az órát. Önnek ebben még nincs tapasztalata, de nekem van. Az eszméje mindössze tiz-husz szóból áll. Sejtse meg valaki és legyen szemesebb, mint ön — alászolgája, elrepültek a milliói!

— Világos.

— Vigye haza hát ezeket a rajzokat, csukja el jól egy fiókba és vigyázzon, hogy a kulcsot el ne veszitse. Azután pedig siessen, hogy a mintáját mihamarabb letehesse a szabadalmi hivatalban. Hagyjon félben minden egyéb munkát. En betegség czimén hivatalos szabadságot adok önnek határozatlan időre. Felénk se jöjjön addig, a mig mindent el nem végezett. Különösen gondja legyen arra, hogy a mintája egyes darabjait más-más mühelyben rendelje meg. Mikor aztán készen lesz minden, keressen valahol egy félreeső helyiséget s állitsa össze a mintáját maga. Hiszen nem felejtette még el a régi gépész-mesterségét! Most pedig menjen. Hanem előbb jöjjön ide, hadd ölelem meg, a mint megölelné az édesatyja, ha, mind a kettőnk örömére, még életben volna,

A két férfi egy pillanatig szorosan átölelve tartá egymást.

— Ön helyettesitette atyámat, mondá Vieuvicq. — Szivem mélyéből mondok ezért köszönetet.

— Nagy örömömben is elszomorit az a gondolat, hogy ez a dolog most már el fog bennünket egymástól választani. Mert ön nem marad aztán nálunk. Máris gondoskodnom kell az utódjáról.

— Ne siessen vele, igazgató ur, mondá Guy olyan szomorusággal, mely — ilyen pillanatban — kissé érthetetlen volt. — Lehet, hogy még sokáig lesz szükségem arra, hogy dolgozzam . . .

— Hogy megélhessen?

— Nem. Hogy feledhessek! Ez sokkal nehezebb. Azzal összehajtogatta a rajzait és szó nélkül, gondolatokba merülve távozott.

A kik a lépcsőn találkoztak vele, bizony nem sejthették, hogy milliókat visz a hóna alatt.

XX.

E naptól fogva a láz nem mult el a fiatal mérnökről. De ez nem az arany-szomj láza volt, mely lüktetésbe hozá a halántékát és reszketésben tartja a kezét a feltalálónak a siker küszöbén.

Éjjel-nappal az a halálos félelem zaklatta, hogy elkésik, hogy Jeanne vissza találja utasitani szerelmét, melyet nemsokára felajánl neki, ha vállalata sikerül.

Nem jegyese-e Lord Mawbraynek máris? Vagy ha még szabad, ha még módjában van kettőjök közül választani, melyiköknek lehet jobban remélnie? Mind a két részről forró szenvedélyt, hires nevet, nagy vagyont ajánlanak föl neki. Azonban a két ország különböző volta Lady Mawbraynek olyan állást kinál, mely sokkal különb, mint a vieuvicqi kastély urnőjéé. Az arisztokratikus Angolországban, a leendő uralkodó egyik barátjának a nejeként Jeanne ott fog tündökölhetni az udvarban franczia szellemével, szépségével és bájosságával.

Ellenben itthon Francziaországban, hol a politikai uralom megszüntette az udvart és az uralkodóházat, a czime csak drága csecsebecse volna, de semmi hasznára sem lenne a nagyravágyó aszszonynak.

Már pedig Guy napról-napra jobban ismerte föl benne, hogy a nagyravágyás mennyire uralkodik rajta. Igaz, Jeanne, az ő nemes fennkölt szivével, teljesen képes arra, hogy nagyravágyását feláldozza a szerelemnek. De ha Lord Mawbray iránt nem látszott is gyöngéd érzelmeket táplálni, viszont arra sem vallott semmi, hogy őt szeretné.

Az igazat megvallva, Jeanne napról-napra bensőbb és mélyebb barátságot tanusitott iránta és folyvást nagyobb kegygyel kereste a társaságát és kérte a tanácsát. Mostanában már otthon maradozott és várt reá, ha ugy volt, hogy eljön s minduntalan, minden apróságért levélkéket küldözött neki.

Guynek most már valóban nagy befolyása volt Jeannera, a minek Ramburné csak örült, mert tapasztalta az üdvös eredményét.

De milyen messze volt még mindez a szerelemtől!

Pedig ugyancsak közeledett már az a nap, a mikor szólni kell. Ez a gondolat rettegésbe ejtette az ifjut. Mostanig, hogy szegénysége ugyis hallgatásra kárhoztatta, ha egészen bele nem nyugodott is, de legalább csaknem megszokta már azt a gondolatot, hogy Jeanne a másé lesz. Olyan csapás volt ez, a melyet előrelátott, meg nem változtathatott. De most, hogy a körülmények változása megengedte neki, hogy reá gondoljon, mi lesz belőle, ha Jeanne visszautasitja és azt feleli:

— Miért nem jött hamarább? Most már késő. Nem vagyok többé szabad.

Ettől a félelemtől zaklatva, Guy pillanatot sem veszitett annak a munkának a bevégzésével, mely az ő gazdagságát volt megteremtendő. Napról-napra ott görnyedezett a rajzai vagy a müszerei fölött és siettette találmányának az elkészültét. Este pedig fölkereste Jeannet, kit hol otthon talált, hol a szinházban, hol valamely szalonban. Nem akarta neki mutatni, hogy valami változás ment benne végbe; de bármint volt is, mikor a fölfedezése után először jelent meg a Ramburené szalonjában, arczát a remény benső sugárzása mintegy átszellemültté tette. Termete szinte magasabbnak látszott, járása biztosabb, hangja rezgőbb volt.

Jeanne ép ekkor Lord Mawbrayval beszélgetett és mivel a jelen voltak közt mindenki ugy vélekedett, hogy kettőjök közt már körülbelül elhatározott dolog a házasság, senki sem háborgatta bizalmasnak látszó beszélgetésöket. De Vieuvicq ezzel nem igen látszott törődni.

Odament Jeannehoz, elfoglalta a baloldalán üresen levő helyet s kényszeritette, hogy Jeanne feléje forduljon.

Mawbray dühösen állott föl.

— Mi leli önt ma este? kérdé Jeanne Guytől. — Az arcza szinte sugárzik.

— Hála istennek, nincs okom a szomorkodásra, viszonzá Guy, oly pillantással tekintve reá, melyet maga Jeanne is a hüséges eb nézésének nevezett el.

— Pedig sokszor látszik szomorunak. Mennyivel jobban szeretem ugy, a milyennek most látom! Milyen jól illenék önnek a boldogság, Guy! Legyen ilyen mindig!

A fiatal ember gépiesen emelte szemét a nagy tükörre, a mely előtt egymás közelében ültek, s a mely bajosan tükrözhetett volna vissza ennél szebb fiatal párt.

Mindig ilyen legyek? viszonzá Guy, az elibe táruló képet szemlélve. — Jó tanácsot adott ezzel Jeanne, és én rajta leszek, hogy megfogadjam.

Most Jeanne is fölemelte a szemét, és megértve a czélzást, kissé meglepetve pirult el. Guy sohasem beszélt vele igy. Szemök a csillogó keretben egymásra tapadt, mintha nem tudnának egymásról leválni.

Jeanne most hasonlitotta össze először gyermekkori barátját a többi férfiakkal, a kiket most és azelőtt látott. Mennyire fölöttök állott Guy észben, odaadásban, igazi értékben! És mialatt más tárgyra terelte a beszélgetést, Jeanne megvallá magának, hogy nincs itt a kire szivesebben bizná boldogságát és életét.

De ő gazdagságot és a fényüzést szerette. Szerette egyszerüen, naivul, ösztönszerüen, mint a hogy a szép indiai madarak kedvelik a napot, mely csillogóvá teszi tollazatukat. A szerelem, mely csodákat mivel, már jó ideje kopogtatott szive ajtaján, de a küszöböt még nem lépte át.

Hogy az ajtó megnyiljék, ahhoz valamivel erősebb fuvalma kellett annak a szélnek, melyről nem tudni, honnan ered, merre tart. De ha az ismeretlen látogató egyszer elfoglalta ott benn a helyét, csakhamar meg fogja mutatni, hogy ő benne az ur.

— Tessék! szólt Jeanne, mintha álomból ébredne, — már negyedórája tartóztatom önt itt, pedig látom, hogy a jó Rochetorte milyen nagy szemeket mereszt ránk. Okvetlenül el kell beszélnie, hogy miféle herczegnővel ebédelt együtt tegnap.

— Akkor hát megyek is innen. Miután önnel beszéltem, csakis önről akarok beszélni — magammal.

(Folytatása következik.)

„ANGYALKA."

27

— ANGOL REGÉNY —

— Nagysád helyén ezt nem tenném, mondá Savage nyomatékosan. — Ha ön mende mondákat szór a világba a grófnőről, azt fogják mondani, féltékenységből teszi, a mi pedig nagyon nyomoruságos szinben tünik elő és . . . . . a megveretést jelenti. Különben, gondom lesz reá, hogy Dameron ne vegye hasznát az ön elbeszélésének, bár mennyire pikánsul legyen is előadva.

— Ugy veszem észre, ön kissé messze megy, mondá a szép asszony legyezőjével tenyerét veregetve s oly hangsulylyal, mely vészt jósolt. — Ön nagyon szivén hordja lady Wriothesley jólétét; annyira gondos, hogy a férjnek szinte felesleges fáradnia, vagy . . . Kedves Nigel! maga mindig roppant mulatságos, de soh sem annyira, mint mikor szerelmes! Nemde, megengedi s nem veszi rossz néven, ha véleményemet megmondom? Hiszen tudja volt alkalmam magát megfigyelni . . .

Scarlettené ujra s jóizüen nevetett. Volt idő, a mikor Savage szerelmes volt beléje, azért ez nem kis zavarba jött a szép asszony gunyos tekintete alatt. Most ugyan ördögnek tartotta, de akkoriban angyalnak hitte. Vajon akkor is nevetség tárgyául szolgált-e neki? Scarlettené egy kis ideig gyönyörködött s élvezte bosszuját, azután gunyosan folytatá:

— Nemde, most már nem vagyok olyan szép, mint akkor voltam? Az emberek olyanok, a minőknek nézzük őket. Jelenlegi szép eszményképe különb. Vigyázzon, hogy ő se okozzon magának több bajt, mint én tevém. Mi teszi magát ma este oly csipőssé? Talán a váratlanul visszatért férj uram hozta ki a sodrából és megsemmisitette számitásait? — Ezalatt előrehajlott s egyenesen a szeme közé nézve, lágy, csábos suttogással mondá: Sohse féljen, nincs oka reá.

Ha az volt a terve, hogy Savaget a kieszelt tervek végrehajtására megnyerje, alaposan elszámitotta magát.

— Önnel szerződni? Pas si béte! mondá Savage gunyosan. Nézzen mások után, a kik segédkezet fognak nyujtani piszkos dolgában. En részemről köszönöm az intést, melyet kegyes volt adni. Ez az egy pillantás az ön hadi tervébe elég arra, hogy figyelmeztessem lady Wriothesleyt, hogy résen legyen.

— Egészen tetszése szerint, mondá Scarlettené vállat vonva. — Volt már elég bolond a világon, a ki okosabbnak hitte magát nálamnál.

— Ez a bolond minden esetre iparkodni fog a legjobbat tenni, mondá Savage könnyed mosolylyal, mélyen meghajtva magát.

Uj tánez kezdődvén, Scarlettené tánczosa érte jött és magával vitte. Angyalka haza kivánkozott és Verulamné sietett minél előbb kivánságának eleget tenni. Angyalka ujra visszanyerte önuralmát, de bágyadtnak és aggasztólag sápadtnak nézett ki. Midőn Wriothesley karját nyujtotta neki, hogy a kocsihoz kisérje, elforditotta tőle a fejét s egyenesen Savagere nézett, a ki kellő távolságban állott tőle.

— Nigel, lesz szives engem lekisérni? mondá hangosan, mielőtt még Cicele, — a ki megakadályozhatta volna — észrevette szándékát. Nigel hamar

vel többséget nyer, a mi azonnal megrendithetné Franczia országnak nehezen biztositott belnyugalmát. De közvetlenül a kiállott veszedelmek után marad talán a radikálisok számbavehetőbb vezéreiben még annyi józan meggondolás, és a választásokra szervezett republikánus együttmüködés is lesz még reájuk annyi utóhatással, hogy nem lesz első dolguk a köztársaság ellenségeinek trójai lovát diadallal az alkotmány várába bevonszolni. És még a legrosszabb esetben is ott lesz a köztársaság védelmére az első legveszedelmesebb roham ellen az örködő szenátus, mely a köztársaságnak tett kitünő szolgálataival most oly méltó tekintélyt vivott ki és bizonyára a revizionális mániának minden elhamarkodott kitörését erélyesen vissza fogja utasitani. A szenátus ma a franczia republikánizmus legerősebb bástyája.

Azt hiszszük, ha egyszer a köztársaság kár nélkül átevezett ama szirtek között, melyek az uj törvényhozási időszak bejáratánál fenyegetik, később a kamarának jelen összealkotása, mely ma oly töredezettnek és visszásnak látszik, még szerencséjére is fordulhat és állandó megszilárdulásának igazi alapkövévé válhatik. Kifejeztük már ama meggyőződésünket, hogy az uj kamarában a köztársaság ellenes pártok nem fogják hosszabb ideig folytathatni ama minden áron való ellenzékiséget, mely az előbbi kamarában volt lételemök. Már is feltünedeznek a félreismerhetlen jelek, melyek ezt a kilátást megerősitik. Talán épen a boulangisták fogják leghamarább beadni derekukat. Ezek a kiváltságolt honmentők többnyire társadalmi állásukra is oly elzüllött, katilinárius existencziák, kiknek a fekete lovu czézár ügye épen elég jó volt arra, hogy vele maguk is névhez és szerepléshez jussanak. De hát a nagy mester tovább is a számüzetés keserü kenyerével akarja beérni, és ama szerencsésebb hivei, kik a választásukban első czéljukat elérték, most alighanem okosabbnak fogják találni, hogy a létező hatalommal előnyös megegyezést keressenek. A boulangisták különben is választóik előtt republikánus fogadalmat tettek és az államforma elvi ellenségeinek épen nem tekinthetök.

Még határozottabb reményt ápolhatni a monarchista ellenzék átváltozására nézve. A monarchisták elvesztették utolsó kétségbeesett csatájukat, melynek erőfeszitése egyedül tette magyarázhatóvá választási szövetségüket a boulangizmussal. Hogy ezt a kétes szövetséget a vereség után is ápolják és a politikai kondottierik szégyenletes mesterségébe elmerüljenek, róluk helytelen föltevés volna. Ők meggyőződtek most, hogy Franczia ország népe az uralkodó államformának fentartását óhajtja, és hogy szövetkezésök a bomlás erőivel nem a saját eszményeik valósulását segiti elő. Immár szemben állanak azzal a döntő ténynyel, hogy a köztársaság az életképesség hosszabb próbáját állotta meg, mint minden más államforma, melylyel a franczia e században kisérletet tettek. Fel kell fogniok, hogy ezentul nem lehet más hivatásuk, mint hogy a mérsékelt republikánusokkal kezetfogva a köztársasági kormányzatban a józan gyakorlati elvek uralmát biztositják. Sok nyilatkozat bizonyitja, hogy ez a belátás már felébredt a monarchisták egy részében. Mihelyt ez a belátás a kamarában tovább hatni fog, benne lesz a köztársaság állandó és szilárd kormányzatának biztositása.

VIDÉK.

* **Hódmezővásárhelyről** jelentik: Gosztonyi Sándor országgyülési képviselő tegnap délelőtt tiz órakor tartotta több száz választópolgár előtt beszámoló beszédét. Beszédében az elmult országgyülési ülésszakban elfogadott törvényjavaslatokat erős bonczkés alá vette és csakis az egy Vaskapuszabályozásról szólót helyeselte, mint a mely a Kelettel való kereskedelmünket lesz hivatva nagyban elömozditani. A kormány, de különösen Tisza Kálmán miniszterelnök eljárását, elitélte. Beszámolóját a nagyszámu hallgatóság megéljenezte.

* **Pestmegye** pénztári és ügykezelésének megvizsgálását Márkus Sándor min. osztálytanácsos ma befejezte. A vizsgálat során a min. biztos konstatálta, hogy a megyénél minden rendben van.

* **Nagykikindán** mint táviratban jelentik, Nikolits Fedor br. tegnap tartotta meg beszámoló beszédét.

* **Nyitramegye** törvényhatósági bizottságának mai közgyülésén, mint táviratilag jelentik *Szalavszky* főispán nyilatkozott a közigazgatás kérdésében. Kijelenté, hogy bár a tisztviselők a mandátum lejártáig kitünően teljesitették kötelességőket, nagy kérdések megoldása marad hátra. Bár a bureaukratikus teendők végzésében feltétlenül szükséges a pontosság, az nem minden, a mit a közigazgatási tisztviselőtől követelni lehet, mert annak arra is kell törekedni, hogy tevékenységével a közjót mozditsa elő. Két dolgot örömmel konstatál s ez az, hogy nincs tagja a tisztikarnak, mely a magyar hazának, a magyar állameszmének feltétlen hive ne lenne, továbbá hogy a tisztikarban meg volt a törekvés az utóbbi idők reformjainak eredményes életbeléptetésére. Konstatálja, hogy a közigazgatás minden ponton javult s felveti a kérdést, hogy mégis miért nincs azzal megelégedve a közönség, majd az állami adminisztráczió hivének vallja magát.

* **A csongrádi** községi pénztárban Albertényi Antal megyei főszámvevő 2500 frt hiányt konstatált.

* **Kolozsvárról** távirják mai kelettel: A ref. egyházkerület mai folytatólagos ülésén kihirdettetett a választások eredménye, mely szerint főgondnokká Kemény Gábor b. helyébe *Bethlen* Gábor gróf, egyházkerületi közigazgatóvá *Nagy* László esperes választatott meg. Nagy vitát idézett elő a nagyenyedi ref. theologiának Kolozsvárra való áthelyezési kérdése. Az egyházkerület igazgatótanácsa valamint a 21-es bizottság a theologiai akadémia áthelyezését javasolja. *Zeyk* József inditványozza, hogy az áthelyezés csak akkor történjék, mikor az egyházkerület más segély kizárásával önmaga fenntarthatja azt. Dr. *Kolozsváry* Sándor utal a Nagyenyeden végzett lelkészek csekély kvalifikáczijára, az áthelyezést, már most tartja szükségesnek. A vitát déli egy órakor félbeszakitották és d. u. 5 órakor folytatták. *Bod* Károly folytonos zaj között szól; az igazgatótanács javaslatát pártolja. Jancsó Lajos ellenzi a javaslatot. *Zeyk* Dániel *Zeyk* József javaslatát pártolja. *Szász* Domokos püspök gyengélkedése daczára, hatalmas érvekkel pártolja az igazgatótanács javaslatát. Hosszu beszédben utasitja vissza az ellenpárt azon gyanusitását, hogy az áthelyezéssel az alapitó intenczió sértetnének. Az idő előrehaladottsága és szóló gyengélkedése miatt a püspök holnap folytatja beszédét.

* **Pozsonymegye** őszi közgyülése — mint lapunknak Pozsonyból táviratozzák — ma délelőtt 10 órakor kezdődött, *Zichy* József gr. főispán elnöklete alatt. A közgyülés szokatlanul népes volt. Az alispáni jelentés tudomásul vétetvén. — A *csallóközi vasut* ügyében az érdekeltségnek mai számunkban ismertetett) elhatározása és folyamodása következtében a közgyülés egyhangulag kimondá, hogy a vasutlétesités ügyének a *megye* áll az élére. Az előkészitő bizottság tagjaiul *Bacsák* Pál elnöklete alatt a birtokosság mult esti gyülése által javaslatba hozott tagok választattak meg. Nagy és hosszas vitára adott okot a vármegyei házipénztár *jövő évi költségvetésének* megállapitása. Ez ugyanis *1098 forint fedezeti hiányt* tüntetett fel, melyet az állandó választmány a vármegye kezelésére bizott *alapokból* «kezelési költségek» czimén szedendő dijakkal való fedezését elfogadta s a közgyülésnek is javslatba hozta. A közgyülés hosszas vita után kimondá, hogy a deficzitnek fedezéséről gondoskodjék az alispán. A hiányt most a megyei épitési és javitási munkák mellőzése utján remélik eltüntetni.

* **Pozsony város** mai közgyülése egyhangulag elfogadta a rendőrségi reformjavaslatot olykép, hogy a rendőrség évi 7350 frtba kerülő 14 rendőrrel szaporittassék.

Irányi Dániel beszámolója.

Békés város országos képviselője, Irányi Dániel, mint táviratunkban már emlitettük, vasárnap délelőtt tartotta meg beszámolóját Békésen választói előtt. Irányi Dániel e beszéde egész terjedelmében igy hangzik:

T. polgártársak! Az országgyülés második ülésszaka sok fontos alkotással szaporitotta a törvénykönyvet.

Kötelességemnek tartván t. választóimat a törvényhozás müködéséről évenkint értesiteni, azt ezuttal is kivánom tenni, vázolván az önöket leginkább érdeklő alkotásokat, jelezvén az ezekre nézve pártunk által lefoglalt álláspontot s elmondván egyuttal a jövőre tervezett ujitásokról véleményemet.

T. polgártársak! A legtöbb törvényjavaslatot, melyek önöket is közelről érdeklik s a melyek törvényerejére emeltettek, a pénzügyminiszter terjesztette elő.

Ezek között főhelyen áll az, mely *az italmérési jog megváltásáról* szól.

Már tavaly, midőn a szeszadóról hozott törvényt ismertetni szerencsém volt, megmondtam, hogy az italmérési földesuri kiváltságnak kárpótlás mellett leendő megváltása több oknál fogva kivánatos, a miért is mi annak eltörlését régóta sürgettük. Ezuttal tehát az ezidén megalkotott törvénynek főbb rendelkezéseit csak egyszerüen elsorolni tartom szükségesnek, oly megjegyzéssel mindazáltal, hogy annak némely, különösen a községeket illető határozmányai, valamint azon rendelkezése ellen is erélyesen felszólaltunk, hogy a kártérítési kérdésben biróság helyett utolsó fokon is az érdekelt miniszter itéljen.

Az emlitett törvény szerint, az italmérési jog rendszerint, — mert van egy kivétel is — kárpótlandó, ha az abból vont haszon után a tulajdonos az 1872. évi január 1-től 1886. évi deczember 31-ig terjedő öt év vagy legalább ezen öt év egyike alatt adót fizetett.

A kártalanitás alapját az ezen időszakban a jog után huzott összes jövedelemnek egy ötöde képezi, a melyből azonban 10% levonandó. Az igy megállapitott évi jövedelemnek huszszorosa képezi a kártalanitási összeget.

A kártalanitás 70 év alatt sorsolás utján beváltandó állami kötvényekkel legkésőbb 1892. év végéig történik, de a kötvényektől 1890 január 1-től kamat jár és pedig vagy 5% — mely esetben a kamatjövedelem után tőkekamat- és járadékadó fizetendő — vagy 4½%, melyet ilyen adó nem terhel.

Egyik szakaszban pedig utasittatnak a pénzügyi- és belügyminiszterek, hogy egy év leforgása alatt előrebocsátott tanulmányozás után s a mennyiben azt czélszerünek és lehetségesnek találják a törvényhozás elé terjesztendő javaslattal állapitsák meg a módozatokat, melyek mellett a községek a kártalanitási összeg erejéig nekik jutó kötvényeket olyan hitelszövetkezetek alaptőkéjére fordithatják, melyek

1-ször ezen összegek után a községeknek évi 4% kamatot biztositanak, a melyeknek

2-szor ügykezelése és alapszabályai olyanok, hogy nálok a község tulajdonát képező összegek biztonsága veszélyeztetve nincs; a melyek végre

3-szor a tartalékalap iránt alapszabályszerüleg ugy intézkednek, miszerint remélhető, hogy a községek a tőkéik felett a rendelkezési jogot mihamarabb visszanyerik.

Egy későbbi törvény által pedig a pénzügyminiszter felhatalmaztatott, hogy akár az állampénzekből, akár pénzintézetek utján a megváltási tőkékre már az 1889-dik év folyamában is adhasson előleget, ha

1-ször a kártalanitási összeg már meg van állapitva és ha

2-szor kétséget kizáró módon ki van mutatva, hogy a kártalanitás kit illet.

Állami pénztárból azonban csak oly kártalanitásra adható előleg, melynek tőkeösszege 10,000 frtot meg nem halad s a nyujtandó előleg annak kétharmadánál nagyobb nem lehet.

A ki ily előleget kap, az a kártalanitási kötvények értékesitésének napjáig, illetőleg az előleg visszafizetéséig 6%-ot fizet.

A vizszabályozás és talajjavitás sok esetben a hiányzó tőkék miatt nem lévén foganatba vehető, a XXX-ik számmal jelölt törvény feljogositja a magyar földhitelintézetet, hogy ezen czélokra kölcsönöket adhasson.

A kölcsön összege a vizrendezési társulatnak a társulati ártér kataszteri tiszta jövedelmének tizenkétszeresében állapittatik meg, ha azonban ez a társulat hiteligényeit nem fedezné, az ártér becsértékének 50%-áig emelhető fel. A hitel záloglevelekben nyujtatik, a melyeket az intézet azon arányban köteles a forgalomból kivonni, a melyben azok visszafizettetnek.

A záloglevelek kamatlába 4%, a törlesztés tartama 50 esztendőnél hosszabb, a félévi részletekben fizetendő kamat és törlesztés pedig 4½ frtnál nagyobb nem lehet. A netaláni veszteségek fedezésére minden kölcsöntől 10% tartalékalapul visszatartatik.

A hátralékok, ha az illetőktől behajthatók nem lennének, a társulat többi tagjaira aránylag vettetnek ki.

Az 1885-iki XXIII. t.-cz. hatálya alá tartozó talajjavitási munkálatok költségeinek fedezésére pedig az e czélra alakult társulatok a kat. tiszta jövedelemnek hatszorosát kaphatják kölcsönképen, s ily kölcsönökben egyesek és érdekeltségi csoportok is részesithetők.

Végre a pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a földmivelési miniszterrel egyetértőleg ezen törvény határozatait azon társulatoknál is alkalmazhassa, a melyek nem a m. földhitelintézettől vesznek fel kölcsönt, az esetben is, ha a kölcsönt nyujtó intézet nem záloglevelekben, hanem kötvényekben vagy készpénzben adja a kölcsönt.

A pénzügyi igazgatás számtalan panaszra adván okot, a pénzügyminiszter előterjesztésére a pénzügyi közigazgatás szervezetének megváltoztatása is elrendeltetett.

E szerint az illetékszabási hivatalok megszünvén, azok teendöit ujra a kir. adóhivatalok veszik át. Hasonlóképen megszünik a kir. adófelügyelők hivatala s ezeknek, valamint az eddigi kevés számu pénzügyi igazgatóságok teendöit, a törvény az ujonnan s majdnem minden megyében felállitandó pénzügyi igazgatóságokra ruházza. Kivételt csak Budapest képez, a hol ugy az illetékszabási hivatal mint az adófelügyelőség megmarad.

Hogy a hozott törvényeknek milyen sikere lesz s az uj pénzügyigazgatási rendszer az eddiginél jobban fog-e beválni, azt majd csak a tapasztalás fogja megmutatni.

A mi végre az 1889-ik évi *állami költségvetést* illeti, a szerint a jövedelmek és bevételek kerekszámban 350, a kiadások pedig 356 millióban állapittattak meg, ugy hogy a hiány 6 millió forintra rug.

Elég nagy összeg ugyan még ez is, azt azonban el kell ismernünk, hogy a régibb hiányokhoz képest tetemesen alászállott, csakhogy, ha nem a miniszter, ha nem az ellenzék számitásainak alapján indulunk, a hiány sokkal nagyobb.

A miniszterelnök mint akkori pénzügyminiszter ezelőtt nehány évvel azt igérte, hogy ha a béke zavartalanul fenmarad s a törvényhozás a kivánt adókat s a pénzügyek rendezésére szükséges egyéb törvényeket megszavazza, az államháztartás 1890-ben egyensulyba jut. A béke — hála isten — nem zavartatott meg, a törvényhozás a kormány által kivánt adókat és egyéb törvényeket megszavazta, majd meglátjuk vajon a jövő évi költségvetés igaz számitás mellett hiány nélkül fog-e benyujtatni. De ha ugy lesz is, lehetetlen mégis nem kárhoztatnunk az oly gazdálkodást, a mely olyan óriási terhekkel rövta meg a népet, melyeknek sulyát mindenki érzi, sokan pedig tovább viselni alig képesek.

A lefolyt ülésszak legfontosabb tárgya azonban tisztelt választók, kétségen kivül a véderőről szóló törvényjavaslat volt.

Ebbe, a mellett, hogy az a hadsereg egységére volt alapitva, a kormány két különösen sérelmes pontot iktatott be.

Az egyik — a 14-ik § — az 1868-ki törvény azon rendelkezését, mely szerint a hadsereg létszámának megállapitása tiz évről tiz évre a törvényhozásnak volt fentartva, megváltoztatni illetőleg meghiusitani volt hivatva. A másik pedig — a 25-dik § — azonkivül hogy a szerint az egyévi önkéntesek a tiszti vizsgát továbbá is német nyelven voltak letcendök, azokat, a kik le nem teszik — s hányan vannak, a kik arra a német nyelv nem tudása miatt nem képesek — egy második évi szolgálatra kötelezte.

A függetlenségi és 48-as párt, alapelveihez hiven az egész törvényjavaslatot elvettetni s a kormányt oda utasittatni kérte, hogy egy külön nemzeti hadsereg felállitása iránt nyujtson be törvényjavaslatot, böven és czáfolhatatlan okokkal bizonyitván egyfelől, hogy az ugynevezett közös, de voltaképen osztrák hadsereg alkotmány és nemzetellenes szelleme mellett Magyarországnak sem szabadsága, sem állami és nemzeti léte biztositva nincsen, másfelől pedig azt, hogy egy önálló magyar hadsereg, azon kivül, hogy a nemzet eme drága kincseinek megörzésére szükséges, a kettős monarchia fennállása érdekében is kivánatos, a magyar sereg, nemzeti lobogó és magyar tisztek alatt s magyar vezényszó mellett, az osztrák hadsereg oldalán s a közös fejedelem főparancsnoksága alatt kétségen kivül sikeresebben fogván megvédelmezni a szövetséges két államot, minden támadás ellen, mint az egységes hadseregbe beolvasztva, fekete-sárga zászló, többnyire osztrák tisztek alatt és német vezényszó mellett.

De bármily világosan mutattuk is meg állitásaink alapos voltát s bármily erélyesen küzdöttünk is álláspontunk mellett, a többség határozati javaslatunk elvetésével, a benyujtott törvényjavaslat részletes tárgyalását elrendelte.

A részletes tárgyalásnál a már emlitett két szakaszt ostromoltuk tehát leghevesebben. S e tusában, melyben a mérsékelt ellenzék is velünk tartott, segitségünkre jött maga az ország közvéleménye is.

Megyék és városok felterjesztéseket intéztek a képviselőházhoz a két szakasz módositása végett s népgyülések tiltakoztak a nemzet jogainak csorbitása ellen. A főváros polgársága, élén az egyetemi ifjusággal, hangosan nyilvánitotta hazafias érzelmeit s ha az utczai tüntetések néha a kellő határokon tulmentek is, a mit senki sem helyeselt, a kihágásokért is a felelősség első sorban magát a kormányt terheli, a mely a sérelmes javaslatot előterjesztette s ahhoz makacsul ragaszkodott, azután pedig a kirendelt karhatalmat, a mely nem egy esetben szabálytalanul és durván lépett fel a tömegek ellen.

A hosszu és gyakran zajos vitának végre is az lön eredménye, hogy a kormány a 14-ik szakaszt az ellenzék kivánságához képest módositotta, a 25-iket azonban egy magyarázó, de a dolog lényegén nem változtató határozati javaslat elfogadásával, a többség fentartotta. Mihez képest a magyar ifjak a magyar ezredekben is német nyelven kötelesek letenni a tiszti vizsgát, a magyar nyelvet csak kisegitőképen használhatván, s ha nem teszik le, még egy évig tartoznak szolgálni. S ezen törvényt magyar kormány kezdeményezte, s magyar országgyülés szavazta meg, daczára a felháborodásnak, melyet az mondhatni pártkülönbség nélkül előidézett, főlébe helyezvén a bécsi hatalomkörök akaratát a nemzet jogainak, érdekeinek és kivánságának.

Azonban, ha az utóbbi szakaszra nézve keresztül erőszakolta is a kormány saját szerkezetét, az ellenzék támadásai s az ország fölébredt közvéleménye mind a mellett arra kényszeritették a tekintélyben alászállott miniszterelnököt, hogy kormányát némely uj s kevésbé népszerütlen erőkkel felfrissitse.

Ezek, hivataluk elfoglalása alkalmával bizonyos reformok behozatalát igérték, melyeknek némelyike a nemzet óhajtásaival találkozik, egyik azonban egy összrégi intézmény felforgatására czéloz. Értjük a megyei és városi önkormányzatot.

Ez ugyan az utolsó husz év alatt sok részben megcsonkittatott, annak egyik lényeges föltétele, a tisztviselők választása azonban mai napig nagyobbára fennmaradt. Most az irtó fejsze erre készül lecsapni.

A szándék t. i. a mit Nagyváradon tartott beszédében a miniszterelnök is megerősitett az, hogy a megyék s a városok tisztviselőit jövőre a kormány nevezze ki, a képviselőtestületeknek csupán valamelyes ellenőrzési jog tartatván fenn.

Ha e terv, melyet eddig csak a mérsékelt ellenzék vallott magáénak, megvalósul, akkor a kormány hatalma, mely már is tulságos, még nagyobb leszen, az ellenőrzési jog fentartása annak ellenében komoly biztositékot nem képezhetvén. S ha ezen ujitást a szabadság s a közügyek iránti érdeklődés szempontjából az ország teljes függetlensége esetén sem helyeselnök, mennyivel inkább kell attól óvakodnunk azon függő viszonyban, a melyben Ausztriával s a bécsi hatalomkörökkel szemben állunk. A történet lapjai hangosan intenek, hogy ily kisérlettől tartózkodjunk.

Hányszor forgott már veszélyben Magyarország szabadsága s hányszor mentették azt meg a vármegyék a megsemmisitéstől, hogy fegyveres kézzel egymással szövetkezve, hol pedig csak szenvedő ellentállást szegezvén ellene a kényuralomnak. Ezért nevezte az 1848-ki törvényhozás az alkotmány bástyáinak a megyéket.

S ki az a ki jót merjen állni, hogy hasonló esetek soha többé nem fognak előfordulni? Ki az, a ki biztositani képes, hogy az idő folyamában az alkotmányt nem fogják többé felfüggeszteni, vagy legalább lényegesen megcsonkitani? Ki az, a ki, mint mondani szokás kezét a tüzbe merné tenni, hogy az országgyülés nem fog feloszlattatni s a kormány a törvényhozás ellenőrzése nélkül vezetni az ország ügyeit. Vagy végre ki az, a ki lehetetlennek tartja, hogy egy gonosz kormány annyira megrontja a — fájdalom — nem ismeretlen vesztegetések segedelmével magát az országgyülést, hogy az maga hajlandó lesz feláldozni az ország fontos jogait.

S ki fogja ezen esetekben nyomatékkal emelni fel szavát az alkotmány fentartása érdekében, ha a törvényhatóságok letüntek a közélet szinteréről, vagy legalább elvesztettek minden jelentőséget?

Ferencz József ő felsége, hiven esküjéhez, bizonyosan nem fogja a fennálló törvényes rendszert erőszakosan megdönteni: de utodjaiért sem maga, sem senki a világon nem állhat jót. A kik a trónon megelőzték, II. Józsefet kivéve, mindnyájan hittel kötelezték magukat a törvények megtartására s hányról jegyezték meg mégis a történetirók, hogy megsértették azokat. A kik e tanulságokat elfelejtették, vagy azt hiszik, hogy a nemzet jogai immár örökre biztositva vannak, biztositva különösen akkor, mikor idegen szellemü sereg tartja megszállva az országot, azok számára hiába irták a történelmet, azok abból nem okultak. Nem allitom én, hogy nem kell a közigazgatást megjavitani. Ellenkezőleg. De azt tartom, hogy e czél a választási rendszer megtartásával is elérhető.

Csak ne használja fel a kormány a főispánokat s ezek viszont az alispánokat és szolgabirókat, a szolgabirók pedig a birókat és jegyzőket kortesszolgálatokra, mely esetben azután alárendeltjeik tetteit és mulasztásait szigoruan ellenőrizni nem merik; csak teljesitsék a feljebbvalók lelkiismeretesen a kötelességszerü felügyeletet s vonják felelősségre a hibásokat; csak legyenek eléggé biztositva az alárendeltek előljáróik önkénye ellen; s a közigazgatás minden bizonnyal meg fog javulni. Mi készséggel támogatni fogunk minden javaslatot, mely a közigazgatás javitására szolgál, de a választási elvet semmi esetre sem vagyunk hajlandók feláldozni. Ennek fentartása hazafiui kötelesség, a melynek teljesitését mindenek felett maguktól a törvényhatóságoktól várjuk, mit ha tenni elmulasztanak, magok és utódjaik keserüen megfogják bánni.

Előadtam röviden t. polgártársak az utolsó ülésszak fontosabb eseményeit s érintve a közigazgatás tervezett átalakitását, erre nézve is elmondtam nézeteimet. Nem zárhatom azonban be beszédemet a nélkül, hogy még egy ügyről ne tegyek emlitést.

Jó ideje már, hogy a mérsékelt ellenzék közlönyei — közlönyei, mondom, mert vezérférfiai a képviselőházban ily kivánsággal soha sem álltak elő — ellenkezőleg, ismételve kijelentették, hogy összeműködésünk mindegyik párt elveinek fentartása mellett történik — az emlitett lapok, mondom, arra nógatják a függetlenségi és 48-as pártot, hogy felhagyva, mint mondják, meddő, mert időszerütlen programmja követésével, a miniszterium megbuktatására és a kormány átvételére, a mérsékelt ellenzékkel szövetkezzék.

Mi a mérsékel ellenzékkelt, mint a létező kormány ellenfelével, ennek megbuktatására s egy hazafiasabb, nemzetibb és tisztességesebb irány megvalósitására eddig is összeműködtünk, ugy a választásoknál a kormány jelöltjeivel szemben, mint a képviselőházban, valamikor nézeteink megegyeztek, kölcsönösen támogatván egymást. S ezt az eljárást jövőre is követni el vagyunk határozva. De elveinknek, programmunknak nem csak feláldozásával, de akár csak felfüggesztésével is, senkivel szorosabb szövetségbe nem léphetünk. Ezt tiltja meggyőződésünk, tiltja a választóknak adott szavunk s annálfogva becsületünk, de tiltja ezenfelül az ily lépésnek előrelátható hiábavalósága, sikertelensége és káros volta.

Tiltja meggyőződésünk, melyszerint a közös-ügyes alapon, a melyen a mérsékelt ellenzék is áll, az ország bajain gyökeresen segiteni nem lehet, azt csakis az ország függetlensége, teljes önrendelkezési jogának visszaszerzése mellett lehetvén remélnünk. S habár elismerjük, hogy a meglevő közjogi alapon is lehetne jobban kormányozni, azt, hogy a nemzet jogos óhajtásait a közösügyes rendszer mellett valósitani, a nemzetnek ugy szellemi mint anyagi érdekeit hathatósan előmozditani, alkotmányos jogait és a mi fő: jövőjét ez alapon állandóan biztositani lehessen, nem tartjuk lehetőnek.

Tiltja továbbá a választóknak tett ünnepélyes igéretünk, a melyet önkényüleg, egyoldaluan megmásitani, az egyéni is polgári becsülettel ellenkezik. Ezt mi, a kik 1875-ben a Tisza Kálmán és a vezetése alatt levő balközép hasonló tettét a legkeményebben elitéltük, a legnagyobb következetlenség sőt mondhatni gyalázat nélkül nem ismételhetjük.

És végre tiltja az ily lépésnek előrelátható hiábavalósága, sikertelensége és káros volta.

Ugyanis mi haszna lenne annak, ha a mérsékelt ellenzékkel összeolvadnánk? Nagyobb lenne-e ez által az összes ellenzék s igy könnyebben buktathatná-e meg a kormányt? Egy emberrel sem lenne nagyobb s igy azután is csak oly kisebbségben maradnánk a kormánypárttal szemben, mint vagyunk jelenleg. Sőt ellenkezőleg, attól lehetne tartani, hogy a függetlenségi és 48-as párthoz tartozó választók, képviselők hütlenségén megbotránkozva, bizalmatlanságot szavaznának nekik, mely esetben az önérzetesebbek nem késnének lemondani s igy helyök megüresedvén s más elvhü emberrel töltetvén be, a szövetkezett ellenzék megfogyatkoznék. Pedig hogy a mi választóink, a kik annyi küzdelem, annyi áldozat és üldöztetés után hivek maradtak zászlójukhoz, az attól való elpártolást közönyös szemmel nem fognák nézni, azon legkevésbé sem kételkedem, azt a haza, önmeggyőződésök iránti kötelességemnek tartom.

De ha ily eljárást az országgyülés tartama alatt csak kevés került követne is, a bekövetkező általános választások alkalmával bizonyosan, ha nem valamennyi, de a legnagyobb rész el fogná ejteni azt a jelöltet, a ki, szavát megszegve, elveit föladta. S ily módon az egyesült ellenzéknek megszaporodása s többségre jutása még inkább meghiusulna.

S mi lenne végre, a mit szintugy nem szabad figyelmen kivül hagyni, az ily lépésnek erkölcsi hatása? Nemde még nagyobb megingatása a politikai jellemben, a politikai erkölcsiségben való hitnek? Hogyan bizzanak meg az ily tettek után a választók azokban, a kik, mikor megbizást kérnek, szentül fogadják, hogy elveikhez ragaszkodni fognak, azután pedig cserben hagyják. Az erkölcsi kár, mely ily hütelenségből eredne kiszámithatatlan.

Azért hiába csábitanak minket a mérsékelt ellenzék lapjai programmunk elhagyására, avagy csak módositására is, hiába elvoinknek bár csak ideig-óráig való felfüggesztésére. Mi tántorithatatlanul vallani és követni fogjuk azokat ezután is és mind halálig azoknak árán hatalomra jutni becstelenségnek, sőt árulásnak tartván, a kormányzást csakis elveink alapján lévén pártunk hajlandó elfogadni.

A kik ily felhivást intéznek hozzánk, s intéznek akkor, mikor a közjogi válaszfalon kivül még más s különösen a közigazgatás államositása is elválaszt egymástól — azok vagy magok kevés sulyt fektetnek a politikai elvekre s tisztességre, vagy csak rólunk tesznek fel, hogy ily ocsmány megalkuvásra, hitehagyásra képesek vagyunk. Ilyen sértő feltevést pedig eddigi magunktartása nem igazol s azt én a leghatározottabban visszautasitom, vissza a magam s vissza elvbarátaim nevében.

A közelebbi időben történt képviselőválasztások egyébirant amugy is biztatólag hathatnak még azokra is, a kik netalán már hosszunak tartják az eddigi küzdelmet. A mely kerületekben ugyanis pártunk az utóbbi időben jelöltet csak állitott mindenikben, még pedig többnyire fényesen győztünk.

Lehet ugyan, hogy a czélt, a melyre törekszünk, még csak évek mulva fogjuk elérni, sőt lehet az is, hogy mi öregebbek már nem fogunk rálépni az igéret földére, de az ifjabbak, de flaink előtt meg fog az nyilni előbb-utóbb s a jogaiba visszahelyezett nemzet, boldogsága közepett, áldani fogja azok emlékezetét, a

---

oda ugrott, Angyalkának a karját nyujtotta s együtt elhagyták a szobát. Wriothesley követni akarta őket, hanem Verulamné halk, de sokat mondó hanggal, melyet sir Georg is meghallott, visszatartotta. Sir Georg annyira tisztában volt e hang határozottságával, hogy szerényen a függönyös ajtohoz sompolygott és hamar a folyosóra osont.

— Egy szóra Fulke, mondá Veralumné; — ma este haza jösz velünk.

— Oh, köszönöm a meghivást, felelé Wriothesley kissé határozatlanul, inogva Cicelének haragos, szigoru tekintete okozta meglepetés és a hálaérzet közt a szives látásért, a melylyel oly mohón megkinálta. — Valóban nagyon kedves, jó vagy, de...

— Itt most nincs szó jóságról, sem háláról. A ház, a melybe kivánom, hogy jöjj, nem az enyém. Addig a pár napig, mit a fővárosban töltünk, feleségednél lakom.

— Valóban? Akkor annál egyszerübb részemről a meghivást megköszönni és el nem fogadni.

— En semmiféle visszautasitást nem fogadok el. Neked ma haza kell kisérned engem Angyalkával együtt.

— Lehetetlen! nekem van lakásom a Cladridgeben, különben is . . .

— Nem törödöm én azzal, van-e neked lakásod vagy sem. Követelem, hogy jöjj haza oda, a hol a feleséged és én lakom. Micsoda! azt hiszed, az a szegény asszonyka nem szenvedett már eleget a miatt a botrány miatt, a mit te okoztál? Kiszolgáltattad a világ nyelvének sértő elhanyagolásod és állandó távolléted által, s most még azt akarod, hogy abban a kiállhatatlan, rettenetes klubbodban szóvá tegyék a tényt, hogy a feleséged a te palotádban lakik és te garcon módjára a hotelben éled a világodat! Wriothesley! ha férfiu vagy, ezt meg fogod akadályozni.

— Nagyon heves vagy, kedvesem, mondá a gróf hidegen; — de ha ily szinben tünteted fel a dolgot, természetes, nem tehetek másként, mint hogy elfogadjam meghivásodat. Szivesen leszek feleségemnek a vendége.

— Örülök, hogy belátod kivánságomnak észszerüségét, felelé Cicele hasonló hidegséggel s a haragtól még mindig villogó szemmel kiment Sir Georg után, a ki a folyosón várta.

— Azt mondom, jegyzé meg Sir Georg, a ki egy vizsga tekintet után tisztában volt a szép özvegy jelki állapotával, ne menjen igy a többiek közé.

Hiszen egész dühben van még. Mindenki észreveszi.

— Ah, ne bosszantson még maga is, — felelé Cicele, több nyomatékkal, mint előkelőséggel kisérve szavait.

Egy-két lépést tett előre, azután megállt s kaczagásba törve, mondá:

— Mondja csak, igazán dühös vagyok? Mindig elhittem magáról, hogy a legbátrabb férfiu az összes ismerőseim közt, habár némelykor, ha rövid időre is, más bajba esik. Dühös vagyok! Nos, nem leszek, ha kivittem a tervemet.

— Bár csak én is kivihetném az enyimet, a legboldogabb ember lennék a világon.

IV. FEJEZET.

Másnap reggel Wriothesley és neje a reggelinél találkoztak. Angyalka kissé halavány és bágyadt volt, hanem az még jobban emelte szép szemeinek szelid fényét. Férje barátságosan üdvözölte, ámbár a nő alig nézett reá s eleintén nem volt hajlandó a társalgásra. A masziv tea-kanna mögött ült és olyan buzgalommal öntögette a teát, mintha egész lelke a czukor és tej kioszlásában összpontosulna. Ezáltal nem csekély feladatot rótt Cicelére, a ki igy kénytelen volt a társalgást fentartani.

Kis idő mulva Cicele egyenesen Angyalkát szólitotta meg, mire az asszonyka magaviselete rögtön megváltozott. Egyszerre lerázta magáról a szótlanságot, a melybe ez ideig burkolódzott és oly hévvel és szóbőséggel kezdett a mult éjjeli bál eseményeiről beszélni, hogy még Verulamnét is meglepte, a kihez szavait kizárólag intézte.

Wriothesley némán ült, hallgatott és ugy érezte magát, mintha minden pillanatban felébredhetne és az egész csak képzeletének játékává fogna bizonyulni. Vajon ez a szép, kedves, élénk, előkelő nő ugyanaz a szende, félénk leányka-e, kit ezelőtt tizennyolcz hónappal ismert? Nem csoda, hogy nem ismert reá!

Angyalka tovább csevegett, hébe-korba lágy nevevetésbe tört, mikor diadalairól volt szó. Nem titkolta el, mit mondott neki ő fensége a herczeg. Ez rendkivül hizelgő volt ugyan, de otrombán volt mondva, a mi különben a nagy méltóságok szokása és privilégiuma. Kedves csevegése közepette, Angyalka hirtelen felkelt s mondá:

— Megmutatom a tánczrendemet. Az érthetetlen dolgok legérdekesebb példánya, de az autografok benne határozottan felette értékesek. Elhozom.

(Folytatása következik.)

kik önzéstelenül és nem csüggedve mindvégig híven szolgálták a haza szent ügyét.

Ez hitem, ez reményem. S megemlékezve arról, hogy ma van évfordulója ama gyászos napnak, a melyen negyven évvel ezelőtt tizenhárom magyar tábornok a haza iránti hüségének áldozatul esett Aradon, azon fohászszal fordulok esdekelve a mindenható és igazságos istenhez, engedje, hogy az ügy, a melyért ők harczoltak és dicső vértanu-halált szenvedtek, békés és alkotmányos uton mielőbb diadalt üljön.

UJDONSAGOK.

— okt. 7.

— ***Személyi hirek.*** *A király* csütörtökön este egész kiséretével Bécsbe fog érkezni Mürzstegből. — *Stefánia* özv. trónörökösné Bécsből tegnap visszautazott Laxenburgba. — A *Post* jelentése szerint *Frigyes* császárné az ujabb intézkedések értelmében e hó 19-én indul külön vonaton Athénbe. A császárné Drezdán, Bécsen és Velenczén át fog utazni. — *Szilágyi Dezső* és br. *Fehérváry* Géza m. kir. miniszterek tegnap este Bécsből Budapestre érkeztek. — *A braganzai* herczeg tegnap délután Tatáról Bécsbe érkezett. — *Széchényi* Imre berlini nagykövetünk tegnap Bécsből állomáshelyére utazott. — *Dr. Schopper György* rozsnyói megyés püspök e hét végén somodii nyaralójából Rozsnyóra költözött. — *Br. Hornig Károly* veszprémi megyés püspök a jövő tavaszszal Pápára utazik a bérmálás szentségének kiosztása végett. Pápa ez alkalommal először fogja üdvözölni a megyés püspököt falai közt.

— **A királyné** Mária Valéria főherczegnővel és Ferencz Szalvator főherczeggel együtt tegnap Arcoban volt, hova Kornis grófnő is elkisérte. A magas vendégek a környék megtekintése után a «Nelboeck» fogadóban ebédeltek s azután visszatértek Rivába.

— **Október hatodika.** Az aradi gyásznap negyvenedik évfordulóját hazafias kegyelettel ülte meg a főváros és a vidék egyaránt. A katholikus egyház törvényei következtében a vasárnapra eső szomoru évforduló alkalmából a gyász istenitiszteletet ma tartották meg a ferencziek templomában, hol reggel 9 órakor volt az első gyász istentisztelet *Batthyány* Lajos gr., az első magyar miniszterelnök lelki üdvéért. A templom ez alkalomra gyászpompával volt ékitve. Az oltárok fehér keresztes fekete posztóval voltak eltakarva, a padokat fekete drapéria födte, s a szentély előtt volt a diszes katafalk. Lépcsőzetes állványon koporsó, melyen kardok és koponya mellett ki volt függesztve a magyar nemzeti czimer is. A koporsót négy sor gyertya övezte, köröskörül pedig disznövények voltak felállitva A Batthyány-rekviem után, melynél a misét *Kisfaludy* Nándor Ludovika-akadémiai hittanár mondta s a melyen nagy számu közönség vett részt, d. e. 10 órakor következett az aradi vértanuk emlékének szentelt rekviem, melyet az orsz. honvédegyletek központi bizottsága rendezett. A gyászistentiszteleten jelen voltak: Damjanich János özvegye, Tisza László honvédegyleti elnök, Degré Alajos alelnök, Mikár Zsigmond, Maygraber ezredes, Herman Ottó, Körösi Sándor, Krajtsik Ferencz és Csatár Zsigmond orsz. képviselők, Nagy Miklós stb. A honvédmenedékház tagjai Cserey ezredes parancsnok vezetése mellett testületileg jelentek meg, szintugy a budapesti 48-as honvédegylet tagjai diszruhában s egyleti zászló alatt. Az egyetemi ifjuság köréből mintegy 150 főnyi küldöttség vonult a templomba Weiszfeld Vilmos olvasóköri alelnökkel az élén. A templomban ezenkivül igen sok 48-as honvéd és nagyszámu közönség volt jelen. A gyászmisét Bán Sándor ferenczrendi házfőnök szolgáltatta ki egyszerü segédlettel. A közönség Szautner K. karnagy orgonakisérete mellett urfelmutatás előtt az «Áldozatot hoz neked», urfelmutatás után «Ki ragyogni látod élted csillagát» s végül «Ments meg engem» közénekeket énekelte. A gyászistentisztelet végeztével az egyetemi ifjuság rázendített a «Szózat»-ra, melyet együtt énekelt el a templomban jelenvolt diszes közönséggel.

A *vidéken* tartott gyászünnepekről a következő táviratokat vettük: *Aradon* a nemzeti gyásznapot buzgó kegyelettel ünnepelte meg az idén a város, a szabadságharcz golgotájának közönsége. Már tegnap délután és este az érkező vonatok minden vidékről hoztak vendégeket. Sok magán és középületről lengő gyászlobogók jelezték, hogy mindenki ünnepli a nemdicső vértanuinak emlékét. Ez alkalomból az összes tanintézetekben a délelőtti folyamára az előadások szüneteltek és már kora reggel a város főutczáján hemzsegett az ünneplő közönség. Délelőtt 10 órakor a minoriták egyházában az összes megyei, városi, egyházi, birósági és egyéb királyi hivatalok, testületek és egyletek küldöttjeinek jelenlétében az aradi 48-as honvédegylet gyászistenitiszteletet rendezett. Az egyház hajójának közepén fekete posztóval voltak a padok bevonva, elől a katafalk a 13 vértanu arczképével és sok koszoruval, melyek között a budapesti egyetem és az aradi szintársulatéi tüntek ki. Mise után az egész közönség zászlókkal és zeneszóval vonult ki a vár melletti kivégeztetési helyre, hol az emlékoszlop előtt *Tiszti* Lajos szerkesztő tartott hatásos emlékbeszédet. Az aradi szintársulat erre gyászdalt énekelt, mire *Kazaliczky* szinész szavalta el dr. Várady Antal alkalmi költeményét. Ezután következett az emlékoszlop megkoszoruzása a budapesti egyetemi ifjuság küldöttei és Arad város összes egyletei és testületei által. A szintársulat által előadott gyászének zárta be a kegyeletes ünnepet. — *Pozsonyból* távirják: A jogakadémiai ifjuság, számos hivatalnok és 48-as honvéd, valamint nagy közönség részvétele mellett, ma délelőtt ünnepélyes gyászistentisztelet volt az aradi vértanuk emlékére. — *Szegeden* a hazafias ünnep alkalmából a rókusi népkör estélyt rendezett. A társas-vacsora alkalmával Gera István a kör elnöke tartott felköszöntőt, üdvözölvén a megjelenteket s hosszasabban fejtegetvén a hazafias ünnep jelentőségét. A beszédet élénken megéljenezte a társaság, mely nagy számban vett részt a kör estélyén. — *Veszprémből* irják nekünk: Mint minden évben, ugy az idén is az aradi vértanuk emlékezetére a ferenczrendieknél okt. 6-án ünnepélyes gyászszertartás volt, melyen a város előkelőségein kivül a megyei 48-as honvédegylet tagjai dr. Halassy Vilmos elnök vezetése mellett testületileg jelentek meg. A szertartáshoz Tamaskó Antal házfőnök saját költségén 13 darab piros lámpást készittetett.

— **Valóságos nyári napja** volt ma a fővárosnak. A hosszu esőzés után már alig remélhettük, hogy jobbra fog fordulni az igazi ősz beálltáig az idő s annál jobban esett az a néhány szép nap, mely a mult hét vége óta megvigasztalt kissé bennünket. Arra azonban a legvérmesebb reménykedéssel sem mertünk számitani, hogy a vén asszonyok nyara még igazi juniusi meleget is hozzon ránk, a milyen ma volt a fővárosban. Reggel óta gyönyörü tiszta és napfényes volt az ég, s már délfelé annyira felmelegedett a levegő, hogy mindenki a szabadba sietett, a ki ráért, élvezni mégegyszer az eltünt nyár sugárba göngyölt utolsó üzenetét. Délután szinte tikkasztó volt a meleg, a milyen május végén meg junius elején szokott lenni. Hogy az időjárás nyári képe teljes legyen, négy óra tájban hirtelen beborult az ég s pompás meleg, nagyszemü eső zuhogott vagy egy félóráig, azután meg átváltozott apró szitáló esőre, a milyen mégis csak inkább őszkor áztatja meg a mi vidékünket. Az izzasztó meleg csak alkonyat felé csökkent. A nyári időből különben kijutott a vidéknek is. — Máramarosszigeti levelezőnk irja, hogy e hó 2-ikán, mikor még a hegyeken és havasokon el sem olvadt a téli időjárás következtében esett hó, egyszerre olyan nyári égiháboru, villámlás, dörgés keletkezett, mely nyár közepére beillett volna. A zivatar körülbelől egy óráig tartott. Érdekes volt látni este a haragos villámokat, a mint megvilágitották a hóval boritott hegyek ormait.

— **A szerviták jubileuma.** Ma volt második napja annak a három napig tartó ünnepnek, melyet a fővárosi szerviták itteni letelepedésüknek kétszázados évfordulója alkalmával tartanak. A templomban ma is, ép ugy mint tegnap, kora reggeltől estig valóságos bucsujárás volt. Az istenitiszteleteket ugyanazon sorrendben tartották, mint tegnap, a jubileumi ünnepély első napján. Hat órakor volt az első mise, melyet az ünnepélyes istenitiszteletig még két mise követett. Közben egy szervita atya elimádkozta a rózsafüzér zsolozsmát és két predikácziót is tartottak, az egyiket magyar, a másikat természetesen német nyelven. Az ünnepélyes istenitisztelet délelőtt 10 órakor kezdődött, melyen Romeiser József belvárosi prépost plébános czelebrált fényes segédlettel. Mise alatt a templomi kar Diabella A. miséjét adta elő Noszéda Gyula egyházi karnagy vezetése alatt. Betétek gyanánt Beliczay Gyula «In te Domine» kezdetü fohászát Robitsek Klementine urhölgy énekelte, és Weisz Lőrincz «Ave Maria Stella»-ját Schmidt Gusztáv adta elő. Az ünnepélyes istentisztelet délelőtt ½12 órakor ért véget. Ezután még egy csendes kis mise következett s ezzel a délelőtti istenitiszteletek véget értek. Délután négy órakor és este 6 órakor délesti ájtatosságokat végeztek a templomban s Riesz Ferencz és Scheffer jezsuita szerzetesek szent beszédeket tartottak.

— **A párisi osztrák-magyar nagykövetség** katonai attaséját, *Bach* Ede vezérőrnagyot, mint a Bud. Corr. irja, szolgálattételre hivták be s felmentették eddigi alkalmazásától. Bachnak brüsszeli követségünknél is hasonló minőségben volt felhatalmazása. Most kitünő szolgálatainak elismeréseül kitüntették a Lipót-rend lovagkeresztjével. Helyére kinevezték Párisba és Brüsszelbe katonai attasénak: *Szilvinyi* Géza vezérkari első osztályu századost.

— **A honvédség köréből.** *A honvédségnél* a tettlegesités czéljából próbaszolgálatra berendelt következő szabadságolt állományu tisztek és hadapródok — értesülésünk szerint — f. é. október 15-dikével áthelyeztettek: Harty Imre százados a 20. h. gyalog féldandártól a 8.-hoz; Foglár József főhadnagy a 20. gy. féldandártól a 18.-hoz; Foglár József főhadnagy a 22. gy. féldandártól a 23.-hoz; a következő hadnagyok: Babják Károly az 1-ső gy. féldandártól a 2-dikhoz; Jákó Imre a 3. h. gy. féldandártól a 2-dikhoz; Szabó Sándor a 3. gy. féldandártól a 4-ikhez; Winczlér István a 9. gy. féldandártól a 12-ikhez; Hueskó László a 11. gy. féldandártól a 8-ikhoz; Pásztor István a 11. gy. féldandártól a 12-ikhez; Nagy Lajos a 14. gy. féldandártól a 15-ikhez; Darvai Rezső a 16. gy. féldandártól a 13-ikhoz; Bodrogközy Árpád a 16. gy. féldandártól a 8-dikhoz; Faix Béla a 16. gy. féldandártól a 13-dikhoz; Kovács Mihály a 16. gy. féldandártól a 8-dikhoz; Géczy István a 16. gy. féldandártól az 1-sőhöz; Gerő Ferencz a 19. gy. féldandártól a 18-ikhoz; Finna János a 21. gy. féldandártól a 24-dikhez; Conradt Rezső a 23. gy féldandártól az 1-sőhöz; Horváth György a 27. gy féldandártól a 25-dikhez; Grginesan János a 27. gy. féldandártól a 25-dikhez; Tamás Sándor a 23. gy. féldandártól a 21-dikhez; Kisfaludy Sándor Géza hadapródtiszthelyettes a 9. gy. féldandártól a 10-dikhez; Malinak Bertalan hadapr. tiszthelyettes a 16. gy féldandártól a 13-dikhoz; Gril Rikárd főhadn. a 8. honv. huszárezredtől az 1-sőhöz, Paksy Miklós a 2. honv. huszárezredtől a 3-ikhoz, Siklossy Andor hadnagy a 8. h. huszárezredtől a 10-hez, Kükemezey Árpád hadapr. tiszth. az 5. h. huszárezredtől a 2-hoz. A közös hadsereg tetleges állományából a B. C. értesülése szerint ismét több tiszt helyeztetett át a *honvédség tettleges állományába* és pedig a honvédgyalogsághoz Horváth György 1. osztályu százados az 51. gyalogezredben, — a következő 3. osztályu századosok: Krbavac Joachim a 28. sz. gyalogezredben, Zukanovic István a 90. gyalogezredben; a főhadnagyok Wieber Adrian a 2. müszaki ezredben, Török Kálmán a 62. gy. ezredben, Mihalcsics György a 32. gy. ezredben, Zütics Mátyás a 62. gy. ezredből, Koós András a 65. gy. ezredben, Neuschl Ferencz a 46. gy. ezredben, Skundrics Manó a 94. gy. ezredben, Kirch Árpád a 61. gy. ezredben, Kiss Pál az 5. gy. ezredben, Oláh Sándor a 67. gy. ezredben, Bálványi Tivadar hadnagy a 67. gy. ezredből; a honvéd-lovassághoz áttétettek a következő főhadnagyok: König Antal a nagykőrösi állami ménteleptől és Sokonyay Gyula a 2. élelmezési ezredben.

— **A kolozsvári tud. egyetem** s a «Karolina»-kórház közt fennforgó telek-ügy elintézésére, mint értesülünk, *Markusovszky* Lajos és *Boncz* Ferencz miniszteri tanácsosok Kolozsvárra utaztak.

— **A szent Ferencz rendi szerzet** Rómában szept. 3-án tartott általános káptalani ülésében generális miniszterré Aloisius a Parma, Canali Alajost, a bolognai rendtartomány provincziálisát választották meg. Magyarországot a választó ülésen képviselték: Dosztál Gaudencz a szüz Máriáról czimzett tartományfőnök, Zsembery Rudolf az Üdvözitőről cz. tartom. főnök, Sikircsevics István a Kapisztrán sz. Jánosról cz. tart. főnök, László Polykárp az erdélyi rendtartomány custosa és végre Eger Zsigmond a sz. László magyar királyról czimzett rendtartomány custosa.

— **Békey Imre hagyományai.** A főváros kitünő tanfelügyelője, ki életében annyi szolgálatot tett a magyar kulturának, szerény vagyonából több kulturális czélra hagyományt rendelt. E hagyományok mint értesülünk a következők: Budapest fővárosnak 300 forint; az «Eötvös» tanitói alapnak 500 forint; a budapesti tanitók egyletének 200 forint; a magyar tudományos akadémiának 100 forint; a magyar irók segély-egyletének 100 forintot; mit bánatos özvegye az illetőknek a boldogult születés napján, ki is fizetett.

— **Ref. templomépités Piskitelepen.** A piskitelepi ref. egyház által épitett templom még az őszszel fedél alá kerül. Mivel az egyház a templomépitést nem tudja bevégezni s annak felszereléséhez sincs anyagi ereje, a jótékony közönséghez fordul jótékony adományokért, melyeket Lichtensberger Albert szamadi gondnok (Piskitelep) fogad el és nyugtáz.

— **Szerencsétlenül járt zongoragyáros.** Bécsből táviratozzák lapunknak, hogy Bösendorfer zongoragyárost, midőn ma négyes fogatán a Práterben kocsizott, sulyos baleset érte. A kocsi feldőlt s Bösendorfer, ki maga hajtotta a lovakat, sérüléseket szenvedett az arczán. Ezenkivül két oldalbordája betört.

— **Kolera egy angol gőzösön.** Trieszti hirek szerint a Port-Saidból Hullba evező «Linda» nevü angol gőzösön két kolera-betegedés történt. Ennek következtében a hajót vesztegzár alá helyezték. Hivatalos hirek szerint Mezsopotániában két hónap alatt 5983 ember pusztult el kolerában s még mindég naponta 200 halálesetet konstatálnak. Az orosz kormány a Pol. Corr, egy hire szerint máris erélyes óvintézkedéseket tett a kolera terjedésének meggátlására, minthogy Ghilam perzsa kerület fővárosában, Restben előfordult egypár kolera-betegedés.

— **Gyilkosságok.** E hó 5-én hajnalban *Kula* és *Cservenka* közt, mint nekünk irják, rablógyilkosság történt. Fürst, kulai nagytőzsdés Varga Mihályt, egy régi megbizható szolgáját Zomborba küldte volt dohányért s 978 forintot adott át neki, hogy a szállitmány árát fizesse ki. Hajnali 5 óra tájban a tőzsdés kocsiját összetörve találták meg Cservenka fölött s a kocsi közelében volt a szolga véres holtteste. Az eddigi nyomozás kideritette, hogy a gyilkosságot Kulához közel követhették el, a lovakat a gyilkosok valószinüleg megcsapkodták s igy történt, hogy a kocsit elragadták, mely azután Cservenka fölött felborult. A meggyilkolt kocsis fején tátongó seb van, mely valószinüleg fokosféle baltától származott. Ezenkivül tizenkét mély késszurás van még a holttesten. A nyomozás folyik, de a tettesek még nem kerültek kézre. — *Pilis-Maróthon* Bardó kerülő e hó 5-én Likk András földmüvest bosszuból lelőtte. A gyilkost elfogták. Hir szerint már régen pörösködtek együtt s ez vitte rá Bardót a gonosztettre. — *Zomborban* Kovács István és János monostorszeghi lakosok addig idogáltak egy csapszékben, mig berugtak. Szóvita támadt köztük, melynek folyamán János szemrehányást tett bátyjának, amiért jómódja daczára nem segiti öreg édes anyját. Hazamenet Istvánt annyira elöntötte emiatt az epe, hogy neki ment öcsének s fojtogatni kezdte, János ijedtében kést rántott elő és leszurta az idősebb Kovácsot, azután maga jelentkezett a törvényszéknél.

— **Felfedezett sikkasztás.** Az északi árvapénztárnál a napokban ismét sikkasztásnak jöttek a nyomára. Az ügybe két alárendelt rendőrtisztviselő van bebonyolodva, kik ellen már szigoru vizsgálatot inditottak. Az elsikkasztott összeg körülbelől 1000 forint. A sikkasztást a tettesek több évvel ezelőtt követték el.

— **A féltékenység halottja.** Józseffalván szomoru véget ért egy odavaló fiatal asszony, Heimlich Kis Dávidnak a felesége, a kutba ölte magát, mert férje nagyon kidicsért előtte egy Sárospatakról oda érkezett fiatal nőt. A tragikus esetet az teszi még szomorubbá, hogy mikor a községi birónak jelentést tettek a kutban levő holttestről, a biró véletlenül a mit sem sejtő férjet kérte meg, hogy a holttest kivétele iránt intézkedjék. Képzelhetni a szerencsétlen férj kétségbeesését, mikor az eltorzult holttestben saját nejére ismert.

— **Borzasztó orkán** pusztitott e hó 5-én Cagliári olasz kerületben. Egy római távirat arról értesit, hogy a nagy vihar következtében sok emberélet elpusztult s az anyagi kár is nagyon nagy. Quarto helységben több mint kétszáz házat bedöntött a vihar; a romok közül tiz holttestet huztak ki eddig, de valószinü, hogy még több is van ott. Quartuccioban harmincz ház pusztult el és öt ember meghalt. Ezenkivül még sok helyen tett kárt a szélvész. Pizziben 15 ház omlott be. A hatóság gyüjtést inditott a szerencsétlenül jártak felsegélésére.

— **Kegyetlen apa.** Felháboritó eset történt Zsadányon. Egy Lenkó János nevü odavaló parasztember tizennyolcz éves, beteges és elnyomorodott fiától szabadulni akarván, kihurczolta a vasuthoz és ott lefektette a sinekre, hogy a robogó vonat alatt elpusztuljon. A borzasztó terv azonban nem sikerült, mert a tehetetlen fiu nyöszörgésére figyelmessé lett egy vasuti őr, ki aztán a szerencsétlent még idejekorán megmentette. A fiut a községi biró most könyöradományokból ápoltatja. Arról nincs hir, hogy vajon a lelketlen apa megkapta-e méltó büntetését.

Rövid hirek. *Beszterczebányán* e hó 1-én egy munkás szóvita közben leszurta egyik társát. — *Nyiregyházán* e hó 2-án Gyurkó János fiatal gyári munkást elkapta a gép kereke, s teljesen összezuzta. Pár óra mulva meghalt. — *Rimaszombat* közelében Csizi Miklós csizmadia felesége a vonat elé vetette magát, mely keresztülment rajta. Sérülésébe belehalt. — *Tiszolcz* és *Erdőköz* közt a napokban egy férfi holttestet találtak.

—

= **14,000 forintos zsebtolvajlás.** A népszinház mai előadása után, a szinház előcsarnokában ijedten vette észre ma este 10 órátájban egy vidéki ember, hogy valami ügyes zsebmetsző kivágta a mellénye zsebét s a benne levő pénzt — mintegy tizenötödfélezer forintot — ellopta. A szegény ember lármát csapott, de mire a rendőri közegek oldalán termettek, a tolvaj (ha ugyan a lopás a szinházban s nem korábban, már máshol történt) eltünt a nagy tolongásban. A károsult ember *Máté* László kecskeméti sertéshizlaló, ki a ma reggeli vonattal Kőbányára érkezett s a magával hozott 207 darab sertést 8537 frtért eladta egy ottani sertéskereskedőnek. A vételár állt 55 darab százas bankjegyből, 200 db 10-esből, 190 db 50-esből; a fennmaradt összeg ötös és egyes bankjegyekből állt. Volt ezenkivül Máténál még hat darab ezeres bankó, melyet hazulról hozott magával. Máté Kőbányáról egy lóvasuti kocsin jött a fővárosba. A Szikszai vendéglő előtt leszállt és egy másik közvágóhidi kocsira ült, melyen Erzsébetfalvára ment. Harmadfél órai ott időzés után megint visszajött a fővárosba és a népszinházba ment, a hol a harmadik emeleti karzatra váltott jegyet. Előadás után kihevülve ment le az előcsarnokba s kigombolta a kabátját. A nagy tolongásban óvatosságból mellényéhez kapott és ekkor vette észre, hogy annak zsebe ki van vágva. A tolvajnak eddig hire sincs. A rendőrség azonban egész apparátusát mozgásba hozta s megtett minden intézkedést, hogy kézre kerüljön.

— **Gyanus meggazdagodás.** Nem rég megemlékeztünk arról az érdekes esetről, mely a veszprémi rendőrkapitányság jelentése alapján a budapesti rendőrséget élénken foglalkoztatja. Egy *Metlári* Ferencz nevü veszprémi ember, ki 15 év előtt, mint födlhöz ragadt koldus-fiu hagyta el szülő városát, nem rég egy nő kiséretében hazatért és feltünő költekezésével kihivta az ottani rendőrség gyanuját. A nő Kovács Ottilia Anna zalatnai születésü. 40 éves asszony és állitólag hites felesége Mellárinak. Eleinte azt vallotta a házaspár, hogy a sok pénzt, mely között sok volt az angol, német és franczia arany s a román bankjegy, ugy találták Szulinéban. Utóbb ellentmondásokba keveredtek, a mi indokolttá tette ellenük a vizsgálat megindítását. A gyanus pár eleinte a veszprémi rendőrség foglya volt, de a vizsgálat érdeke ugy hozta magával, hogy pár nap előtt felszállitották Budapestre, a főkapitányság börtönébe. Itt az asszony már is bevallott annyit, hogy a pénzhez *nem igaz uton* jutottak, de eredetére nézve még sem ő, sem Mellári nem adott felvilágositást. Különben ez utóbbi, ki Veszprémben azt állitotta, hogy a pénzt ugy örökölte egy hajóskapitánytól, a kinek nagyon kedves embere volt, Budapesten már azt vallotta, hogy vagyonát mint bérlő és korcsmáros szerezte. Arra a kérdésre azonban, hogy hol volt bérlő és korcsmáros, minden fölvilágositást megtagadott. Ugy látszik, hogy Mellárinak, a nála talált összegen kivül még jelentékeny pénze van, mert Veszprémből már is több tanu jelentkezett, a ki azt állitja, hogy 13 darab ezres bankót is látott nála. Az eset fölöttébb rejtélyes s nem lesz könnyü dolga a rendőrségnek a megoldásával.

= **Tolvajvilág.** Plank Antal pinczér akáczfa-utczai lakásáról szeptember 26-án valaki 240 forint értékü ékszert és ruhanemüt ellopott. A gyanu kezdettől fogva egy ismeretlen pinczérre irányult, a ki a mondott napon ciceronéja volt Plank egy vidékről érkezett rokonának és fiának s ez utóbbi kézitáskáját is ellopta. A gyanu alaposnak bizonyult, a mennyiben sikerült megállapitani, hogy a tolvaj Dampf Károly helynélküli pinczér, a ki Palek Lajos nevü másik faczérpinczérrel követte el a lopást. A két jó madarat Pakson letartóztatták s a lopott holmik nagy részét is megtalálták náluk. — Gewürtz Lázár külső dob-utcza 56. sz. alatt lakó kereskedőnek padlására az éjjel ismeretlen tolvajok betörtek, és 100 forint értékü fehérnemüt elloptak.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A népszinház műsora.** Pálmai Ilka gyöngélkedése miatt ugy változik, hogy a «Nap és Hold» előadása péntekre marad, csütörtökön pedig Bácskay Julcsa utolsó föllépésével «Boccaccio» kerül szinre 98-adszor a czimszerepben F. Hegyi Arankával.

— **A német szinházban** holnap először kerül szinre Schönfeld Károly «Mit fremden Federn» czimü vigjátékát, melyben a társulat legjobb erői szerepelnek.

— **A magyar szinészegyesület** központi igazgatótanácsának *Feleki* Miklós elnöklete alatt tartott mai ülésén Hajnal István interpellálta az elnököt a kassai szinház igazgatója által kibocsátott s az ottani szinügyi választmányi elnök által láttamozott szinházi házszabályok tárgyában. E házszabályokban az igazgató a törvényes szini biróságok jogait konfiskálja. Elnök az ügyet megvizsgálja s a törvények értelmében intézkedik. Ezután bemutatták Paulay Edének levelét, melyben kijelenti, hogy a nemzeti szinház a magyar szinészet 100 éves jubileumát 1890. október 25-én megüli, de e tekintetben a szinészegyesülettel együttesen eljárni kivihetetlennek tartja. Egyébként a vidéki igazgatók a nemzeti szinház alkalmi darabját a zenerészekkel együtt dijtalanul kapják meg. A levél tudomásul szolgált s az igazgató tanács maga is állapit meg ünnepi programmot. Ezután felebbezéseket és kérvényeket intéztek el.

— **A «Budai dalárda»** 25 éves jubileuma alkalmából a Vigadó nagytermében f. hó 11-én rendezendő hangverseny müsora a következő: 1. Ünnepi dal Huber Károlytól. 2. Erdőmagány Storch A.-tól. 3. Dalra magyar Zimay Lászlótól. 4. Sóhajtás Hubay Jenőtől. 5. Tavasz hálója Goldmark Károlytól. 6. Magándal, énekli Ábrányi-Wein Margit urhölgy, a m. k. opera tagja. 7. Páros dal Kremser Edétől. 8. Éji dal az erdőben Schubert Ferencztől. 9. Ki a gonddal Rieger Györgytől. 10. Reggeli vándorlás Esser Henriktől. 11. Szózat Egressi Bénitől. A 6. sz. kivételével valamenynyi szám férfikar, ezek közt az 5, 8. és 10. zongora kisérettel, a 11. sz. pedig zenekar kisérettel. Ugy a hangversenyben, mint az ezt követő vacsorán a «Mária Terézia császár és királynő» 32. sz. cs. és k. gyalogezred teljes zenekara fog Dubez József karnagy ur vezetése alatt közremüködni.

SPORT.

— **Az őszi versenyek** holnapi, ötödik napján a legérdekesebb futam kétségkivül a 7000 forintos *nemzetközi dij* lesz, melyre tizenkét ló maradt állva. Ha *Triumph* megjelenik a startnál, alkalmasint elviszi a dijat, ha csak a szeszélyes *Biró*-nak jó kedve nem lesz, mert akkor nagyon lehet, hogy Capt. Violet lesz a nyertes. A 3000 frankos *államdijra* nyolcz ló van nevezve, melyek közül legtöbben *Cabochon*-ban biznak, de *Siess* is szép reményekkel jelenhetik meg a startnál. A *kerepesi akadályverseny* 3000 forintos dijáért hat ló maradt állva, melyek közül négy minden bizonynyal ki fog jönni. *Pickpocket* és *Bachelier* közt kemény küzdelemre van kilátás, hacsak *Verona* nem szerez meglepetést.

Kedvenczek a holnapi versenyre a következők: I. *Bellaria, Bonchirosa.* II. *Triumph, Biró.* III. *Cabochon, Siess.* IV. *Trésor, Puppenfee.* V. *Pickpocket, Bachelier.* VI. *Gönczöl, Weaner Madl.*

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága** ma délelőtt Viola tanácsnok elnöklete alatt rövid ülést tartott. Hozzájárult a bizottmány Fried Samu ajánlatához, hogy az I. ker. promontori ut 10. szám alatti házat és telket 300 frton bérbe vehesse. Az üllői uti uj kórházban levő külön szobáknak közös kórteremmé leendő fölszerelésére szükséges 5000 frt költség a bizottmány határozata értelmében a közvetvám többletből még rendelkezésre álló összegből fog fedeztetni. A fennálló letétpénztárban levő különféle alapok kezeléséről szóló, 1868-tól 1878-ig vezetett naplók és számadások megvizsgáltatván, a bizottmány az illető számadók részére a fölmentvényeket megadta.

— **A magánépitési bizottság** mai, *Rózsa* Péter tanácsos elnöklete alatt tartott ülésén a következő épitési engedélyek kiadását hozta javaslatba, u. m. Kernstock Józsefnénak VIII. ker. koszoru-utcza 6276. sz. a. kétemeletes bérházra, Pálfy Lujzának VII. ker. István-ut 4300 sz. a. kétemeletes bérházra, Némedy Antalnak VII. Stefánia-ut 2626 sz. a. egyemeletes lakházra, Kuba Jánosnak VII. Garai-tér 4306 sz. a. egyemeletes bérházra, továbbá földszintes ház épitésére Kreutzerl Jakab és Pálnak III. ker. bécsi-ut 3337 sz. a., Deseő Gyulának a házépitő tisztviselők telepén, Kienast Ferencznek IX. Vendel-utcza 7. sz. a., Fogarascher Lajos és Manz Francziskának VII, kis-zugló, róna-utcza 2314, 2316. hrsz. a., Wohlmuth Ferencznek VI. rózsa-utcza 3220 sz. a. egy és kétemeletes toldalékra és a fennálló földszintes ház fölé emelet épitésére adott engedély. Ezenkivül Limbeck Róza I. Fazekas-tér 7785—86 sz. a. földszintes nyaralóra, P. Szathmáy Károly Szentkirályi-utcza 36 sz. a. és Kienast Ferencz toldalékra nyertek engedélyt. Végül még számos átalakitás és apróbb épitkezés engedélyeztetett.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az akadémia pályázatai.** A magyar tudományos akadémia I. nyelv- és széptudományi s II. bölcsészeti, társadalmi és történettudományi osztálya által hirdetett s mult hó 30-án lejárt tizennégy pályázat közül, mint már jeleztük, öt meddő maradt. A Gorove, Marczibányi, Czartoryszki herczeg, Lukács és Lévay jutalomra a kitüzött határidőig egyetlen egy pályamunka sem érkezett. A többi kilencz pályázatra az akadémia főtitkári hivatalához beérkezett összesen 81 pályamü. A gróf *Teleki* pályázatra 18 szomoru játékot küldtek be; ezek a következők: 1. Teodora, 2. Vibor, 3. A vértanu árvája, 4. A szerelem átka, 5. Összetört Venus, 6. Az áruló, 7. Várnai Róbert, 8. A bün, 9. Szilassiné, 10. Uria, 11. Etel király, 12. Tamera, 13. Nagyházy leánya, 14. Péterdyné, 15. Cyprian, 16. Bor, 17. Tiberius Grachus, 18. A csata nő. A *Karácsonyi* pályázatra (vigjátékok) beérkezett 8 pályamü. 1. Judit, 2. Herkules szobránál, 3. A pénz, 4. A nagyra termett, 5. A kapaszkodók, 6. Csetepaték, 7. A párisi, 8. A mulatók. A *Farkas-Raskó* pályázatra (hazafias költemény) 28 pályamunkát küldek be. A *Nádasdy* pályázatra (elbeszélő költemény,) 14 pályamüvet küldtek be. A *Bézsán*-pályázatra (physiologiai lélektan) következő pályamunka érkezett: A lélektan rendszere nyolcz kötetben. A *Gorove*-dijra A görögök mübölcselete. A *Sztrokay*-pályázatra (a szeszes italokkal való visszaélés,) négy pályamü érkezett s mindegyik czimül a pályakérdést viseli. (Két pályamunkát jeligés levél nélkül küldtek be s egyike németül van irva. Ezenkivül van még két német nyelvü pályamü. Ezek nem pályázhatnak. A *Sztrokay* másik pályázatra (örökösödési eljárás) két munkát küldtek: 1. A magyar örökösödési eljárás és a hagyatéki hatóságok szervezete. 2. A magyar örökösödési eljárás. *Az első magyar biztositó társaság* pályázatra (amerikai valutakérdés) két pályamüvet küldtek. 1. Az északamerikai valutakérdés előzményei és pénzügyi eredményei. 2. Az Egyesült-Államok valutája. A *Dóra pályázatra* (gabona határidő üzlet) három a pályakérdést czimül viselő mü érkezett. Teleki, Karácsonyi, Farkas Raskó és Nádasdy pályázatra érkezett pályamüveket az első osztályhoz tétetnek át megbirálás végett, a többi pályamunkák pedig a második osztályhoz. A pályamüvek jeligés leveleit elnökileg lepecsételve az akadémia irattárába helyezték.

— **A szent Imre-egylet** br. Barkóczy elnöklete alatt szombaton tartotta meg első ülését a folyó tanévben. Felolvasást Menyhért jézustársasági atya tartott a missziók világpolitikai jelentőségéről. Elhatározta az egylet, hogy üdvözli Zichy Nándor grófot, a szent István-társulat elnökét, a kit utóbb ő felsége valóságos belső titkos tanácsosává nevezett ki. November 1-től fogva uj helyiségei lesznek az egyletnek IV. kecskeméti-utcza 13. szám alatt.

— **A pesti izr. hitközség kórháza** a gyár-utczából ma költözött át a Szabolcs-utczában felépült uj kórházba. A fekvő és bejáró betegek mai naptól kezdve ott részesülnek orvosi segélyben. Az uj kórház ünnepélyes felavatása november hó 17-én lesz.

— **A magyarországi néprajzi társaság** október 9-én (szerdán délután 5 órakor a m. tud. akademia földszinti saroktermében választmányi ülést tart.

Magyar tud. akadémia.

— október 7.

Az első ülés a nyári szünetek után a tudományok pártolásának megragadó jelenetével kezdődött.

Egy nagylelkü Meczenás, a ki már évek óta bőkezün segélyezi a tudományos irodalmat, a nemzeti muzeumnak, a földtani muzeumnak gyüjteményeit fejedelmileg gazdagitja, jeles irókat tudományos tanulmányokra küld, *százezer forintot ajándékozott akadémiánknak.* Ily nagy összeget egyszerre még soha sem kapott akadémiánk, melyet áldozatkészség alapitott, áldozatkészség tartott fenn és ismét csak áldozatkészség tett gazdaggá.

A bőkezü ajándékozó *Semsey Andor,* az akadémia tiszteleti tagja. Nem az ország leggazdagabbjai közül való. Nevét soha a gazdagok kedvtelései közt nem hallja senki. Egyszerün, magánosan él, de nemesen. Fő gyönyörüsége a tudomány, melyet ő maga nem müvel, de élvez és jövedelmének egy jelentékeny részét már évek óta a hazai tudományosság emelésére forditja. Ismeri jól a tudományos köröket, ismeri azok szükségleteit s mindig ott segit, a hol kell. Figyelme kiterjedt az állatkertre is.

Az akadémiának adott százezer forint nem alapitvány. Azt sem akarja, hogy kamatozzék, hanem hogy elköltsék minél előbb; azt is megszabja, hogy öt esztendő mulva már elköltsék, oly tudományos müvek megirására, melyekre szükség van. Kijelöl tiz munkát. Irassa meg azokat az akadémia titkos pályázat utján és jutalmazzon minden munkát tizezer forinttal. A tudományos munkák közt van a magyar nyelvtan, meg Magyarország története. Mennyi ideje sürgetik ezt mindenfelől. A többi tudományos munkának is Magyarországgal kell foglalkozni, irodalomtörténetével, archaeologiájával, földrajzával, természetrajzával.

Csak nagyon kevesen tudták, hogy a mai ülésnek ily örökké emlékezetes eseménye lesz. Az akadémikusokat szokatlan nagy számban más egyéb gyüjtötte össze. De hogy épen oly nagy számban voltak együtt, ünnepélyes lehetett a nagy ajándék bejelentése. Mikor br. Eötvös Loránt, az akadémia elnöke tudatta, hogy ma levél érkezett hozzá, melyben Semsey Andor százezer frtot ajánl föl az akadémiának, egy pillanatra mély csend következett s csak azután tört ki az éljenzés. Mindenki arra fordult, a hol a Maecenás ült az akadémia padsorában. Fodor József fölállt s a közönség felé fordulva, rámutatott Semseyre: «ott van, az az.» Éljenzett mindenki, hosszasan lelkesen.

Aztán az egész ülés alatt mindenki a százezer forintos adományról beszélt.

Az akadémia nehány év előtt egy váczi szatócstól kapott nagy adományt. Végrendeletében az akadémiát tette örökösévé. Volt egy csomó jófajta értékpapirja, leginkább első hazai takarékpénztári részvények, körülbelől 80,000 frt értékben. Eddig ez volt az akadémiának adott legnagyobb összeg.

*

Az akadémikusok nagy számát a *főtitkári állás betöltésének* ügye hozta ma az akadémiába. Fraknói Vilmos másodelnökké választatván, a főtitkári helyet az október 14-iki elegyes ülés fogja betölteni. A titkárválasztás előkészületeinek megtevésére kiküldött bizottság javaslatot terjesztett az akadémia elé, melyben azt mondja, hogy az akadémia nagy ügykörének adminisztrácziója megkivánja, hogy a főtitkár egész tevékenységét az akadémiának szentelje, a mellett más foglalkozása ne legyen. Az akadémia egész embert kivánjon főtitkárul. Ennek dotácziója azonban eddig 2000 frt volt, oly összeg, melyért nem lehet kivánni, hogy valaki egy jobban jövedelmező állást ott hagyjon. Ezenkivül van fényes lakása, s az eladott könyvekből perczent, mely azonban segédszemélyzetre, az irodára esik. Javasolja a bizottság, hogy a főtitkári fizetést emelje föl az akadémia 3000 frtra s az eladott könyvek 20 százaléka illesse az irodát.

Ezt a javaslatot az akadémikusok különböző szempontból birálták, a szerint, hogy ki melyik jelöltöt kivánja megválasztani. Az egyik jelölt *Szily* Kálmán, a müegyetem jeles tanára, a természettudományi társulat elnöke, ki a társulat fölvirágzásánál kitünő adminisztrátori és szervezési képességet tanusitott. Ellene vetik, hogy önálló nagyobb müveket nem irt; az akadémia főtitkári állása pedig nem csupán adminisztratori, hanem főképen irodalmi állás. Irodalmi érdemei ajánlják *Beöthy* Zsoltot, ki számos és értékes müvel gazdagitotta az irodalmat, kivált a széptan körében. Szilyről ugy tudják, hogy ha főtitkárrá választják, minden egyéb állásáról lemond, Beöthy ellenben elég erőt érez magában az egyetemi tanárságot továbbra is betölteni s becsvágyát megosztani az akademia és egyetem közt Az ő pártja tehát a főtitkári honorárium fölemelésének mellőzését sem bánná, azt pedig nem helyesli, hogy a titkársággal más állás összeférhetetlen legyen.

Ennek megvitatására gyültek össze oly nagy számmal az akadémikusok.

Az ülést b. *Eötvös* Loránd elnök nyitotta meg. Röviden üdvözölte a pihenés után ismét összegyült akadémikusokat. Biztos reményét fejezte ki, hogy ez az év gazdag lesz a hazai tudományos kincs szaporitásában. Ezután igy szólt: «Tisztelt akadémia! Örvendetes jelentéssel nyitom meg az ülést. Ma a következő levél érkezett hozzám Semsey Andor tiszteleti tagtól:

«Tisztelt elnök ur! A m. tud. akadémiának alapszabályilag megállapitott czéljai közé tartozik: a hazának minden tekintetben megismertetése és a tudományos munkásság élesztése és irányzása jutalomtételek utján is. Buváraink szorgalma, az akadémia bőkezüségétől támogatva, sok rendkivül becses adalékkal gazdagitotta máris uradalmunkat. Olyan *alapvető munkák* azonban, melyek az eddigi eredményeket a tudomány mai állásának megfelelő feldolgozásban adnák s a további kutatásnak irányait megjelölnék, majdnem teljesen hiányzanak. Eme hiány pótlására a m. tud. akadémiának ezennel *100,000 azaz százezer forintot ajánlok fel* s ez összeget 1890. okt. 7-től kezdve öt egyenlő évi részletben fogom évről évre a m. tud. akadémia pénztárába befizetni. Az összeg miként felhasználására nézve egyedül a következőket kötném ki: 1. A magy. tud. akadémia, ha lehetséges, még a jelen évben, de legkésőbb az 1890-ik évi nagygyülésen titkos pályázatot hirdet a következő munkák irására, u. m. magyar nyelvtanra, magyar irodalomtörténetre, Magyarország archaeologiájára, Magyarország történetére, Magyarország földrajzára, Magyarország közgazdaságára, Magyarország geológiájára, Magyarország mineralogiájára, Magyarország florájára, Magyarország faunájára. 2. Egy-egy munka legfölebb 150 nyomtatott ivre terjedhet. 3. A pályadij külön-külön 10,000 azaz tizezer forint, mely azonban csak abszolut becsü munkának itéltetik oda. 4. A pályamüvek benyujtásának határideje 1895 okt. 7-ike. A pályázat részleteinek megállapitására és az idevágó szabályzat kidolgozására a m. tud. akadémiát kérem föl. Méltóztassék t. elnök ur jelen ajánlatomat, melyet, hogy kötelező erejü legyen, két barátom mint tanu szives lesz láttamozni, a m. tud. akadémia mai összeülése elé terjeszteni. Budapest, 1889. okt. 7. *Semsey* Andor, a m. tud. akadémia tiszteleti tagja. Előttünk: *Gyulay* Pál, *Szily* Kálmán».

Felzugott az éljenzés és közbe-közbe a fölkiáltások: «Nagyszerü! Fejedelmi.»

B. *Eötvös* Loránt folytatta: Boldog vagyok, hogy ezt a levelet felolvashattam. A nagyszerü adomány folytán lehetségessé vált, hogy az akadémia egyik legfontosabb és egyik legszentebb kötelességét teljesithesse. Inditványozta, hogy az akadémia fejezze ki jegyzőkönyvileg köszönetét Semseynek. (Az akadémikusok erre fölkeltek helyökről és perczekig tartó éljenzéssel köszöntötték a jelen volt maeczenást.) Inditványozta továbbá az elnök, hogy a pályázati szabályzat kidolgozására bizottság küldessék ki, a mely esetleg már a jövő összes ülésen fog jelentést tehetni.

A bizottság tagjai lesznek az elnökök, az osztályelnökök és titkárok, a főtitkár és az adományozó. Az összes ülés elfogadta az inditványt.

Gyulai Pál, mint főtitkári helyettes, bejelentette *Kukuljevich* Iván horvát történetiró és *Ney* Ferencz halálát. Az illető osztályok gondoskodnak majd az elhunytak fölötti emlékbeszéd tartásáról. Majd a szeptember 30-án lejárt *pályázatokra* beérkezett müveket sorolta föl, összesen nyolczvanegyet. A pályázatokra még mindig érkeznek német nyelven irt müvek is. Ezuttal is jött három. Természetesen ezek kizáratnak a pályázatról. A többiek jeligés leveleit közös borítékokban lepecsételték.

Az *elnök* a főtitkári állásra vonatkozó bizottsági javaslatot a nyilvános ülést követő zárt ülésre tüzte ki.

Ezzel az ülés véget ért. Az elnöki széket *Hunfalvy* Pál foglalta el és megkezdődött az első osztály ülése, mialatt a tagok egy része a képes terembe ment ki beszélgetni a nagy ajándékról és vitatkozni a főtitkári állásról.

Munkácsi Bernát tartott felolvasást a vogulok földjén ez év nyarán tett tanulmányutjáról. Az akadémia támogatása mellett utazott el az Ural vidékre, azokra a a helyekre, hol ötven év előtt már egy magyar nyelvtudós, Reguly járt, keresvén a magyar nyelv rokonságát. A Reguly gyüjtötte vogul nyelvanyagot félteni lehetett, hogy a tudomány számára homályos rejtély marad, különösen a déli vogul nyelvanyaga, mert az orosz nyelv már elnyomta a vogult, sok helyen csak az öregek beszélnek már vogul nyelven; némely dialektus egészen kiveszett. A vogulok kis csapatokban, szerteszét szórva élnek. Helyszini vizsgálatokra és tanulmányokra volt tehát szükség, és a fiatal tudós Pápai Károlylyal kelt utra, ki antropologiai és ethnografiai szempontokból vizsgálódott. Az utnak jó eredménye volt. Reguly nyelvanyaga ma már értékesithető a tudományra nézve. Munkácsi talált egy öreg vogult, ki még emlékezett Regulyra; talált még egy családot is, mely a már kiveszö déli vogul nyelvet beszéli. Sok anyagot gyüjtött össze. 1888 márcz. közepén indultak el Budapestről és az akadémia ajánlatával Szentpétervárra mentek először, hogy hosszu utjokra az orosz kormánytól ukázt vigyenek magokkal. A pétervári tudományos körök a legszivesebben fogadták s gr. Tolstoj belügyminiszter ellátta őket ajánlattal az orosz hatóságokhoz. És a hol csak megjelentek, mindenütt megtalálták a szives és előzékeny támogatást. Munkácsi elismeréssel beszél az orosz és szibériai hivatalos világról, mely a tud. törekvések támogatásában (mert sok külföldi kutató jár ott) példája lehet az európaiaknak.

Munkácsi csak az első részt olvasta föl jelentéséből, körülbelül azokat a dolgokat, melyeket Budenz már bejelentett az akadémiának Munkácsi levelei alapján. Az előre haladt idő következtében a felolvasást félbe kellett hagyni, de *Hunfalvy* elnök fölkérte, hogy folytassa az első osztály legközelebbi ülésén. Hunfalvy egyszersmind inditványozta, mondjon köszönetet az akadémia a pétervári akadémiának, mely a két magyar utazót oly készséggel támogatta. A külügyminiszterium utján pedig az orosz kormány figyelmét is köszönje meg. Az orosz kormány már Regulyt is támogatta.

Az ülés helyeselte az inditványt. Az osztályülés után zárt összes ülés következett, a melyen a főtitkári állás ujjászervezésére vonatkozó elveket állapitották meg az ez ügyben kinevezett bizottság jelentése alapján.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A hitves bosszuja.** A pozsonyi törvényszék, mint nekünk Pozsonyból táviratozzák, ma tárgyalta a fiatal *Erdélyi* Lajosné emberölési bünperét. Magát az esetet a vádlevél alapján tegnap már részletesen ismertettük. A fiatal asszony, a vádlevél szerint megölte Jöhl János pozsonyi lakost, a ki előbb férjét ütötte le, aztán őt bántalmazta. Utána ment a durva embernek a korcsmába és mint tanuk állitják, többször meglökte. Egy ilyen lökés után Jöhl holtan fordult le a székéről s a bonczolásnál kétségtelenül megállapitották, hogy halálát egy szivének irányzott késszurás okozta. Nincs tanu, a ki Erdélyinének kést látott volna a kezében. De kétségtelen, hogy a fiatal asszony egyedül czivódott Jöhllel a korcsmában, mikor az holtan összerogyott.

A végtárgyalás ma reggel kezdődött. A közvádló előadván a tényállást, kéri a vádlott asszony kihallgatását. Mozdulatlanul, némán hallgatta meg az ügyész előterjesztését a vádlottnő, ifj. *Erdélyi* Lajosné, Mohacsek Emma. Az ügyész beszéde alatt hol elpirult, hol elhalóványult, nyugalmát azonban láthatólag iparkodott megőrizni. Elnök kérdésére előadja, hogy 23 éves, katholikus, egy kis gyermek anyja. *Jöhl* János egy izben 4 forintot kért kölcsön vádlottnőtől, melyet az nem akart megfizetni s melyet vádlottnő férje egy ötforintosból, a mit Jöhl váltani küldött hozzá, levont. Ebből ellenségeskedés támadt közte és Jöhl között. Mikor a végzetes eset történt, Erdélyiné asszony mégis köszöntötte Jöhlt, de az nem fogadta el, hanem durván megsértette. Ezután elmondta a vádlott nő a történteket, egészen addig, mig férjét Jöhl leütötte. «Megijedtem, midőn férjemet *halva* láttam. Elfogott a félelem s e közben fejemen egy csapást éreztem. Oda mentem férjemhez, lehajoltam reá s innen kezdve nem emlékszem semmire.» *Gaál* Borbála, Erdélyiné cselédje, *Szabó* Mihály, ki azon az udvaron lakik, a hol a véres eset történt, valamint ennek felesége, szemtanui voltak a jelenetnek s előzményeinek, látták, hogy Jöhl bántalmazta az Erdélyi házaspárt, látták, mikor Erdélyi eszméletlenül összerogyott Jöhl csapása alatt, annak is tanui voltak, mikor a fiatal asszony a korcsmába ment Jöhl után és többször mellbe taszitotta, *de kést senki sem látott Erdélyiné kezében.* A körjegyző is, a ki a helyszini szemlét megtartotta, azt vallja hit alatt, hogy kést nem talált sehol. Szabóné az udvarban volt, mikor Jöhl Erdélyit leütötte. Látta, hogy Erdélyiné a korcsmába szaladt Jöhl után. Nemsokára velőtrázó sikoltást hallott a korcsmából s oda szaladt tanu. Látta, hogy Erdélyiné letérdelt Jöhl mellé s igyekezett talpra állitni. Majd vizet kért tőle s tanu vitt is egy dézsával. Leöntötték Jöhlt; de az nem kelt fel többé. Megható volt, mikor a megölt Jöhl felesége lépett a biróság elé. Karján tartotta kicsiny gyermekét, miközben elpanaszolta, hogy milyen megrázó csapás volt reá a férje halála. Ő maga özvegyen, gyámoltalanul maradt gyermekével együtt. A hitelezők mindenét lefoglalták s most keserves munkájával kell kicsiny gyermekét eltartania. Özvegy *Jöhl* Miklósné Jöhl János édes anyja is sirva panaszolta a maga baját. Évenként 15 forint kártéritést követel, a miből megélhessen, mert most, hogy fia nem él, nincs a ki eltartsa. Ezután az orvosokat hallgatták meg s az *ügyész* szándékos emberölés büntette miatt kéri vádlottnő elitélését. Védő szerint nincs megállapitva, hogy vádlott szurta le az áldozatot. Kéri tehát fölmentését, elitélés esetén pedig az enyhitő körülmények beszámitását. A törvényszék este félnyolczkor hirdette ki az itéletet s a vádlottat *erős felindulásban elkövetett emberölésnek* a büntetőtörvénykönyv 279. szakaszába ütköző büntette miatt, a 92. szakasz alkalmazásával *másfélévi börtönre*, a költségek megtéritésére és az özvegynek 200 frt kártérités lefizetésére itélte. A vádlott föllebbezett, nem különben az ügyész, a ki a büntetés sulyosbitását kérte. Védő kérésére a vádlottnőt az itélet jogerőre emelkedéséig szabadlábra helyezték. Erdélyiné nagy tömeg kiséretében távozott férje karján a tárgyaló teremből.

A közönség köréből.

Csikos és koczkás selyemkelméket 80 krtól 6 frt 35 krig méterenkint (körülbelül 650 különböző minta) küld ruhánkint és darabonkint szállitási dij- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállitó) gyári raktára **Zürich.** Mintát posta fordultával. Levélporto 10 kr. 8835

A sok költséggel járó fürdőzés, mely az emésztési zavarok ellen oly gyakran javasoltatik, fájdalom, nem áll mindenkinek a módjában, a legtöbben nem tehetik meg, hogy mihelyt az emésztések nincs kellő rendben, azonnal Karlsbadba vagy Marienbadba utazzanak. Ezek számára a jó háziszer, mely gyorsan s könnyen kezök ügyébe esik, valódi szükségletté vált. Igy történt, hogy Brandt Rich. gyógyszerész svájczi labdacsai oly gyorsan s általánosan elterjedtek. S hogy a nép valódi szükségletének derekasan meg is felelnek, arról tanuskodnak a mindenfelöl s épen a kevésbé vagyonos osztályok köréből érkező köszönő-levelek, melyek a Brandt Rich.-féle svájczi labdacsok jó és gyors hatását hálásan elismerik Brandt Rich. gyógyszerész svájczi labdacsai a gyógyszertárakban, 70 kr. egy dobozzal, kaphatók, de meg kell ügyelni a fehér keresztet vörös mezőben s a Rich. keresztnevet. 9568

„TRANSYLVANIA" 11593

A budapesti császárfürdő

fedett **ásványviz-iszapfürdői,** valamint legkiválóbbnak elismert **ásványviz-gőzfürdője és ásványviz kő- és kádfürdői** a lakószobákkal fütött folyosók által vannak összekötve, és igy 11531

téli kúrára

kiválóan alkalmasak. A téli szobaárak 50 százalékkal mérsékeltebbek.

A BOULIERE RIBOT & Cie féle
cognacgyártmány a legjobb és legolcsóbb!
Kapható minden füszerkereskedésben. 11505
Főügynökség: SOMORJAY LAJOS Teréz-körut 35

Hirdetés.

A Teszéry-Deméndy család t. tagja értesittetnek, hogy a családi geneologia elkészült és irodámban (**IV. Korona-herczeg-utcza 18. sz.**) megtekinthető.

Mivel azonban egyes családtagok örökösi minőségüket teljes hitelüleg nem igazolták, felhivatnak, hogy azt **f. évi november hó 1-ig** annál is inkább igazolják, mivel ellenkező esetben a családi gyülés határozata alapján igényükről lemondottaknak fognak tekintetni.

Azon családtagok, kiknek lakása előttem ismeretes volt, erre jegyzőkönyvi kivonat kapcsán levélileg is felszóllittattak.

Budapest, 1889. évi október hó 6-án.

Bernáth Béla,
11583 mint a Teszéry-Deméndy család ügyvédje.

Dr. TEMESVÁRY REZSŐ
nőorvos
Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám,
rendel délután 3—5 óráig. 11533

Már okt. 15-én 50,000 forint nyerhető egy **Záloglevél-igérvénynyel** á **1 frt** és 50 kr. bélyeg.
Váltóház-részvénytársaság 11573
csak Bécsben Wollzeile Nr. 10. **A „MERCUR"** csak Bécsben Wollzeile Nr. 10.

A franczia pótválasztások.

A tegnapi franczia pótválasztások eredménye nagyjából már ismeretes — Párisban; mert a különféle táviratok számadatai meglehetősen elütnek egymástól. Igy a belügyminiszterium által kiadott hivatalos statisztikai jelentés szerint kilencz hijján az összes választó kerületek választási eredménye a következő: Összesen *124 republikánust és 45 ellenzékit* választottak meg. Az *uj képviselőház 362 republikánusból és 205 ellenzékiből* fog állani: a 362 republikánus megoszlik 236 mérsékeltre és 126 radikálisra, a 205 ellenzéki pedig 100 royalistára, 58 bonapartistára és 47 boulangistára. — Vagyis ha a radikális árnyalatnak eszébe jut, hogy kormányt buktasson, ezt ép oly kényelmesen s ép oly sürün meg fogja tehetni az uj érában, mint ezelőtt, mert a 205 ellenzéki számát 126-tal szaporitja, s 331 szavazat áll ez esetben szemben a mérsékelt köztársaság 236 szavazatával. Ha azonban a royalisták, mint látszik, csakugyan csatlakozni fognak a mérsékelt köztársasághoz, ha csak felerészben is, akkor a szavazatok aránya a radikálisok ellenzékisége esetében ez lesz 236+50 : 331—50, vagyis 286 : 281, a mi már biztositaná a mérsékelt párt uralmát. Ennyiben tehát mindenesetre kedvezőbb lesz az uj parlamenti helyzet. A fentebbi adatok csak 169 választásról számolnak be; egy másik — ugy látszik későbbi — tudósitás szerint igy áll az arány: 172 választásból 124 a republikánusoké és 48 az ellenzéké, és a hozzávetés az, hogy az uj ház 360 republikánusról és 210 ellenzékiből fog állni.

Akármint van is, a köztársaság győzelme tényynyé vált s ezt elismeri a monarkhista, sőt a boulangista sajtó is, mely utóbbi persze elnyomásról és szavazatok elsikkasztásáról beszél. Nevezetes mozzanat *Yves Guyot* és *Constans* minisztereknek a megválasztása, valamint *Rochefort*-nak a bukása (ki azonban, mint elitélt, különben sem kaphatta volna meg a mandátumot). A választások részleteiről a már közölteken kivül a következő táviratok vannak előttünk:

Páris, okt. 6. (este 10 óra 55 p.) Megválasztattak eddig: *Desprez* és *Mesureur* republikánusok. Párisban *Naquet* boulangista 4830 szavazattal választatott meg Bonneville ellen, kire 4245 szavazat esett. *Vergoin* republikánus Nord-megyében, *Jourde* boulangista Gironde-megyében, választatott meg,

11 óra 50 p. A boulevardokon nagy embertömeg hullámzik. Különböző kiáltások hallhatók; a rendet lovas katonaság tartja fenn. Különös eset eddig nem fordult elő. Párisban *Barodet*, *Chussaing* és *Ferry* Emil republikánusok és *Martin* Marius boulangista megválasztattak. Bellevilleben *Dumay* szoczialista választatott meg 5584 szavazattal *Rochéfort ellenében*, ki 4054 szavazatot nyert; Nordd megyében *Bouturier*, *Berard* és *Guillaumon* republikánusok megválasztattak.

11 óra 55 p. Toulonseben *Constans*, Párisban *Guyot*, *Floquet*, *Lockroy*, *Berger*, *Laisant*, *Naquet* és *Laur* megválasztattak. A boulevardokon nagy élénkség uralkodik; különböző kiáltások hallhatók, anélkül, hogy valami figyelemre méltóbb eset fordulna elő.

12 óra 50 p. Szajnamegyében 22 republikánust és 14 ellenzékit választottak meg. A girondei kerületben *Raynal* megválasztatott.

Páris, okt. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) A tegnapi pótválasztások annyiban némi meglepetést szereztek a republikánusoknak, a mennyiben a boulangizmus, melyet már legyőzöttnek és lejártnak hittek, a monarchisták támogatásával a főváros több kerületében sikert aratott. Ez ujra tanuságot tesz az itteni közvélemény megbizhatatlanságáról. A vidéken is megválasztottak nehány boulangistát, a mi pedig tekintve a párt szétforgácsolását alig volt várható. De ezek a részleges diadalok mit sem segithetnek az ellenzéknek. A monarchista és a boulangista képviselők együttesen ugyan valamivel erősebb ellenzéket képeznek, mint a mult képviselőházban, de azért a republikánusok ezuttal is győzelmesen kerültek ki a választási küzdelemből, még pedig a radikálisok némi előnyével. A választásról a következő adatok szolgáltatnak hü képet: Az első kerületben *Yves Gujot* miniszter 6113 és *Turquet* boulangista 5417 szavazatot, a második kerületben *Mesureur* radikális 6529 és *Gassier* boulangista 5131 szavazatot kapott. A harmadik kerületben *Chautemps* a párisi községtanács radikális elnöke 10.255 szóval győzött. *Jacquet* boulangista 5823 szavazata ellen. A negyedik kerületben *Barodet* radikális (5625) Menorval (4285) boulangista ellen, és *Chassaing* radikális *Thiéssé* boulangista ellen, az ötödikben *Naquet* boulangista (4830) szóval *Tournerille* (4745) ellen lett győztes, bár az első szavazásnál kevesebb szavazatot kapott, mint republikánus vetélytársai. Ugyanebben a kerületben, a második választási körben *Lengle* volt bonapartista 4268 szavazattal megbukott *Lanessan* republikánus 4875 szavazatával szemben. A hatodik kerületben *Desprez* klerikális-republikánus 8997 szóval lett meg *Auboeuf* boulangista (7155) ellen, a hetedikben *Mermeix* boulangista győzött 4999 szóval *Fréhault* republikánus és *Cochin* monarchista ellen, kik összesen 9000 szavazatot kaptak. Egyesülés esetén a boulangistát ki lehetett volna ütni a nyeregből. A nyolczadik kerületben *Mortin* boulangistát (6841) választották meg *Passy* republikánus ellen. A kilenczedik kerület első felében *Bergert*, a kiállitás elnökét, 6127 szóval választották meg *Andrieux* volt rendőrfőnök ellen, a ki annak köszönheti vereségét, hogy a boulangistáktól elpártolt. A tizedik kerületben a radikális *Manjan* 7441 szóval győzött *Chevillon* ellen. — A tizenegyedik kerületben az összes boulangisták megbuktak. Győztek: *Floquet* (5284), *Lucien Nicot* (3208) ellen, *Lockroy* (7911) *Massard* (7320) ellen és *Mathé* (7138) *Doucin* (5930) ellen. — A tizenkettedik kerületben *Milleraud* radikálist (5538) *Moy* boulangista, és a radikális *Dreyfuss*-t (6481) *Fiaux* (4162) ellen választották meg. A tizenharmadik kerületben a radikális *Horelayne* (2978) győzött *Planteau* boulangista ellen, a második körben pedig *Mery* boulangista (5806), *Basly* republikánus (5784) ellen. A tizennegyedik kerületben Boulanger volt ellenjelöltje *Jaques* (5959), *Giron* (5890) boulangista ellen győzött, *Pichon* (2663) pedig *Michelin* (2512) boulangistát verte le. A tizenhatodik kerületben *Marmottan* republikánus (5779) *Quinaud* boulangista (5686) ellen, a tizenhatodikban *Lasenne* boulangista (4708) *Heredia* (4001) ellen és *Roche* boulangista (8635) *Lepelletier* (7758) ellen, a tizennyolczadik kerületben *Laisant* boulangista (3600) *Lafont* (3214) republikános ellen, a tizenkilenczedikben *Martineau* boulangista (7138) *Chabert* (5723) ellen és *Granger* boulangista (2454) *Gatthant* felett (2272) győzött. Rosz dolga volt a boulangismusnak a huszadik kerületben, hol *Rochefort* (4054) *Dumay* munkás ellen (5584) és *Bergoin* (5989) *Tony Revillon* ellen (6278) megbukott. Az elővárosok ellenben csaknem csupa boulangistát küldtek a képviselőházba. A *Pantin* kerületben *Gouszot* boulangistát Plom republikánus ellen, és *Neully* *Francis* *Laur*-t (10,724) *Antoine* ismert volt metzi képviselő ellen választatott meg. A választási küzdelem itt furcsa jelleget öltött. Mindakét jelöltet Bismarck bérenczének és porosz ügyvivőknek iparkodtak feltüntetni. Az egész republikánus párt és a kormány *Antoine* mellett foglalt állást. *Courbevoi*ban *Boudeau* boulangistát, *Sceaux*-ban *Belleval* boulangistát *Raspoil Benjamin* ellen, a hires *Raspail* republikánus fia ellen választották meg. Maga a választás az összes párisi kerületekben nyugodtan folyt le. Itt-ott nehány bizottsági tag, falragaszosokkal koczczant össze. A belső boulevardokon este nagy élénkség uralkodott. A hirlapok külön kiadásokat adtak, melyeknek roppant nagy volt a kelendőségük. Az operatéren előbb nagy csomó rendőr, lovas- és gyaloglestőr foglalt állást. Nem lévén azonban nagyobb csoportosulások, a katonaságot csakhamar bevonták. Későbben persze nagyobb lett a mozgalom az operatéren. A tömegből kiáltások és füttyök hangzottak fel, majd Boulanger, majd a kormány ellen. Ha a zürzavar nagy lett, közbelépett a rendőrség. A tömeg orditva szaladt szét, de csak azért, hogy a következő pillanatban ujra összeverödjék és «Toulouse»-t «Toulouse»-t kiabáljon, a hova *Constans* belügyminiszter megválasztásának hirét hozták, a ki *Susini* (6894) boulangistával szemben 8400 szóval lett meg. Susini Párisban allarm-táviratokat terjesztett, a melyek szerint őt és hiveit megtámadták és Toulouseban lázadás tört ki. Az opera-téren több elfogatás is történt. A tizennyolczadik kerületben *Laisant* boulangista megválasztatását hivei nagy ujjongással fogadták. Folyton boulangista dalokat énekeltek s időnkint kissé hajba is kaptak. Nagy volt az ujongás a harmadik kerületben mikor kihirdették, hogy *Rochefort Bergoin*-nal együtt megbukott. Rochefort hivei széttépték az utczán azt a transparentet, melyet a *Bataille* emberei hordoztattak le fel, s melyen a következő sorok voltak olvashatók: «*Rochefort megbukott.*» Nagyban és egészben véve, mint rendesen hatalmas zürzavar volt s a rendőrség is több izben közbelépett, de azért komolyabb rendzavarás nem fordult elő.

A választások eredményének hivatalos statisztikája a következő: Eddig megválasztottak: *353 republikánust, 158 konzervativet és 49 boulangistát.* Még nyolcz anordissementből és nyolcz koloriából hiányzik az eredmény. A jövő képviselőházban a republikánusok többsége *legalább 160 lesz.*

Páris városát *24 republikánus és 18 boulangista* képviseli. A vidéken, az ismertebb képviselők közül a következők buktak meg: *Lefévre-Pontalis*, *Georges Proche*, a botrányos röpiratairól általánosan ismert *Numa Gilly* és az öreg *Martin Nadaud*, *Rayvalt*, *Pelletan*-t *Clemenceau*-t ujra megválasztották. Az utóbbi 12,000-ből 10,000 szavazatot kapott a Barmegyében. Ellenfele *Baillere* revisionista volt. *Rayval* győzelme nagyon kétséges volt; mindössze csak pár szavazattal győzött, a republikánus jelölt ellen. Vajon a republikánus párt megőrzi-e a képviselőházban az egységét, az a jövő titka. Annyi tény, hogy ha a boulangistáknak eszükbe jutna republikánus eredetük és elpártolnának a monarchistáktól, az utóbbiak az uj képviselőházban sokkal csekélyebb számmal lesznek képviselve, mint a legutolsóban, melybe még lajstromos szavazás utján jutottak be.

A republikánus lapok természetesen rendkivül el vannak ragadtatva az eredmény által. Egyesek azt hangoztatják, hogy a tegnapi nap a boulangizmus végleges elitéltetése. A konzervativ és a monarchista lapok iparkodnak buzditani hiveiket. A *Figaro* azt mondja, hogy egyrészt gyermekes dolog volna a republikánusok diadalát tagadni akarni, de másrészt nem lehet figyelmen kivül hagyni, hogy a kisebbség nagyobb lett, a miből kölcsönös toleranciának kellene következnie. A *Gaulois* azzal vigasztalódik, hogy Párisban 243,793 szavazat esett a revizió mellett és 219,650 ellene. E számok azonban még megerősitésre szorulnak. *Paul de Cassagnac* a vereséget annak tulajdonitja, hogy Boulanger nem jött el Párisba. Ha személyesen eljött volna, hatalmas áramlatot keltett volna fel maga mellett. Azok, a kik a tábornokot erről lebeszélték, hibát követtek el s igy a felelősség egész sulya is őket terheli. Vajon a miniszterium visszavonul-e az még nem bizonyos. Beszélik, hogy a Tirard miniszterium a képviselőház elé akar állni és rábizni, vajon akar-e más kormányt vagy sem.

Páris, okt. 7. A mai lapok kiemelik, hogy a mérsékeltek csoportja, melynek élén *Say* Léon és *Ribot* állanak, most nem hat tagból fog állani, mint a legutóbbi kamarában, hanem ötven tagot számlál. A lapok egyuttal ama reményüknek adnak kifejezést, hogy a kamara többsége ebből látni fogja, mely irányt kell követnie, ha meg akarja szilárditani a köztársaságot, megnyugtatni az országot és elejét akarja venni az uj agitáczióknak. A «Temps» alkalmasnak hiszi a jelenlegi viszonyokat arra, hogy az osztályok és állampolgárok kibékittessenek és hogy gyakorlati reformok, valamint a béke és nyugalom politikája létesittessék.

Páris, okt. 7. Cochinchinában *Lemyre de Villerst*, Szenegálban *Vallon* tengernagyot választották meg képviselőnek. A legujabb kimutatás szerint az uj házban *365 köztársasági* párti és *211 ellenzéki képviselő lesz.*

Brüsszel, okt. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) Késő éjjelig nagy élénkség uralkodott az utczákon. A lapelárusitók ezer számra adtak tul a külön kiadásokon. A boulangisták veresége nagy megelégedést keltett.

TÁVIRATOK.

Nagy-Szeben, okt. 7. (O. É.) *Salmen* báró orsz. képviselő ma tartotta Disznódon beszámolóját, melyben kifejtette, hogy a szászok, kik hiven teljesitik kötelességeiket az állam iránt, a magyar államhoz való hüségüket igazságtalan szemrehányásokkal szemben azzal bizonyitják be legjobban, ha tölük telhetőleg támogatják az ország közérdekeit. Hisz exisztencziájuk a magyar államhoz van kötve. A kötelességek hü teljesitésénél az anyanyelv nem esik latba. A szászok — német anyanyelvök daczára — áldozatkészen teljesitették kötelességeiket az állam iránt a multban is. De valamint mi hiven teljesitjük kötelességeinket, melyekkel az államnak tartozunk, ugy viszont elvárjuk mi is az államtól mindazt, a mit a munkás polgárság önerejéből meg nem teremthet. A magyar állam javát melegen szivünkön kell viselnünk, tehát Magyarország minden polgárának haladását is. Az állam felvirágzása s a népek jóléte pedig csak lankadatlan, szorgalmas munka utján érhető el. A vezérlő magyar faj feladata, hogy jó példával járjon elül; az ő lehető legkedvezőbb fejlődésük örömmel kell, hogy eltöltse a szászokat. Az a folyton hatalmasabbá váló áramlat, mely nyelvre nézve az állam minden polgárát meg akarja magyarositani, megfelel a vezérlő népfaj lángoló nemzeti érzületének. A szászokra nézve a magyar állameszme a vezérszerepnek ama népfaj által való vitelét jelenti, melytől az ország nevét nyerte s mely az államot megalapitotta. A szászok szivesen elismerik az államnyelvnek a közügyek vezetése, a közigazgatás és igazságszolgáltatás szempontjából szükséges előjogait, a törvény határain belül a magyar állameszmének eleget tesznek annyiban is, hogy iskoláikban a magyar nyelv tanitásának tág tért adnak.

Zágráb, okt. 7. *Barcsics* képviselő példáját követve, *Valuschnig* és *Urpani* képviselők is bejelentették kilépésüket a Starcsevics párti körből. A nemzeti párt klubja szerdán ülést tart, melyben tárgyalás alá kerül a regnikoláris küldöttség bizottság jelentése.

Grácz, okt. 7. A *király* ö felsége a toszkáni nagyherczeg és *Lipót* bajor herczeg kiséretében ma este fél hatkor udvari különvonaton az udvari vadászatokra Eisenerzbe érkezett.

Lemberg, okt. 7. A görög katholikus szemináriumot ma avatta föl *Sembratovics* metropolita a stanislaui püspök és a görög katholikus papság segédkezésével. Jelen volt a felavatásnál *Gautsch* közoktatási miniszter és a helytartó is. *Gautsch* miniszter a metropolita beszédére válaszolva kiemelte, hogy az intézet növendékei, ha elhagyják az intézetet, a görög katholikus egyház iránt való hü és törhetetlen odaadással éljenek hivatásuknak, de hiven ápolják egyuttal osztrák állampolgári és hazafiui kötelességeiket is. *Baczynski*, a szeminárium rektora, válaszában kijelentette, hogy az intézet növendékei, nem feledkezve meg az élvezett jótéteményekről, mint a görög katholikus egyház buzgó szolgái és ő felsége leghivebb alattvalói fogják teljesiteni üdvös lelkipásztori müködésüket. Az ünnepség után a metropolita köszönö táviratot intézett *Taaffe* gróf miniszterelnökhöz.

Berlin, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az itteni sajtó az orosz lapok nyilatkozataira reflektálva, behatóan foglalkozik az általános helyzettel. A *Krzztg* a *Grasdaninnal* szemben, mely a czár látogatásától abban az esetben, ha Németország az osztrák és magyar politika támogatásával felhagyna, a két birodalom kibékülését várja, ugy vélekedik, hogy ebbe még jó idő bele fog telni. Ha Oroszország nem kinál semmit s folyton csak lehetetlen feltételekkel áll elő, a czár látogatása vajmi kevéssé fog hozzájárulni a politikai felhök szétoszlatásához. A *Novoje Vremja* a Fremdenblatt czikkét a czár látogatásával hozza kapcsolatba; kijelenti azonban, hogy Ausztria-Magyarországnak a német támogatásra irányuló reményei Ferdinánd fejedelem elismertetése kérdésében sohasem fognak teljesülni, és minden más irányu lépés csak felszabaditaná Oroszország kezét. A czikk még Törökországot is represszáliákkal fenyegeti a hadisarcz miatt. Erre a *Nat. Ztg.* azt jegyzi meg, hogy ezek a fenyegetések semmit sem változtatnak a helyzeten. Oroszország a berlini szerződést már régen megszegettnek tartja. Egyébiránt a *Fremdenblatt* czikkének és a czár látogatásának összeesését figyelemre méltónak tartja. Az emlitett lap azt a konstantinápolyi hirt, hogy az orosz trónörököst egyelőre nem várják, fél-czáfolatnak mondja. A *Voss. Ztg* a Grasdanin előbb emlitett czikkére megjegyzi, hogy az oroszországi német-ellenes párt jobban tenné, ha minden teljesithetetlen várakozástól óva intene, és különösen, ha iparkodnék megdönteni azt a még mindig sokak által táplált reményt, hogy Németország még valaha is arra gondolna, hogy Ausztria-Magyarországnak, legközelebbi szövetségesének rovására Oroszországgal valami kétes viszonyba lépne. Az a kivánság, hogy Németország Ausztria-Magyarország érdekeit feláldozza és Oroszországnak kiszolgáltassa, teljesen kilátástalan. Az orosz lapok Vilmos császár konstantinápolyi látogatásával foglalkoznak. Ide érkezett táviratok szerint a *Novoje Vremja* ma kifejti, hogy ez az esemény Németországgal szemben a legnagyobb tartózkodásra kötelezi az orosz politikát, és hogy ideje, hogy Oroszország a bolgár kérdésben határozott nyilatkozatot kérjen Németországtól, hogy ez utóbbi végre megismerje Oroszország elszántságát. Igy esetleg Oroszország nem maradhat tovább csendes nézője a Balkán viszonyainak.

Berlin, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Hivatalos udvari körökben még mindig titkolják a czár ideérkezésének napját és óráját. De a megérkezés közeledtére mutat az itt időző sok orosz udvari méltóság. Az ideérkezett orosz udvari vonaton több javitást kellett tenni, igy különösen a Carpenter-fék és a fütő szerkezet volt megrongálva. A javitásnak szerdára készen kell lenni. (N. Fr. Pr.)

Berlin, okt. 7. Az *orosz czár* tiszteletére, kit péntekre várnak ide, ugyanaznap este diszelőadást szándékoznak rendezni az operaházban.

Kopenhága, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Mint véglegesen meg van állapitva, *a czár csütörtökön reggel* Kielen keresztül utazik Berlinbe, hova péntekén érkezik meg s egy napot tölt ott. A czárné szombaton utazik el s Königsbergben találkozik férjével, honnan együtt indulnak haza felé,

Berlin, okt. 7. A *Post* megerősiti, hogy a Reichsanzeiger közleménye, melyet a *Kreuzzeitungra* vonatkozólag október 2-án közölt, egyenesen a legfelsőbb helyről ered s közzététele *a császár határozott parancsára történt.*

Berlin, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Frigyes császárné e hó 19-ikén délelőtt indul el Bécsen és Velenczén keresztül Athenbe.

Berlin, okt. 7. *Vilmos* császár ma este 11 órakor az «Alexandria» gőzhajón Spandauba és onnan különvonaton Kielbe megy, hogy a holnap odaérkező angol hajórajt üdvözölje.

Berlin, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *Postnak* táviratozzák Athenből, hogy *Ferencz József* király az atheni ünnepségeken nem fogja magát a királyi ház valamelyik tagja által képviseltetni, de a Piraeusba két osztrák-magyar pánczélos hajót és egy jelzőhajót várnak egy ellentengernagy parancsnoksága alatt, ki a királyt képviselni fogja.

Kopenhága, okt. 7. Jól értesült körökben azt beszélik, hogy a *walesi herczeg* csak Port-Szaidig kiséri fiát, ki onnan az «Oceanique» gőzhajón utazik Indiába.

Bern, okt. 7. Az «Association littéraire et artistique internationale» kimondotta, hogy kivánatos volna, ha a *szerzői jog védelmére* 1886. szeptember 9-én kötött nemzetközi egyezmény keretén belül szorosabb egyezmények jönnének létre.

Róma, okt. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Crispi miniszterelnök e hó 12-én megy Palermóba, s valamennyi miniszter elkiséri, Crispi e hó 14-én este tartja Palermóban nagy beszédét és mint jól értesült helyen mondják, kiválóképen *belügyi kérdésekkel* fog foglalkozni.

Róma, okt. 7. Ujabb hirek szerint a cagliarii kerületben dühöngött vihar igen nagy károkat tett. Quartóban a folytonos esőzés következtében ismét több ház összedőlt, öt ember életét vesztette és többen megsebesültek. A hétezer fönyi lakosság fele hajlék nélkül maradt s a templomokban keresett menedéket. Cagliariból élelmiszereket és ruhákat küldtek Guartóba.

Belgrád, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Konstantinovics Sándort, Milán király unokatestvérét legközelebb ténylegesitik a hadseregben s egy lovas dandárparancsnok mellé osztják be segédtisztnek.

Sofia, okt. 7. Az *Agence Balcanique* jelentése. A körülbelül 25000 fönyi tartalékosok, kik *négy heti fegyvergyakorlatra* behivattak, e gyakorlatok befejeztével ma hazabocsájtattak. Legközelebb elbocsájtják ama katonákat is, kiknek szolgálati ideje lejárt, hogy helyet adjanak a bevonuló ujonczoknak.

Sophia, okt. 7. A *Sloboda* Ferdinánd herczeg elismerése kérdéséről szól és emlékeztet a porta legutóbbi határozatára, hogy ez iránt körlevelet fog intézni a hatalmakhoz. Ez a határozat Nelidov konstantinápolyi orosz nagykövet cselszövényei következtében semmisült meg. A kezdeményezés joga ebben a kérdésben a berlini szerződés alapján Törökországot magát illeti meg. Törökországnak saját jogai gyakorlásában határozottan kell eljárnia, máskülönben Bulgária nem tekinthetné Törökországot a souveren államnak és kénytelen volna maga a boldogulására vezető eszközöket keresni. Törökországnak haladéktalanul kell nyilatkoznia, ha csak egy szép napon ujabb események által nem akar meglepetni.

Pétervár, okt. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Illetékes helyen kijelentik, hogy a Köln. Zeitung által közölt *Obrucsev-féle állitólagos jelentés tényleg nem létezik.* Jól értesült körökben arról sem tudnak, hogy a kormány katonai czélokra ujabb kölcsönt akar felvenni; ha Oroszország valami pénzügyi operáczióra készülne, akkor ez egyedül az orosz államadósság konvertálásának folytatására szoritkoznék. Mindezeknek a hireknek a fölmerülése arra a törekvésre vezetendő vissza, hogy a két császárnak küszöbön lévő oroszországi találkozásával szemben azt a benyomást keltsék, hogy a politikai cselekvési szabadsághoz való ragaszkodás a czári birodalomra nézve sulyos következményekkel járna.

Pétervár, okt. 7. *Woronzov-Daskov*, a császári ház minisztere, Richter, a főszállás parancsnoka és Olsufjev irodaigazgató segédjével Baidberg báróval ma Berlinbe utaztak.

St.-Sebastian, okt. 7. A *királyi család* visszatért Madridba.

Athén, okt. 7. (A Havas-ügynökség jelentése). A *dán királyi pár* jövő vasárnapra várják ide. A királyi pár Triesztből a «Saint-Thomas» yachton jön Athénbe. *Vilmos* császár hir szerint nyolcz napig fog Athénben időzni s peloponnesusi utja elmarad. A felséges vendégek fogadására nagyban

folynak a király rendeletére az előkészületek, melyek a házi marsall betegsége miatt nagyon hátramaradtak.

New-York, okt. 7. A németek tegnap igen sok helyen megünnepelték az első német kivándorlók partra szállásának kétszázadik évfordulóját.

Natália királyné Belgrádban.

Belgrád, okt. 7. Az «Agence de Belgrade» jelenti: Natáliához közel álló körök állítása szerint a királyné el van tökélve, minden eshetőséggel szembeszállai, másrészről azonban számos állítólagos barátja unszolása daczára sem fog kilépni eddig tanusitott passzivitásából. Az inditvány, mely Natáliának a királyhoz való viszonyának szabályozására a kormány hozzájárulásával a szkupstina elé terjesztetni fog, lényegében abból állana, hogy ugy Natáliának, mint Milánnak jogát a Szerbiában való időzésre ideiglenesen meghatározná és korlátolná. Natália el van tökélve, hogy minden ily feltevésnek ellene szegül és arra hivatkozik, hogy ez állampolgári jogainak megszoritását, tehát az alkotmány megváltoztatását jelentené, mire a kis szkupstina annál kevésbbé illetékes, minthogy az uj alkotmány öt esztendő lefolyása előtt nem módositható.

Belgrád, okt. 7. A *Correspondence de Belgrade* jelenti: Helytelenek azok a hirek, hogy Milán király a regensségre bizta a Natália és fia közti összejövetel módozatainak megállapitását. Milán királytól eddig válasz nem érkezett. A regensség és a kormány a közzétett ismert komüniké álláspontján állanak, a mennyiben a döntést Milán királynak tartják fenn. Belimarkovics regens ma látogatást tett a királynénál.

Pétervár, okt. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Natália királynénak Belgrádba való visszatérését nagy rokonszenvvel, söt mondhatni, lelkesedéssel üdvözlik, mert e tényben Milán királynak teljes legyőzését látják és ugy magyarázták a dolgot, hogy Milán király nem volt képes ezt az eseményt meggátolni. Az orosz közvéleményben azt a reményt füzik ehez a jelenséghez, hogy a szkupstina kielégitő módon szabályozni fogja az anya-királyné helyzetét és hogy Milán király, tekintettel saját személyes érdekeire, nem fogja ezt ellenezni. Az orosz kormány az ügy mellett való minden rokonszenve mellett is tartózkodik mindenféle beavatkozástól, mert jól tudja, hogy ez a kivánt, kielégitő megoldást csak megnehezitené. Mindazáltal ez a felfogás nem megy annyira, hogy visszatartaná az orosz kormányt az anyakirálynéval szemben való rokonszenvének nyilvánitásától, ez volt az oka annak, hogy *Persini* belgrádi orosz képviselőt utasitották, hogy Natália királynét Belgrádba való megérkezése alkalmával azonnal üdvözölje.

Belgrád, okt. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Illetékes helyen a leghatározottabban megczáfolják a *Corr. de l'Est*-nek ama hirét, mely Natáliának Gruics miniszterelnökkel való beszélgetésére vonatkozik. Gruics soha nem is fogadta az emlitett lap tudósitóját. Gruicsnak Natáliánál való látogatása pusztán csak udvariassági aktus volt. Illetékes helyen azokat a nyilatkozatokat is megczáfolják, melyeket állitólag Sándor király anyjáról tett.

Belgrád, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A regensség a miniszteriummal egyetértve a szkupstinában is ragaszkodni fog eddigi magatartásához s iparkodni fog Milán király apai jogait megőrizni.

Belgrád, okt. 7. Az *Egyetértés* távirata). Pol. Corr.: A szerbiai kormánynak a királyné-kérdésben rendkivül kényes helyzete van, annál is inkább, mert az uj alkotmány szerint egyedül *Milán* királyt illeti meg kiskoru fiának nevelésére való felügyeleti jog s a polgári és orthodox kánonjog szerint is a finemen levő gyermekek hetedik életévüktől kezdve egész nagykoruságuk idejéig az apai hatalomnak vannak alája vetve. Az anya-királyné ennélfogva csak azzal a joggal bir, hogy fiával időnkint érintkezhetik és a találkozás módozatait egyedül a királyi-apa állapithatja meg. A kormány az utóbbi ellen csak az esetben emelhetne kifogást, ha az állam érdekei szenvednének miatta. Miután pedig *Milán* a kormánynyal és a regensséggel egyetértőleg az anyakirálynénak köztudomásulag a legelfogadhatóbb feltételeket szabta, a királyné azonban a legsértőbb módon még csak nem is válaszolt, mind általánosabbá válik az az óhaj, hogy oly módot találjanak, a mely lehetségessé tenné, hogy az elváltan élő királyi pár egymás iránti gyülölségének következéseit ne kelljen állami ügy gyanánt tárgyalni, mert egyrészről Szerbia külföld előtti tekintélyének, másrészről — mint *Risztics* régens az anyakirálynőhöz irt levelében hangsulyozza, — az *Obrenovics*-dinasztiának is nagyon árt, ha e viszálkodások szerb területen fejlődnek tovább. Ez az áramlat a radikális párt köreiben is mindinkább terjed és azért könnyen megtörténhetik, hogy a skupstina többsége azt az óhajtást fogja kifejezni, hogy *Sándor király mindkét szülője hosszabb ideig távol maradjon Szerbiától.* A kormány a jelen viszonyok közt nem érzi magát indittatva ez ellen fellépni és törekedni fog, hogy az erről szóló határozatnak oly alakot adjon, a mely nem sértő a szerb királyi ház méltóságára.

KÖZGAZDASÁG.

Temesvár, okt. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) A *magyar leszámitoló- és pénzváltóbank* által bérelt itteni közraktárakat a mai napon az osztrák-magyar államvasuttársaság vette birtokba és üzembe.

Fiume, okt. 7. A «Stefánia» Adria-gőzös rakodás czéljából Parczellonába, a «Cadik» Adria-gőzös Oportóba érkezett, a «Bolivia» bérelt hajó New-Yorkba elindult.

Berlin, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Börzenzeitung azt hiszi, hogy a sertésbeviteli tilalmat a hét folyamán vagy enyhiteni fogják, vagy egészen megszüntetik. A birodalmi gyülésen délnémetországi részről erre vonatkozó inditványt szándékoznak tenni.

Hamburg, okt. 7. Az *iparkiállitást* ma délben zárták be ünnepélyesen. *Ohlendorff*, a kiállitási bizottság elnöke kijelentette: a bizottság abban a szerencsés helyzetben van, hogy a helypénzt az összes kiállitóknak teljesen visszafizetheti.

Páris, okt. 7. A kiállitásnak tegnap 336,000 látogatója volt.

Malta, okt. 7. A «Széchenyi» Adria-gőzös Braziliába indult.

Gibraltár, okt. 6. Az «Adria» Adria-gőzös Sautanderből jöve ideérkezett.

Páris, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Boulevard-forgalom.* Háromszázalék s franczia járadék 87.58, olasz járadék 93.90, ottomán bank 553.12.

Szaktanácskozás az ipar és kereskedelem fejlesztése érdekében.

— Harmadik nap. —

Budapest, okt. 7.

A mai tárgyalások folyamán a szaktanácskozás befejezte tárgyalásait. Négy órai tüzetes tanácskozások után befejezte tárgyalásait és véleményt mondott a 3-ik és 4-ik kérdések az iparpártolás és a külkereskedelem fejlesztése fölött. Habár a szónokok nem ragaszkodtak szigoruan a feltett kérdésekhez s reflexiókat engedtek meg maguknak az iparfejlesztés kérdése fölött, tagadhatatlan, hogy sok érdekes és figyelemreméltó eszme került felszinre a mai tárgyalás folyamán is. A szónokok jó része szélesebb alapokra helyezkedett ugyan, de javaslataik magvát mégis elfogadható alakban tudta előterjeszteni, ugy, hogy azok is, a kik évtizedek óta e kérdések taglalásával foglalkoztak, hallhattak a mai tárgyalás folyamán ujat és érdekeset is. Sok oly eszme merült fel, melyek a kereskedelemügyi miniszternek tervbe vett tevékenységére nézve impulzust nyujthattak és bár a kamarák képviselői speciális érdekeik képviselésére és megóvására a szokottnál nagyobb mértékben terjeszkedtek ki, az előadottakban volt mag, volt lényeg és eszme, melyek elég anyagot szolgáltatnak a miniszternek és tanácsosainak arra nézve, hogy iparfejlesztési tervezetüket bizonyos gyakorlati, a közszükségletnek megfelelő irányba tereljék. Több kamara — az idő rövidségére és arra való tekintettel, hogy az elmondottak a figyelmet kimeritették — javaslataikat emlékiratba foglalva terjesztették elő s a miniszter ez emlékiratokat és irásbeli előterjesztéseket, söt egynémely hirlapi czikkre való utalást is azzal a biztositással fogadott, hogy az azokban lefektetett elveket és eszméket meg fogja fontolni, s a lehetőséghez képest figyelembe venni. A tanácskozás végén *Baross* Gábor reflexiókba bocsájtkozott a hallottak fölött s több fölmerült inditványra nézve mondta el véleményét. E futólagos reasuméből meggyőződhetett a szaktanácskozmány, hogy a miniszter kiváló figyelemmel kisérte a tanácskozások menetét s hogy már azok folyamában itéletet alkotott magának mindazokra nézve: mit lehet a fölvetett javaslatokból érvényesiteni s mit nem. De a miniszter kijelentéseiből arról is meggyőződhetett a tanácskozmány, hogy az összehivott anquét nem beszélt a levegőbe s hogy mindazon javaslatai, melyeket a fölvetett kérdésekre nézve felszinre hozott, a mennyiben praktikus igényeknek felelnek meg, számithatnak a megvalósulásra. A tanácskozmányt követő társasebéden a miniszter különös nyomatékkal hangsulyozta, hogy a tevékenység terén nem kiván a várakozások mögött maradni s hogy a fölvetett reformjavaslatok érvényesitésében követni fogja a helyes utat s a kivánatos irányt. Ez alkalommal meg kell emlitenünk, hogy e szaktanácskozmány egyuttal alkalom volt arra, hogy a magyar és horvát-szlavon küldöttek testvériesülési ünnepet üljenek s a közgazdasági tért jelöljék meg olyan tér gyanánt, melyen a különböző nemzetek és nemzetiségek képviselői közt munkára kezet nyujthatnak egymásnak. Es a horvát-szlavon kamarák képviselői tényleg azzal a benyomással távoznak az ánkétről, hogy itt munkára és tevékenységre kész oly bajtársakra akadtak, kiknek tevékenységéből egyrészt buzditást merithetnek s a kiknek támogatására közgazdasági irányban másrészt, mindenkor számithatnak. Az ankét általános áttekintése pedig arról győzhet meg bennünket, hogy komoly ügynek komoly és hivatott képviselői ez alkalommal is méltón képviselték küldőik érdekeit s hogy az ezek képviseletében elhangzott szavak nem maradnak a puszta szónál, söt valószinüséget nyer az a föltevés, hogy a konkrét inditványok és életrevaló eszmék, melyek a tárgyalás folyamán fölszinre kerültek, a megvalósulás felé tereltetnek. Erre enged következtetni a miniszter zárbeszéde s az is, hogy a tanácskozást a kereskedelmi s iparosztály összes tanácsosai és intéző tisztviselői végighallgatták.

A mai tanácskozások eredményéről adjuk a következő tudósitást.

Baross Gábor kereskedelmi miniszter 10 órakor megnyitván a gyülést, tárgyalásra kitüzte a kérdőpont 3. kérdését, mely következőleg hangzik: Ipari termelésünk fogyasztása saját területünkön miként lenne leginkább biztositható és fokozható?

A kérdéshez elsőnek szót emelt báró *Kochmeister* Frigyes, a budapesti kamara elnöke, ki kifejtette, hogy kereskedőink nem kérnek semmi tekintetben sem kivételes kedvezményeket s utalt azon érdemekre, a melyeket a magyar kereskedői osztály a hazai ipar fejlesztése körül szerzett, a mennyiben konstatálhatni, hogy a legfontosabb iparágakat, mint a malom, szesz, czukor, faipart kereskedők alapitották és vezetik. A kereskedők csak azt követelik és ezen követelésük jogosnak tekintendő, hogy a folyton napirenden levő akadályok és zaklatások, melyek a kereskedők működését akadályozzák, elhárittassanak. Ezen akadályokról tudomást szerezni és azokat a kormány tudomására hozni a kereskedelmi és iparkamarák feladata, s a kereskedelmi és iparkamarák képviselői meg vannak győződve, hogy a kereskedelmi miniszter ur az eddig tapasztalt buzgalommal és jóakarattal fog azok elháritására hatni. A kereskedelmi és iparkamarák ez irányu kivánságait a budapesti kamara titkára fogja előadni.

Steinacker Ödön, a budapesti kamara titkára: A kereskedő osztály azon törekvését, hogy feladatának, mely a hazai ipar termelésének a fogyasztókhoz való juttatásában áll, megfelelhessen: lényegesen akadályozza azon áramlat, mely különböző körökben a közvetitő kereskedelemmel szemben fenn áll. Ha bizonyos tekintetben jogosult is ama törekvés, hogy a fogyasztók szükségleteiket közvetlenül a termelőktől szerezzék be, nem lehet tagadni, hogy ez a kereskedő hivatás negáczióját foglalja magában, a mi konkrét esetekben annyival sajnálandóbb, mert a termelők fogyasztókkal való közvetlen érintkezését saját előnyük szempontjából is legjobban a kereskedelem utján érhetik el. Ezen áramlatra a kereskedelmi és iparkamarák kötelességüknek tartják a miniszter figyelmét felhivni, azon meggyőződésben, hogy a kereskedelem jogos érdekeit, mely találkozik az ipari termelők érdekeivel, adott alkalommal minden rendelkezésre álló eszközzel meg fogja védelmezni.

A kereskedelmi világ körében általános a panasz az idegen utazók versenye miatt. E tekintetben a törvény szempontjából névleg paritás létezik, tényleg azonban a magyar kereskedelmi utazók nagy hátrányban vannak, mert a mig nálunk a kereskedelmi utazók — legyenek azok akár idegenek, akár magyarok — közvetlenül a fogyasztóval léphetnek érintkezésbe, addig Ausztriában a kereskedelmi utazók, akár osztrákok, akár magyarok, csakis kereskedőkkel és iparosokkal köthetnek üzleteket. Ezen körülmény sulyát első sorban ugyan a kis kereskedelem érzi, de az közvetve kihat a nagy kereskedelemre is. A kereskedelmi intézetek és vállalatok helyi tarifái, melyek a belföldi termelés emelésének eszközei, a direkt tarifák ellenében tulmagasak és e tekintetben a kereskedelmi körök óhaja az, hogy a tarifáknak a kereskedelmi miniszter ur által kilátásba helyezett reviziója alkalmából az érdekelt körök meghallgattassanak. E tekintetben különös óhajul megjelölendő a nyers anyagok tarifájának leszállitása, és a kereskedelmi körök azon reményt táplálják, hogy e kivánságuk adott alkalommal teljesülni is fog.

Steinacker Arthur, a fiumei kamara képviselője: A kereskedelem fejlesztésének ép oly nagy fontosság tulajdonitandó, mint az ipar fejlesztésének, mert a kereskedelem fejlődésével a belföldi ipar fejlődése elválaszthatlan kapcsolatban áll. S fontosság tulajdonitandó a kereskedelmi szakoktatásra, és e tekintetben utalnia kell arra, hogy a kereskedelmi akadémiákban nyujtott kiképzés hézagos. A nyelvekre nagyobb figyelem forditandó, mert csak ugy leszünk képesek arra, hogy a fiatal kereskedőosztály teljesithesse a külföldön azon hivatását, melyet egyes szónokok tegnap az által véltek elérni, hogy kereskedelmileg és iparilag képzett szakemberek küldessenek ki a külföldre, hazai iparunk és kereskedelmünk érdekeinek előmozditására. A külföldi tőkéket is az által fogjuk leginkább hazánkba édesgetni, ha kereskedelmünk pionirjai képesek lesznek oly felvilágositásokat nyujtani, melyek a külföldi tőkéknek hazánkban való alkalmazását előnyösen tüntetik fel. A közvetitő kereskedelem szüksége különösen tulprodukczió alkalmával evidenssé válik, mert egyedül a kereskedelem képes a felesleges ipari termelés feleslegét felvenni és ez által megakadályozni az ársülyedést. Utalnia kell arra, hogy hazánkban a kereskedelemnek nincsen meg a kivánt tekintélye, a minek tulajdonitandó az, hogy jó családok gyermekei csak kivételes esetben müvelik a kereskedelmet, a mely tekintetben az eddig létezett előitéletek eloszlatása szükséges. Szükségesnek tartja továbbá, hogy a kereskedelmi és ipari körök, esetleg a kormány támogatásával, stipendiumokat adjanak oly fiatal embereknek, kik a külföldön a kereskedelem pionirjai gyanánt alkalmazhatók.

Gelléri Mór az iparpártolási feladatokra vonatkozó inditványát rövid megokolás után a következőkben összefoglalva terjeszti elő: 1. Az a szállitási, illetőleg ellenőrzési rendszer, melyet a hazai vasuttársulatokra nézve a közlekedési miniszter ur létesitett s melynek eredményes müködése ismeretes, kiterjesztendő az összes állami hatóságokra és közintézetekre; nevezetesen a különböző miniszteriumoknál a következő közegekre:

Belügyminiszterium; szinházak, egészségügyi intézetek, állami rendőrség, egészségügyi intézetek, megyei és városi tvhatóságok. Pénzügyminiszterium: államépitészeti felügyelőség, pénzügyi igazgatóságok, adóhivatalok, pénzügyőrök, dohányjövedék, állami jószágigazgatóságok, bányaigazgatóság, kohóhivatalok, vasgyárak, kőszénbányák, sóhivatalok, kataszteri hivatalok. Földmivelésügyi miniszterium: kulturmérnökség és halászati hivatal, gazdasági tanintézetek és hatóságok, ménesintézetek és méntelepek, bányakapitányságok, tengerészeti hatóság, kincstári erdőhatóságok. Külügyminiszterium: közalapitv. hivatalok, tanintézetek, egyházi hatóságok. Igazságügymin.: biróságok, törvényszékek, fegyintézetek. Honv. miniszt.: honvédség és csendörség. A szállitásoknál, főleg a hatósági épitményeknél kikötendő — hacsak nem teljes lehetetlenség — hogy a fölhasznált anyag és berendezési czikkek is hazaiak legyenek.

Szigoruan ellenőrzendő, hogy a hazai készitmények gyanánt szállitott czikkek és anyagok tényleg hazaik legyenek s jelentékeny birság kötendő ki azokra nézve, kik a hazai ipar czége alatt külföldi tárgyakat akarnak becsempészni. Mindezek keresztülvitelére a nagymélt. kereskedelemügyi miniszterium kebelében állandó szállitási és ellenőrző osztály v. bizottság létesitendő, melyben az érdekelt miniszteriumok képviselői is részt vegyenek. Ez osztály v. bizottság a hazai ipar-pártolás elvének szigoru megőrzése mellett föladatának kell, hogy tekintse azt is, mikép az érdekelt hatóságok vagy intézetek utján jelentést tétessen magának időről időre arról: mely czikkek fedezésére nem képes még a hazai ipar s ez alapon javaslatot tegyen a miniszternek a hiányzó iparágak meghonositására nézve.

2. A kamarák az iparegyesület és a kereskedelmi muzeum utján felszólitandók a) a gyárak, hogy nyersanyagjaikat és berendezésüket itthon fedezzék; b) a kereskedők és bizonyos czikkekre a pénzintézetek, hogy a versenyképes hazai czikkek fölkarolását és terjesztését hazafias kötelességeiknek tartsák; c) a magántársulatok, hivatalok és intézetek, hogy minden beszerzésüknél a hazai ipart vegyék igénybe; d) a nagyközönség koronkint rendszeresen lelkes felhivásokban figyelmeztetendő a hazai iparpártolás fontos föladataira. 3. A nagymélt. keresk. miniszter ur kérje ki e rendszeres akczió támogatására; a) a sajtó folytonos támogatását; b) a közoktatásügyi minisztert pedig az iránt keresse meg, hogy e nagyfontosságu nemzeti ügynek az ifjuság körében való propagálását az által is mozditsa elő, hogy az ujabb tankönyvekben fölveendő olvasmányok, valamint a tanárok és tanitók előadásai által a hazai ipartolás fontosságának méltatását mozditsa elő és állandósitsa. Szóló kifejti, hogy különös fontosságot tulajdonit e mozgalomnak, hogy azt a mostani kereskedelmi miniszter inditsa meg, kinek szavára és buzditására szivesen hallgat az ország közönsége.

Záray Károly a pécsi kamara titkára a külföldi tőkék magyar iparvállalatokba való elhelyezése főakadályát abban látja, hogy Ausztria a tőkék kedvező elhelyezésére előnyösebb előfeltételekkel bir mint hazánk, mert a külföldiek azt vélik, hogy ha Ausztriában létesitenek ipartelepeket, az által a magyar piaczot is megnyerik. Véleménye szerint az állam tényleges közremüködése igénybevehető a textilipar s mechanikai ipar létesitésénél. Az ipartanmühelyek valóságos iparmühelyekkel hozassanak kapcsolatba s e tekintetben a pécsi kamara a würzburgi böripari tanfolyam mintájára legközelebb szakiskolát tervez felállitani. Kivánatosnak tartja, hogy az ily vállalatok számára az iparnak nyujtandó állami kedvezményekről szóló törvény is kiterjesztessék. Feltétlenül szükséges, hogy a kereskedelmi szakoktatás minden rétegében ugy az alsóbb foku mint a felsőbb foku, a kereskedelmi miniszterium alá helyeztessék, mert csak ezen módon várható, hogy ezen iskolák annyira szükséges reformja meg fog valósittatni. Ha a házalási törvény revideáltatni fog, az általa képviselt kamara a fősulyt arra fekteti, hogy ezen törvény végre is hajtassék, mert azon laza érzék mellett, melyet a közhatóságok jelenleg a kereskedelem s ipar érdekei iránt tanusitanak a törvény végrehajtása nem várható. Kivánatos a bagatell törvénynek a tegnap jelzett irányban való módositása, feltétlenül szükséges, hogy a köztörvényhatóságok szállitásoknál a fakturával bizonyitsák be a szállitási czikkek hazai provenienczáját. E tekintetben utal arra, hogy a hatósági irodák szükséglete tekintetében nincsen hazánkban sem toll sem irón-gyár s e tekintetben kiemeli, hogy ha az erre irányuló vállalkozások a legcsekélyebb biztatást nyernék s nyilvános szállitásoknál tekintetbe fognak vétetni, rövid idön keletkeznék aczél-toll s irónggyár. A szállitási ügy tekintetében felhivja a miniszter ur figyelmét azon rendelet tervezetére, mely az alsó-ausztriai iparegyesület kezdeményezésére az összes osztrák kamarák által egyhangulag elfogadtatott, s mely után részünkről nem marad más hátra, mint hasonló intézkedéseket érvényesiteni. A megrendeléseknek házalás utján való gyüjtése, különösen iparczikkeknek részletfizetésre való eladása utján, a külföldi czikkeknek oly beözönlését kell konstatálnia, mely ellen csak a legradikálisabb kura nyujthat orvoslást. Felhivja miniszter ur figyelmét a hirdetési bélyegilleték eltörlésének szükségére, ez viszonylag ugyis rendkivül csekély jövedelmet hajt az államnak, de a legnagyobb mértékben akadályozta az üzleti köröket ezen eszköz igénybevételében. Különösen óhajtandónak jelöli ki, hogy az üzleti körlevelek és a hirlapok olcsón szállittassanak. A vásárok számát apasztani kell s ha ezen törekvés akadályokba ütközik, a legegyszerübb a vásártartókat azon jogczim kimutatására felhivni, melyen a vásárok alapulnak, ezuttal a vásárok száma legalább egyharmaddal apasztható lesz. Különösen szükséges az ugynevezett bucsu-vásárok feltétlen megszüntetése. Különösen felhivja a miniszter figyelmét a valuta-ügy szabályozására.

Pfeifer Gyula, az eszéki kamara tagja: Hosszu előadásban vázolja ama visszásságokat, melyek a vasuti tarifák, nevezetesen a nagyban szállitott mennyiséghez kötött vasuti kedvezmények tekintetében léteznek. Utal arra, hogy egyes vasutak, nevezetesen a déli vasut által adott kedvezmények, a melyek a rendkivüli szállitási mennyiség elszállitásához voltak kötve, egyes vidékek egész kereskedelmét tönkre tették, a mennyiben bizonyos czégek monopoliumára vezettek. Kivánatosnak jelzi, hogy ha a magyar vasuti politika eddig főfigyelmét az ország központjának, Budapestnek emelésére forditotta, ezután szükséges lesz a vidéket is különös tekintetben részesiteni, a mit speciális példákkal illusztrál.

Dörfler Gyula, a soproni kamara alelnöke: Maga a soproni kamara részéről is a vásárok számának korlátozását, a vándorügynökök, házalók, repülő raktárak visszaéléseinek megszüntetésére hivja fel a miniszter figyelmét. Az általános III. osztályu kereseti adó a progressiv jövedelmi adóval lenne helyettesitendő. Vásárok ezentul többé ne engedélyeztessenek és az eddig létező vásárok is csak egyes vidékek központjaira szorittassanak.

Miskolczy Gyula, az eszéki kamara tagja. Az országos vásárok hivatása, a minek jelentőségét a multban tagadni nem lehet, ma már megszünt. Ezeket a legczélszerübben a heti vásárok helyettesithetik.

Deil Jenő, a kassai kamara titkára: Szükségesnek találja az elsőfoku kereskedelmi szakoktatásnak az eddiginél nagyobb mértékben való ápolását és fejlesztését. Miután ipartörvényünk csak ipari tanoncziskolákról rendelkezik, a legtöbb község vonakodik külön kereskedelmi szakiskolák létesitésétől, holott a rendszerint nagyobb előképzettséggel biró kereskedelmi tanonczok az ipari tanoncziskolákban semmit sem tanulhatnak és igy az azok látogatására forditott idő elveszettnek tekintendő. A községek akár rendeleti, akár törvényes uton külön kereskedelmi tanoncziskolák felállitására szoritandók mindazon helyeken, melyeken bizonyos számu kereskedelmi tanoncz létezik. Feltétlenül szükséges, hogy az összes kereskedelmi szakoktatás ügye a kereskedelmi miniszterium alá helyeztessék, mert csak igy várható, hogy a kereskedelmi szakoktatásnak általános feladai iránt az egyes vidékeken e tekintetben táplált jogosult aspirácziók kielégitésre fognak találni. Ha általában elismerendő is a hazai kereskedelemnek a hazai ipar irányában szerzett érdeme, még sem lehet kétségbe vonni, hogy a hazai kereskedelem, különösen az ujabb hazai iparágak felkarolása körül bizonyos érdekeltséget tanusitott s ez esetben szükségesnek tartaná annak kimondását, hogy azon kereskedők, kik vagy kizárólag, vagy legnagyobb részben hazai iparczikkek elárusitásával foglalkoznak, az iparnak nyujtott állami kedvezményekhez hasonló adókedvezményekben részesittessenek. A hazai kereskedelem legtöbb esetben nincs tájékoztatva arról, hogy mely hazai forrásokból szerezheti be előnyösen szükségletét és ezért szükségesnek tartja, hogy a hazai ipart részletesen ismertető könyvek adassanak ki a kereskedelmi és iparkamarák közremüködésével. Az ujabb, nagyrészt kisipari alapon szervezett nagyipari vállalatok, különösen a textil iparvállalatok nincsenek azon helyzetben, hogy vállalataik terjesztésére kereskedelmi utazókat tarthassanak, a mely mód ma már az üzleti czikkek elárusitása tekintetében általában el van terjedve. Ezért szükséges, hogy az ilyen kisebb vállalatok közös kereskedelmi utazók tartására egyesüljenek és e tekintetben a kormány részéről is támogatást nyerjenek.

Weiss Hugó, a temesvári kamara tagja utal a lényeges akadályokra, melyekkel hazai fakereskedelmünknek meg kell küzdeni. Ezen akadályok két csoportba sorolhatók. Az elsöt a külföldi vámok, a másikat a fuvardijak képezik. Az elsön segiteni nincs módunkban, a másodikon — a mi a fenyőfákkal való kereskedelmet illeti — a kereskedelmi miniszter ur már legalább, a mi a magyar államvasutakat illeti, segitett; a magánvasutak mentén fekvő erdők kihasználása azonban egyenesen meg van akadályozva azon egyes fuvartételek által, a melyeket ezen vasutak az ugynevezett nemes fák tekintetében fentartanak. Specziáliter Krassó-Szörényben oly magasak ezen fuvartételek, hogy a kereskedelem lehetősége egyenesen ki van zárva. Kivánatosnak jelzi, hogy a faminta-küldemények oly áron szállitassanak, mint a komplett vaggon-küldemények és e tekintetben felkéri a kereskedelmi minisztert, hogy az állam közvetlen befolyása alatt álló vasutaknál is érvényesitse befolyását. Miután az erdei ipar utalva van arra, hogy a faanyagot nemcsak épitő- és müfát, hanem mint tüzelőfát is értékesitse, kivánatosnak kell tartani, hogy a tüzelőfa szállitási dijai a magán vasutak által leszállittassanak, mert ezen dijtételek ma oly magasak, hogy pl. Karánsebesről Kikindára egyenesen lehetetlen szállitani, daczára annak, hogy Kikindán a faárak egyenlők a fővárosban fizetett árakkal.

Ráth Károly, a budapesti kamara alelnöke: Szükségesnek tartja annak kiemelését, hogy a hazai kisiparosok megfelelő árut hozzanak forgalomba, haladjanak az ipar haladásával és fejlődésével egy arányban. Sajnálattal kell utalnia arra, hogy ipartestületek, a melyek a tervezők kontemplálása szerint a haladás és fejlődés leghatékonyabb eszközeit kell, hogy képezzék, jelentékeny városokban, mint Sopron, Pozsony, Debreczen, sem keletkeztek. Ezen ipartestületek czélja első sorban az, hogy az iparost fogékonynyá tegyék a haladásra. Utal azok érdemeire, kik ezen ipartestületeket a közérdeknek megfelelően valóságos önfeláldozással vezetik, a mely érdemek a legtöbb esetben nem találnak méltánylásra. Ezen ipartestületek egyik förendeltetése az, hogy az iparosokat rábirja közös érdekben való szövetkezésre, mint nyers anyag beszerzése, iparczikkeik közös raktározása, eladása czéljából. Ha a legnevezetesebb városokban sincsenek ily ipartestületek, akkor ezen czél elérése a legnagyobb akadályokba kell, hogy ütközzék. Az iparpártolás érdekében két körülményre kivánja az értekezlet és a miniszter figyelmét felhivni. Az egyik az iparosok hitelügye, a mely tekintetben szigoruan konstatálandó, hogy nemcsak a kisiparosnak, hanem nagy és középiparosnak sem áll oly olcsó és minden feltételében megfelelő hitel rendelkezésére, mint az az ipar érdekében kivánatos és aminta hitelintézetek minden koczkáztatás nélkül nyujthatnak. Az iparszövetkezetek alakitását első sorban a hitelügy nehézsége teszi lehetővé, amit gyakorlati példákkal is illusztrál. Ezért kivánatos, hogy alakittassék egy oly bankintézet, mely a földhitelintézet és kisbirtokosok hitelintézetéhez alkalmazott kiváltságokkal felruházottan első sorban az iparosok hitelügyével, másod sorban hitelvállalatok financzirozásával foglalkozzék. A hazai iparpártolásnak ügyét, a mit sokan megmosolyognak, nem szabad kicsinyelni, mert akármily külföldi államot tekintünk is, tapasztalnunk kell, hogy létezik oly határozott és öntudatos közvélemény, a melyre a belföldi ipar bátran támaszkodhatik. Ezen közszellem nem kicsinyelhető, ellenkezőleg mindent el kell követnünk, hogy ezen közszellem nálunk is keletkezzék.

Gámán Zsigmond, a kolozsvári kamara titkára: Ráth Károly felszólalása folytán provokálva kijelenté, hogy az ipartörvény azon intézkedését, amely ipartestületek alakitását nem tette kötelezővé, határozottan helyeselnie kell, mert a hol az iparosok többségében nincs meg az ez irányu elhatározás, ott az ipartestületek alakitása különben sem vezetne czélhoz. Kivánatosnak kell azonban tartania, hogy az iparhatóságok, akár ipartestületek, akár nem, pontosan, becsületesen és lelkiismeretesen teljesitsék feladataikat, mert csak az ipartörvény ily irányu végrehajtása garantirozza azon czélokat, melyek az ipartörvény módositása által eléretni szándékoltattak. Az iparhatósági teendőkkel mellékesen foglalkozó hatóságok kielégitően sohasem müködhetnek s ezért kivánni kell, hogy az ipartörvények végrehajtásával megbizott közegek mint önálló hatóságok szerveztessenek. Felhivja a figyelmet az ipari szakoktatásra, mely csak mühelyekkel kapcsolatban fog gyakorlati eredményeket felmutathatni, és e tekintetben utal a kolozsvári példára, mely annyival figyelemre méltóbb, minthogy kitünteti, hogy önálló ipari tanmühelyek nagyon olcsón létesithetők.

Dück József a brassói kamara elnöke, kivánatosnak jelenti ki, hogy a helyi tarifáknak a miniszter ur által kilátásba vett reviziójánál különös tekintet forditassék arra, hogy a határszélekről az ország belsejébe lehetőleg mérsékelt tarifák álljanak az ipar rendelkezésére, mely csak ily módon lesz képes a külföldi ipar versenyével szembeszállani. A szállitásokat, különösen a hadseregi szállitásokat, decentralizálni kell, ezen decentralizáczió egyik biztositéka annak, hogy a szállitásoknál az ipari szoliditás érvényesülni fog, mert ha kis szállitásokról van szó, hiányzik a kisértés, mely nagy tömegeknél előnynyel biztat. A textil-ipart illetőleg biztosithatja az értekezletet arról, hogy ha az erdélyi iparvállalatok a legcsekélyebb biztositást is kapják arról, hogy a hadseregi szállitásoknál tekintetbe vétetnek, be fog állani a saját erőből való fejlődés, a nélkül, hogy az állam segélyére szükség volna. Helyesli az ipartörvény azon intézkedését, hogy az ipartestületek alakitása nem kötelező, mert az iparosok már tiszteletbeli alkalmazás — mint kamarák, iparegyesületek, iparszövetkezetek, iparískolák vezetése — által annyira igénybe vannak véve, hogy eme feladatokkal öket terhelni szinte lehetetlen; ha az iparosok látni fogják, hogy másutt az ipartestületek megfelelően működnek, kénvszer nélkül is létre hozzák őket.

Dr. *Kovács* Gyula, a miskolczi kamara titkára, hozzájárul mindazokhoz, miket az iparpártolás tekintetében bajaink őszinte feltárására előtte felhoztak. Kamarája megbizásából ki kell emelnie, hogy a házalási törvény két év előtt köztudomásra jutott tervezete szerint kontemplált korlátozás nem felel meg a czélnak, mert a hol a házalásra szükség nincs, ott egészen el kell tiltani, miután a tervezett korlátozás csak visszaélésekre vezet. Felhivja a figyelmet a hazai kis vasipar helyzetére, mely tekintetben a vasutak tarifájának megfelelő szabályzatát sürgeti. Utalnia kell azon visszaélésekre, melyeket a fogyasztási szövetkezetek üznek, melyek ipari és kereskedelmi czikkeket nemcsak saját tagjaik, de idegenek részére is elárusitanak.

Baross kereskedelemügyi miniszter: A kérdéshez senki se kivánván hozzászólni többé, a vitát berekesztem. Következik a negyedik pont: «Külkereskedelmünk tekintetében melyek a kamarák nézetei és kivánságai?»

Smoquina A. F., a fiumei kamara titkára, felhivja a figyelmet arra, hogy a legtöbb kereskedelmi és vámszörződésünk 1892-ben le fog járni, kivánatosnak mondja, hogy ez alkalommal necsak Ausztria, hanem Magyarország érdekei is kellő tekintetben részesüljenek. Kiviteli kereskedelmünk tekintetében szükségesnek tartja a sziszek-károlyvárosi, barcs-vrboveczi és csáktornya-pozsonyi vasutak kiépitését. Különös figyelmet kivánnak eddig elhanyagolt vizi utaink, kivánatos a vukovár-samaczi csatorna épitése és a Szávának a Kálna beáramlásától Károlyvárosig való szabályozása. Nemzeti hajózást kell rendszeresiteni, rendes hajójáratokkal az olasz partokhoz s egyrészt Marseille és Cette kikötőkhez, másrészt Tunis és Algirhez. Az Indiába való szállitást illetőleg a fiumei kikötő a triesztivel szemben hátrányban van, mert az osztrák-magyar Lloyd az osztrák kormánytól nyert szubvenczió fejében Triesztből tonnánkint egy shillinggel olcsóbban szállit mint Fiuméból. A belföldön nem termelt és elő nem is állitható czikkek tekintetében a behozatali tarifát Fiuméból leszállitandónak tartja, kivánatosnak jelzi, hogy Fiuméban az állam támogatásával közraktárak létesittessenek.

Kresics Milán a horvát-szlavon kamarák nevében kijelenti, hogy mindenben teljesen hozzájárul a fiumei kamara által kifejezett kivánságokhoz.

Ptavsics az eszéki kamara titkára a külkereskedelem akadályaira hivja fel az értekezlet figyelmét. Északnyugaton konzulaink közönyössége akasztja meg kivitelünk emelésére irányuló törekvéseinket. A keleten szükséges, hogy kereskedelmi muzeumok állandó expositurái szerveztessenek. Felhivja a figyelmet arra, hogy az ország érdekében kivánatos, hogy a Szerbiából származó bevitel nemcsak átvitessék az országon, hanem főleg a főváros érdekében valóságos bevitellé váljon. A magyar közvéleményt s az érdekelt körök figyelmét a Belgrádban felállitandó közraktárakra irányitja. A keleti országokban csak ugy érhetünk el kivitelünk körül eredményeket, ha nem minta szerint kivánunk eladni, hanem közvetlenül az árukat állitjuk a vevők rendelkezésére. Utal arra, hogy Szerbiába való bevitelünket ujabb időben a vámkezelési kalamitások nagyon akadályozzák.

Kirchknopf a soproni kamara titkára felhivja az értekezlet figyelmét arra, hogy a vám a kereskedelmi szerződések lejártával nem pusztán több kedvezményes szerződések kötésére kell törekednünk, hanem valóságos tarifa szerződésekre különösen szükséges állat-kivitelünket realis biztositékok által lehetővé tenni. Kamarája megbizásából utal azon tarthatatlan állapotokra, melyek a déli vasut mentén létező hazai czukorgyárakat a tönkrejutással veszélyeztetik. A mig a m. kir. államvasutak a lehető legmérsékeltebb tarifát engedélyezték az ujonnan keletkezett czukorgyáraknak, addig a déli vasut s részben a győr-sopron-ebenfurti vasut mentén fekvő czukorgyárak a legmagasabb tarifákkal kénytelenek küzdeni, a mi annál sajnosabb, mivel a Csehországból a kikötő állomások felé fennálló mérsékelt tarifák a versenyt egyenesen lehetetlenné teszik. Az osztrák-magyar Lloyd czukorkiviteli tarifái sokkal magasabbak, mint az olasz s franczia versenyképes vállalatok megfelelő tarifái. A kamara erre vonatkozó kivánságait emlékiratban összegezve terjeszti a miniszter elé.

Strasser Albert felhivja a miniszter figyelmét azon délmagyarországi iparvállalatok helyzetére, melyek a román vámháboru következtében rendkivül prekárius helyzetbe jutottak. A mig a veszélyeztetett ipar érdekében a társadalom s állam részéről minden kivánatos intézkedés megtörtént, addig ezek kizárólag saját erejükre vannak utalva. Ezen iparvállalatok, különösen határvidéki malmok érdekében emlékiratot terjeszt a miniszter elé. Utal a Szerbiában a vámkezelés körül fennálló zaklatásokra, nevezetesen arra, hogy a szerbiai hatóságok magyar nyelvre kiállitott származási bizonyitványokat nem fogadnak el.

Lázár Gerő a brassói kamara tagja felhivja a miniszter figyelmét a Csik-Gyergyó vasut kiépitésének szükségességére.

Dück József a brassói kamara elnöke kivánatosnak jelenti ki, hogy különösen a keleten konzulátusaink valóságos kereskedelmi képviselőkké alakittassanak át.

Jekelius Jenő a brassói kamara titkára meleg köszönetet mond a brassói iparkamara nevében azon adandó támogatásért, melyet a Romániával való kereskedelmi viszonyok megszünésekor a magyar kormány a magyar társadalom s a magyar sajtó tanusitott a brassói s általában a határszéli ipar iránt.

Záray Károly felhivja az értekezlet figyelmét a hazai borkivitel érdekeire, nevezetesen a Svájczba való kivitelre. A külföldi borkereskedők nem türnek meg semmi néven nevezendő raktárakat, a melyek a borkereskedelem versenytársaiul jelentkezhetnének, kamarája nevében utal a borkereskedelem érdekeiben kész bortartály-kocsik beszerzésére, a melyek által a jelenlegi hordókban eszközölt borszállitási visszásságok elháríthatók. Utal a sertéskereskedelem, nevezetesen a sertéskivitel körül felmerült bajokra.

Dlihbar Sebald a zenggi kamara titkára hozzájárul a fiumei kamarának Smoquina által előterjesztett kivánságához. Kiemeli annak szükségét, hogy a külföldön a honorált konzulállomások belföldiek által töltessenek be, mert ezeknek külföldiek által való betöltése a legtöbb esetben rendkivül hátrányos helyzetbe juttatja a hazai kereskedelmet.

Radvány, a miskolczi kamara elnöke, a tarifa tekintetében felhozott kivánságokra nézve kénytelen megjegyezni, hogy a magy. kir. államvasutak a miniszter ur rendelkezésére a főbb czikkek tarifáit oly mélyen leszállitották, hogy e tekintetben semmiféle méltányos kivánság fel nem hozható. Felhivja az értekezlet figyelmét ama mozgalomra, mely a Németországgal való vámunió tekintetében már több izben napirendre került.

Dr. Király Ferencz a debreczeni kamara titkára kijelenti, hogy a debreczeni kereskedelmi s iparkamara hozzájárul mindazon kivánságokhoz, a melyek ezen értekezleten a kereskedelmi s iparkamarák szervezése s a hazai ipar emelése tekintetében kijelentettek.

Baross Gábor kereskedelmi miniszter: Miután a kérdésekhez senki többé hozzászólni nem kiván az értekezletet berekeszti. Köszönetet mond a kereskedelmi s iparkamarák s az orsz. iparegyesület képviselőinek, hogy kivánságaikat objektiv, őszinte, a szivek mélyére ható módon terjesztették elő. Lendületes beszédben utal arra, hogy a mult idők jelentékeny alkotásait kicsinyelnünk nem szabad, mert ha higgadtan biráljuk meg az elmult 20 év alkotásait, el kell ismernünk, hogy sok történt mindazok elérése tekintetében, melyek után való törekvés az értekezlet által kivánatosnak s szükségesnek jelentetett ki. A ma berekesztett értekezlet meg fogja teremni gyümölcseit, mert a kormány lankadatlan buzgalommal azon fog lenni, hogy az itt kifejezett jogosult kivánságok teljesitessenek. Lelkes szavakban utal a kereskedelmi s iparkamarák feladataira, melyeket azok az általuk képviselt érdekeltekkel való állandó kontaktusban teljesiteni hivatvák. Őszinte köszönetet mond a

horvát s szlavon kamarák képviselőinek, a kiket biztosithat arról, hogy a mint érdekeik eddig is méltánylásra találtak, ezentul is ép oly elbánásban fognak részesülni, mint szent István koronája bármely más része.

Baross Gábor miniszter lendületes, az értekezlet összes eredményeit átölelő s a jelenlevőket felvillanyozó beszédét, az értekezlet tagjai hosszu éljenzéssel fogadták, melynek lecsillapultával az értekezlet nevében *Sigmond* Dezső a kolozsvári kereskedelmi s iparkamara elnöke köszönetet mondott a miniszternek azon odaadásért, melylyel az értekezlet tanácskozását vezette s azon buzgalomért, melyet a hazai ipar s kereskedelem ügyeinek felkarolása körül eddig tanusitott s a melytől a hazai ipar s kereskedelmi kamarák képviselői a jövőben a legjobb eredményeket várhatják. Ezzel az értekezlet d. u. 3 órakor véget ért.

*

A kereskedelem és iparügyi szaktanácskozmány végeztével az értekezlet tagjai az «István főherczeg» szállóban társas ebédre gyültek össze, melyen az értekezlet összes tagjai megjelentek. Mint meghivott vendégek résztvettek: Baross Gábor kereskedelmi miniszter, Lukács Béla államtitkár, Kilényi Hugo miniszteri tanácsos, Csöke Ferencz miniszteri titkár és Heltai Ferencz szerkesztő. A társas ebéd, mint mondanunk is felesleges, a leglelkesebb hangulatban folyt le, és valóságos magyar-horvát testvéresülési ünnepélylyé vált, mely feledhetetlen marad mind azok emlékezetében, kik e banketen résztvettek. Az első felköszöntőt báró Kochmeister Frigyes a budapesti kamara elnöke mondotta Baross Gábor keresked. miniszterre, kiemelvén, hogy e társasági ebéden a kereskedelmi és iparkamarák képviselői nem ezen minőségükben, hanem mint az ország polgárai kivánják ünnepelni azt a minisztert, kinek működésétől a hazai ipar és kereskedelem érdekében a legjobb eredményeket várják. *Grahor* a zágrábi kamara elnöke: Poharamat emelem, hogy Horvát- és Tótország kereskedelmi és iparkamaráinak itt jelen levő képviselőinek őszinte érzelmeit tolmácsoljam. Nagyméltóságod szeretetreméltóságával és jóindulatával azon rövid idő alatt, melyet szerencsénk volt nagyméltóságoddal eltölteni, megnyerte sziveinket, nyilt szeretetünket és mély nagyrabecsülésünket. Mi az élvezett szeretetreméltóságot és vonzalmat őszintén érzett hálával fogjuk hazánkba magunkkal vinni, mint értékes visszaemlékezést nagyméltóságodra, kinek mi szivből jövő zsiviót mondunk. (Zsivio!)

Az éljenzések lecsillapultával felemelkedett *Baross* Gábor kereskedelmi miniszter, ki meleg hangu felköszöntőjében kiemelte, hogy különös megtiszteltetésnek tartja, hogy a hazai ipar és kereskedelem ügy egyik legérdemesebb képviselője, Kochmeister báró, polgártársai nevében méltánylásának adott kifejezést azon szerény működés iránt, melyet a hazai ipar és kereskedelem érdekében kötelességszerüleg kifejtett; át van hatva az ipar és kereskedelem fontosságától, melynek fejlődésén drága hazánk megerősödése és anyagi gyarapodása érdekében kötelességszerüleg közreműködni legnagyobb szerencséjének tartja. Poharát emeli az ipar és kereskedelmi érdekek képviselőire, kik őszinte, higgadt, igaz szavakkal támogatják a kormányt törekvései keresztülvitelében. Ez a tanácskozás becses és feledhetetlen marad előtte, mint az ügy érdekében kifejtett hazafias törekvés egyik legszebb jele. Azon elismerést, melylyel működésének adóztak, bármily melegen köszöni is azt, nem tekintheti személyét, hanem az ügyet illetőnek és biztosithatja a társaságot, hogy hazafias, tiszta önzetlenséggel fog az ipar és kereskedelem emelésére törekedni. Üdvözli különösen a horvát-szlavon kamarák képviselőit, melyek az értekezleten való részvételükkel kimutatták, hogy a munka terén anyagi érdekeink fejlesztése körül közös egyetértéssel működhetünk a közös haza felvirágoztatására.

Sigmond Dezső áthatva azon érzelemtől, hogy hazai iparunk és kereskedelmünkre nézve egy jobb korszak következett be, a mióta a kereskedelmi miniszter átvette ezen ügyek vezetését, a miniszter első munkatársára, Lukács Béla államtitkárra emeli poharát.

Ráth Károly a kereskedelemügyi minisztérium képviselőit, Schnierer és Kilényi min. tanácsosokat, Mihalovits osztálytanácsost, Biró, Csöke és Lederer titkárokat éltette. Gelléri Mór és Lázár Gerő Heltai Ferenczet, a sajtó képviselőjét köszöntötték fel, a mire Heltai a kereskedelmi és iparkamarák titkárait, mint a hazai ipar és kereskedelemnek legkiválóbb tényezőit éltette. Ráth Mátyás, a pécsi kamara elnöke horvát-szlavon kamarákkal való egyetértésre üritette poharát, a mit Devidé, a zágrábi kamara alelnöke a kölcsönös összetartás érzetének fokozására irányuló törekvések éltetésével viszonzott. Deil Jenő lelkes szavakban éltette Baross Gábor minisztert, s Strasser Albert a haza szeretetére, e szeretetből folyó közös egyetértő működésre üritette poharát, a mit Miskolczy Gyula a horvát-magyar testvéresülés éltetésével viszonzott. Steinacker Ödön Baross Gábor miniszternek kivánta, hogy ha a rózsák után a tövisekben is részes, családi boldogságában találjon vigaszt. Élteti a miniszter nejét. Dr. Cihlar Zébald a zenggi kamara nevében a magyar kamarákra üriti poharát, mig Grünwald az aradi kamara elnöke a horvát-szlavon kamarákat köszöntötte fel. Däck Frigyes a brassói kamara elnöke a kamarák hivatásának teljesitésére emeli poharát. Gámán Zsigmond a fiumei kamarát élteti. Meynier a fiumei kamara nevében biztositja a társaságot Fiume válhatatlan összetartásáról az anyaországgal. Ebéd végén Baross miniszter emelkedett hangulatu, az egész társaságot felvillanyozó beszédben vett bucsut a tanácskozásban résztvevőktől, kiemelve azt, hogy ha nem is teljesülhetnek, a mint nem teljesülnek, a kamarák összes kivánságai, legyenek meggyőződve, hogy a kormány teljes odaadással fog működni ugy a magyar, mint a horvát-szlavon kamarák által kifejezett érdekek érvényesitésén. Ezen beszédet leirhatatlan, viharos taps és éljenzés kisérte, melybe a horvát-szlavon és magyar kamarák képviselői valósággal összeolvadtak a közös haza szeretetének kifejezésében. Baross minisztert eltávozásakor a társaság tagjai a leglelkesebben üdvözölték. Kochmeister az iparegyesület képviselőiről emlékezett meg s az ez egyesülettel való egyetértő működésre üriti poharát, mire Gelléri Kochmeistert, mint a hazai kamarai elnökök veteránját és érdemekben gazdag Nesztorát élteté. Az ebéd dicséretére vált Gundel Jánosnak, az István főherczeg szálloda bérlőjének, a ki a legnagyobb figyelemmel szolgálta ki vendégeit. Az ebéd rendezéséért sok elismerést aratott a temesvári kamara titkára, Strasser Albert.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A Mura-folyó szabályozása.** A Murának Stájerországgal határos magyar területét szeptember elején egy osztrák-magyar bizottság megvizsgálván, konstatálta, hogy e szeszélyes folyásu viz partszaggatásaival jelentékeny károkat tesz, minek következtében elhatározták, hogy szabályozását illetékes helyen javaslatba hozzák. A javaslatot előterjesztették s ennek alapján a szabályozási terv is elkészült. A Mura folyó Széchénykuttól Rácz-Kanizsáig a folyó jelenlegi medre szerint összesen 27 kilometert tesz, mely azonban a szabályozási tervezet szerint 23 kilométerre redukálódik és igy igen természetes, hogy a meder és következő ártér hossza kiterjedése kevesbedvén, a szabályozás területi haszonnal is járna. Megközelitő számitás szerint a szabályozás kilométerenkint 38,000 frtba kerül. Vas- és Zalamegyékben 13 kilométer volna biztositandó. Stájerországban a szabályozási költségek négy tizedrészét az osztrák államkincstár, négy tizedrészét Stájerország, egy tizedrészét az érdekelt járás és egy tizedrészét a közvetlenül érdekelt községek viselik.

* **A csáktorna-zalaegerszeg-ukki vasut** épitését szeptember 29-én kezdték meg nagy közönség jelenlétében, melyhez Szlávy Olivér országgyülési képviselő, mint az engedményesek képviselője, beszédet intézett az esemény fontosságáról. Az első kapavágást Svastits Benő főispán tette. A munka megkezdését banket követte, melyen Baross minisztert, a főispánt és másokat éltettek. Zala-Egerszeg fel volt lobogózva.

* **Osztrák-magyar-orosz vasuti kötelék.** Október hó 1-én az osztrák-magyar-orosz kötelékdijszabás II. részének XXIII-ik pótléka lép életbe. E pótlékban a magyar állomásokkal való forgalmat illető következő kiegészitések és változtatások foglaltatnak. A varsó-bécsi és varsó-brombergi vasut Radomsk állomásának felvétele a trieszt-fiumei szesz különdijszabásba. Kenőolaj dijtételek Moszkva állomással való forgalomban. Budapest fővámház állomás felvétele a Moszkva és Szt. Pétervárral való forgalomra fennálló frank értékü kivételes dijszabásba. A kaukázusi petroleumra fennálló kivételes dijszabás kiegészitése és megváltoztatása. Kivételes dijszabás Myrubolun cserzőanyagra Varsó és Fiume illetve Trieszt közötti forgalomban. Helyesbitések: Egyes példányok a részes vasutak dijszabási hivatalaiban megszerezhetők.

* **Keletnémet-osztrák-magyar vasuti kötelék.** A 13. sz. kivételes dijszabásba tartozó gazdasági eszközök és gépek stb. szállitására szeptember hó 1-jétől való érvénynyel életbe léptetett dijtételek deczember hó 1-jével érvényen kivül helyeztetnek. E naptól kezdve tehát ujból a fődijszabásban foglalt 13. sz. kivételes dijszabás tételei lépnek érvénybe.

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság.

Kimutatás

	1889.	1888.
Az szept. 13-tól szept. 19-ig terjedő hét bevételéről:	368.507·— frt	439,430·— frt
Ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől szept. 12-ig:	8.943.906·— frt	9.068.679·— »
Összesen:	9.312,413·— frt	9.508,109·— frt

Mohács-pécsi vasut.

Kimutatás.

	1889.	1888.
A szept. 16-tól szept. 22-ig terjedő hét bevételéről:	22,969·— frt	23,128·— frt
Ehhez a bevételek a mult év decz. 1-től szept. 15-ig:	884.957·— frt	700.384·— «
Összesen:	907,926·— frt	723,512·— frt

Budapesten, 1889. október hó 7-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Az országos kisdednevelési kiállitás**, melyet a Mária-Dorothea egyesület a volt Beleznay-kertben rendez, végéhez közeledik, mert okt. 15-én bezárják. A kiállitást az egylet saját erejéből, a kormány és főváros támogatása nélkül rendezte s a tartós őszi időjárás s más akadályok daczára oly szerencsével, hogy a közel 5000 frtra rugó kiadások már csaknem teljesen fedezve vannak. Az utolsó napokban ismételve felhivjuk olvasóink figyelmét e becses és tanulságos kiállitás látogatására, mely különösen a kisdedek egészségügyét, ápolását s a gyermekjátékszereket illetőleg igen fontos tanuságokat tartalmaz, a mint azt a kiállitás számos látogatója, köztök Csáky Albin gróf, Teleki Géza gró, Szápáry Gyula gróf, Baross Gábor miniszterek, Bubics Zsigmond püspök, Tisza Kálmánné, Andrássy Gyula grófnő, Szápáry István grófnő és Teleki Sándor grófnő és számos más kitünőségek is elismerik. Az utolsó napokban folyvást nyilvános és ingyenes előadások tartatnak d. u, 5 órakor a kiállitás helyiségében. Sonnenfeld Zsigmond dr., Gyarmathy Zsigáné, Pápai Károly dr., Szabóné Nogáll Janka, Faragó Gyula dr., Jókai Mór, Gelléri Mór, Pósa Lajos előadásai következnek még e héten. A kiállitás tömeges látogatása a jótékonyczélu egyesület hasznára is lesz, mely valóban érdemeket szerzett magának, hogy e tanuságos kiállitás által a közfigyelmet különösen az ijesztő mérvben uralkodó gyermekhalandóságra felhivta. Ma dr. *Kármán* Mór egyetemi tanár tartott előadást «az anyaiskola» czimmel. A felolvasó Comenius nagyszabásu közoktatásügyi tervezetére emlékeztet, a mely szerint minden családban, a köznevelést megelőzőleg, a gyermek erkölcsi és értelmi fejlesztését az anya gondozná; kimutatja tapasztalatok alapján, mily fogyatékos szemléletekkel s képzetekkel jutnak a kis 6—7 éves gyermekek az iskolába, hol pedig a közoktatás érdeke már némi előzetes ismert anyagot föltételez. A gyermeket az iskola számára előkésziteni, a különböző módon fejledező, eltérően ébredező szellemi munkásságot lassanként oda terelni, hogy a közös tanitásban haszonnal részt vehessen: ez az iskola előtti nevelésnek, az anyai iskolának feladata. Kiterjeszkedett a felolvasó egyuttal arra is, hogy az iskolába járó gyermekek egyéni hajlandóságának ápolása mindig a család feladata marad, s kifejti, mily irányt kell ebből a szempontból az igaz nőnevelésnek követnie. A felolvasást élénk éljenzéssel fogadták.

= **A városligeti gyümölcs, méz és sajtkiállitás** napról-napra látogatottabb. Az eddigi eladások a mult évi forgalmat jóval tulhaladják és csak az kár, hogy gyümölcstermelőink a kinálkozó kedvező alkalmat nem használják ki teljes mértékben s távirati megrendeléseket sem teljesitenek kellő pontossággal. A közelebbi napokban nagyobb gyümölcsküldeményeket vár az igazgatóság Erdélyből, hol az idén igen jó gyümölcstermés volt.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Kenyér-ring.** Londonból irják: Kenyér-unió hangzatos czég alatt részvénytársaság alakult itt, a mely a pékiparral akar üzérkedni. A részvénytársaság egyelőre London legnépesebb városrészeiben 300 régi péküzletet vásárol meg, később más ilyen üzleteket is összevásárol. Különben a vállalat nem uj, mert bizonyos üzérkedő csoport már előbb megalapitotta a «nép kenyér-társaságát», de részvényesei még nem kaptak osztalékot. Érdekes tudni, hogy a londoni kisebb péküzleteknek legalább egy harmadrésze idegeneké, főkép németeké és osztrákoké.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentást: Gotzl Henrik fehérnemü-kereskedő Bécsben, Reich Ferencz vegyesárukereskedő Guaszban, Nuszbaunan Jakab Schadendorfban, Mistelbacher Agoston kereskedő Reichenthalban, Deutsch Károly szövöttáru-kereskedő Bécsben, Riedl Adelheid kereskedő Leobschützben, Polanczky Jakab kereskedő Klattauban, Agopsovics Sándor Kolomeában, Glücklich Jakab siri koszoru-késztő Przibramban, Reinitz József kereskedő Melenczén, Jónás Jakab kereskedő Zilahon, Berliner Móricz czipész Makón.

Raktárházi kimutatás.

A szabadalm. osztrák-magyar államvasut társaság budapesti pályaudvarán lévő közraktárak áruforgalmáról a következő kimutatást veszszük:

	Gabona (Métermázsa)	Repcze (Métermázsa)	Különf. (Métermázsa)	Összesen (Métermázsa)	Bizt. (Forint)
Raktárállás 1889. aug. 31.	116031	5900	5855	127786	1266500
Beraktároztat. szept. 1—30.	38851	569	5707	43127	504250
Összesen . . .	154882	6469	2562	170913	1770750
Kiraktároztat. szept. 1—30.	32730	690	2866	36286	399180
Készlet 1889. sept. hó 30.	122152	5779	6696	134627	1371570
Átlagos napi forgalom				2848	

BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTÉKTOZSDE.

— Október 7. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma határozottan szilárd irányt követett. A kinálat meglehetősen nagy volt, de igen élénk vételkedvre talált és mintegy 40,000 métermázsánál több adatott el átlag 2½ krajczárral magasabb árakon. — Egyéb gabonanemekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak, csakis rozs volt keresettebb és drágult métermázsánkint 5 krral. — Eladatott:

Uj-buza: *Tiszavidéki* 100 mm. 80 k. és 100 mm. 79 k. 8.75 frt, 100 mm. 79.5 k. 8.80 frt, 200 mm. 79 k. 8.70 frt, 200 mm. 78.5 k. és 400 mm. 78 k. 8.75 frt, 100 mm. 78 k. 8.75 frt, 200 mm. 78 k., 100 mm. 77 k. 8.75 frt, 300 mm. 77.8 k. 8.65 frt, 400 mm. 78 k. 8.60 frt, 200 mm. 78 k. 8.75 forint, 100 mm. 77 k. 8.65 frt, 200 mm. 76 k. 8.50 frt, 100 mm. 75.2 k. 8.50 frt, 100 mm. 70 k. 7.67½ frt, mind három hónapra.

Pestmegyei 100 mm. 80.5 k. 8.75 frt, 100 mm. 78 k. és 100 mm. 76 k. 8.60 frt, 100 mm. 78 k. 8.62½ frt, 300 mm. 78 k. 8.60 frt, 100 mm. 77 k. 8.55 frt, 100 mm. 77 k. 8.65 frt, 100 mm. 76 k. 8.50 frt, mind három hónapra.

Fehérmegyei 200 mm. 77 k. 8.70 frt, 1500 mm. 76.3 k. 8.70 frt, mindkettő három hónapra.

Tolnai 1000 mm. 78 k. 8.60 frt, 400 mm. 77 k. 8.45 forint, 500 mm. 77 k. 8.45 frt, 1900 mm. 76.5 k. 8.55 forint, 170 mm. 75 k. 8.50 frt, mind három hónapra.

Verbászi 3000 mm. 74.5 k. 8.45 forint, három hónapra.

Bajai 2000 mm. 74.6 k. 8.32½ forint, három hónapra.

Felsőtiszavidéki 300 mm. 78 k. 8.45 frt, három hónapra.

Dunavidéki 100 mm. 76.3 k. 8.40 frt, három hónapra.

Szerémi 100 mm. 77 k. 8.02½ forint; három hónapra.

Északmagyarországi 100 mm. 80 k. 8.65 frt, három hónapra.

Sziváczi 1850 mm. 73.5 k 8.30 forint; három hónapra.

Bácskai 200 mm. 75 k. 8.50 forint, három hónapra.

Szerbiai 2000 mm. 77.5 k. 7.65 frt, három hónapra.

Ó-buza. *Raktári* 4200 mm. 79.6 k. 8.85 frt, 1000 mm. 78 k. 8.57½ frt, 1400 mm. 77.5 k. 8.25 frt, 600 mm. 77.4 k. 8.20 frt, 2200 mm. 76 k. 8 forint, mind három hónapra.

Bácskai 500 mm. 78 k. 8.60 forint; három hónapra.

Uj rozs 100 mm. 7.20 frt, 200 mm. 7.25 frt, 200 mm. 7.25 frt, 200 mm. 7.20 frt, 300 mm. 7.30 forint, mind készpénzfizetés mellett.

Zab 100 mm. 7.02½ frt, 200 mm. 7.25 frt, 100 mm. 7.05 frt, mind készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	78—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	78—81 »	8.40	8.80
—	» pestvidéki	78—81 »	8.35	8.75
—	» fehérmegyei	78—81 »	8 40	8.80
—	» bácskai	78—79 »	8.40	8.70
—	» északmagyarorsz.	78—81 »	—.—	—.—
Rozs	»	70—72 »	7.05	7.30
Árpa	» takarmány	60—62 »	6.10	6 30
—	» égetni való	62—64 »	6.80	7.50
—	» sörfőzdei	64—66 »	8.—	9.50
Zab	»	39—41 »	6.85	7.30
Tengeri	» bánsági	75 »	4.85	4.90
—	» másnemü	73 »	4.75	4.80
Köles	»	— »	5.30	5.60
Repcze	» káposzta	— »	17.—	17.50
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett, szilárdabb irányban nyilt meg, de később a felmondások következtében ismét elgyengült. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre mintegy 20,000 mm. 8.41, 8.42, 8.44, 8.43, 8.42 és 8.41 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 8.97, 8.98, 8.99, 9, 9.01, 8.99, 8.97, 8.96 és 8.97 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.33, 5.34 és 5.35 forinton.

Szokványzab őszre mintegy 10,000 mm. 6.95, 698, 7 és 6.98 forinton.

Szokványzab tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.30, 7.28, 7.27 és 7.25 forinton.

Hivatalosan *felmondatott* e hónap 12-dikére 9000 mm. *buza*, 1000 mm. *zab* és 1000 mm. *tengeri*.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyenge volt a forgalom; de az irány ismét megszilárdult, mert a felmondások könnyen átvétettek. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.41 és 8.42 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.97 és 8.98 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5,000 mm. 5.35 és 5.36 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 7.26 és 7.27 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza őszre	frt	8.42—8.43
Szokványbuza tavaszra	»	8.97—8.98
Tengeri május—juniusra	»	5.35—5.37
Szokványzab őszre	»	6.97—6.99
Szokványzab tavaszra	»	7.26—7.28

Délutáni forgalom.

Délután gyenge volt a forgalom; az irány tartósan nyugodt, mert a berlini zárlati árfolyamok nem voltak kielégitők. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.42 és 8.43 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.97 és 8.98 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.35 és 5.36 frton.

Délután 5 órakor záródnak:

Szokványbuza őszre	frt	8.41—8.43
Szokványbuza tavaszra	«	8.97—8.99
Uj tengeri 1889. május—juniusra	»	5.34—5.36
Szokványzab őszre	»	6.96—6.98
Szokványzab tavaszra		7.25—7.27

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt volt a forgalom. Zsiradékok valamivel kellemesebbek. Szilva változatlan, szilvaiz szilárdabb.

Értéktőzsde.

Kedvező külföldi tudósitások következtében a mai értéktőzsdén jobb hangulat uralkodott s az irányadó értékek árfolyamai emelkedtek; hitelrészvényekben és járadékokban élénkebb forgalom volt. Közlekedési értékek megszilárdultak s részben emelkedtek. Helyi értékek ma szintén nagyobb figyelemben részesültek s bank- és bányaértékek emelkedtek. Valuták és váltók bágyadtabbak és olcsóbbak.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén szilárd irány mellett élénkebb forgalom volt. — Osztrák hitelrészvény 306.70-től 306.90-ig, magyar hitelbank 317.50-en, magyar leszámitoló bank 105.10-től 305.25-ig, magyar aranyjáradék 100.15-től 100.10-ig, magyar papirjáradék 95.17½-től 95.20-ig kelt.

11 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 306.70—306.80, magyar aranyjáradék 100.10—100.12½, magyar papirjáradék 95.15—95.12½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén jobb külföldi tudósitások következtében kedvező hangulat uralkodott s az irányadó értékek árfolyamai emelkedtek. Helyi értékek megszilárdultak. — Osztrák hitelrészvény 306.80-tól 317.30-ig, magyar hitelbank 317-től 317.25-ig, magyar leszámitoló bank 105.10-től 105.25-ig, magyar jelzálog hitelbank 142.75-ön, magy. aranyjáradék 100.10-től 100.15-ig, magyar papirjáradék 95.30-tól 95.60-ig, Drasche-féle téglagyár 335-től 336-ig, rimamurányi vasmü 135.50-től 136-ig, Erzsébet-malom 277-en, Schlick-féle vasöntöde 212-ön, országos központi takarékpénztár 98.50-en, Jó-sziv sorsjegy 4.57½-en, budapest-pécsi vasut 139-en köttetett.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 317.25—307.35, magyar hitelbank 317.50—317.75, magyar aranyjáradék 100.15—100.17½, magyar papirjáradék 95.35—99.37½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 1.25—1.75 forint, nyolcz napra 4—5 forint, egy hóra 8—9 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén hausse volt. — Osztrák hitelrészvény 307.20-tól 307-ig, magyar leszámitoló bank 105.25-ön, magyar aranyjáradék 100.15-től 100.20-ig, magyar papirjáradék 95.50-től 95.72½-ig kelt.

2 óra 30 perczkor záródott: Osztrák hitelrészvény 306.90—307, magyar aranyjáradék 100.17½—100.20, magyar papirjáradék 95.60—95.65.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsdén osztrák hitelrészvény 306.50-től 306.65-ig, magyar hitelbank 316.75-től 317-ig, magyar aranyjáradék 100.22½-től 100.17½-ig, magyar papirjáradék 95.62½-től 95.55-ig kelt.

6 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 306.60—306.70, magyar aranyjáradék 100.17½—100.20, magyar papirjáradék 95.55—95.57½.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, okt. 7. Az üzlet változatlan. Magyar urasági öreg, nehéz 41—42 frt, fiatal nehéz 44—45 forint, fiatal közép 45—46 forint, fiatal könnyü 46—47 forint, közönséges (szedett) nehéz 41—42 forint, közép 44—45 forint, könnyü 46—47 forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz —— forint, közép —— forint, könnyü —.— frt, eredeti (Stachel) nehéz —— frt, közép —— frt. Szerbiai nehéz 43—44 frt, közép 43½—44½ frt, könnyü 45—46 frt. Hizó egy éves —.— forint, hizó két éves öreg. — Sertéslétszám: okt. 4-én volt készlet 119,059 darab, okt. 5. és 6-án felhajtatott 3368 drb, okt. 5. és 6-án elszállittatott 2654 drb, okt. 6-án maradt készletben 119,773 darab sertés.

BECSI ERTEKTOZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, okt. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) A franczia pótválasztások és egyébb kedvező politikai napi események jó hatással voltak az üzérkedés hangulatára és ezért a mai előtőzsdén élénk volt a forgalom. — Az árfolyamok jelentékenyen emelkedtek, első sorban az összes bankrészvények magasabb árfolyamokon kerestettek, de utóbb realizálások következtében kissé gyengültek. Iparvállalati értékek javultak. Járadékok emelkedtek, csak a magyar aranyjáradék volt valutaszabályozási hirekre lanyhább. Valuták mérsékelten gyengültek.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 307, Länderbank 246, angol-osztrák bank 141.75, unionbank 238, államvasut 235⅝, déli vasut 127.25, elbavölgyi vasut 220.50, alpesi bányatársaság 92.80, török dohányrészvény 122.30, májusi járadék 83.90, magyar aranyjáradék 100.05, magyar papirjáradék 94.45, husz frankos arany 9.48½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén szilárd maradt a magatartás. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 307, magyar hitelbank 317.25, Länderbank 246, angol-osztrák bank 142.25, bank-egyesület 114.25, unionbank 238.25, osztrák-magyar államvasut 235.50, osztrák déli vasut 127.25, Károly Lajos vasut 142.75, elbavölgyi vasut 220.50, török dohányrészvény 122, alpesi bányatársaság 92.80, májusi járadék 83.82, magyar aranyjáradék 100.15, magyar papirjáradék 95.40, husz frankos arany 9.48½.

Később is meglehetősen élénk volt a forgalom változatlanul tartott árfolyamokon. Váltók és valuták inkább szilárdabbak voltak.

2 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 307.—, angol-osztrák bank 141.50, unióbank 238.—, bankegyesület 114.—, magyar hitelbank 317.50, Länderbank 245.90, osztrák-magyar államvasut 235.35, Károly Lajos-vasut 192.75, dunagőzhajózási részvény 370.—, Lloyd részvény 396.—, észak-nyugoti vasut 191.—, elbavölgyi vasut 220.50, tramway 230.—, déli vasut 127.—, májusi járadék 83.90, osztrák aranyjáradék 110.60, magyar aranyjáradék 100.35, magyar papirjáradék 95.70, északi vasut 2588, községi sorsjegyek 143.—, 20 frankos arany 9.47½, márka 58.40. Nyugodt, szilárd.

Bécs, okt. 7. *(Magyar értékek zárlata.)* Magyar földteherment. kötv. 104.70. Erdélyi földteherm. kötv. 104.75. 5½%-os m. földh. int. zálogl. —.—. Erdélyi vasut-részvény 197.50. 1876. m. k. v. áll. els. kötv. 112.40. Magy. nyer.-k.-sorsjegy 138.—. Szőlődézsmaválts. kötv. 99.50. Kassa-Oderb. v.-részv. 154.—. 5%-os magy. papirjáradék 95.65. Magyar vasuti kölcsön 114.90. Magy. hitelb.-részvény 317.25. Alföldi vasut-részvény 200.—. Magy. északkel. vasut-részv 186.50. 1869. m. k. v. áll. els. kötv. 99.90. Tiszav. vasut-részv. 245.—. M. lesz. és váltób.-részv. 104.75. Tiszai és szeg. kölcs. sorsj. 127.50. 4%-os aranyjáradék 100.30.

Bécs, okt. 7. *(Osztrák értékek zárlata.)* Osztrák hitelint. részv. 307.—. Déli vasutrészv. 127.—. 4%-os osztr. aranyjáradék 110.60. Londoni váltó-ár 119.75 Károly Lajos-vasut 192.75. 1864-es sorsjegy 176.—. 4·2%-os ezüstjáradék 84.90. 1860-as sorsjegy 138.—, Török sorsjegy 38.90. Dunagőzhajózási társ. részvényei 371.—. Angol-osztrák bank részv. 141.40. Osztr. államvasut részv. 236.15. 20 frankos 9.47½, 4·2%-os papirjáradék 83.90. Osztrák hitelsorsjegy 182.—. Osztrák-magyar bankrészv. 922.—. Császár. kir. arany 5.68. német bankváltók 58.40. Elbavölgyi vasut-részvény 220.75. Bécsi bankrészv. 113.90. Török dohányrészvény 121.75. Alpina 92.90. Kedvező.

Utótőzsde.

Bécs, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az utótőzsdén jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 307, Länderbank 246, török dohányrészvény 123.25, osztrák-magyar államvasut 236⅛, déli vasut 127⅛, alpesi bányatársaság 93, magyar aranyjáradék 100.25.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde lanyhább külföldi árfolyamokra elgyengült. A forgalom csekély volt. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 306.75—306.62, magyar hitelbank 317.75—317, angol-osztrák bank 142.40—141.60, uniobank 238.25—238, Länderbank 245.40—245.90, bankegyesület 113.90—113.80, osztrák-magyar államvasut 235.75—235.50, déli vasut 127—126.25, török dohány-részvény 123—122.50, alpesi bányatársaság 93—92.75, májusi járadék 83.85—83.90.

5 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 306.62, magyar hitelbank 317.25, angol-osztrák bank 141.65, Länderbank 245.75 osztrák-magyar államvasut 235.12, déli vasut 126.50, elbavölgyi vasut 220.50, török dohányrészvény 122.75, alpesi bányatársaság 92.90, májusi járadék 83.87, magyar aranyjáradék 100.20, magyar papirjáradék 95.60, husz frankos arany 9.48½, márka 58.40—58.45.

BECSI GABONATOZSDE.

Bécs, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai gabonatőzsdén meglehetősen kedvező volt az irány és általában jó kereslet mellett az árfolyamok mérsékelten javultak, különösen az üzlet elején meglehetősen élénk volt a forgalom. Buza őszre 8.61—8.63, tavaszra 9.21, 9.24, 9.22, zab őszre 7.36, 7.39, 7.37, tavaszra 7.65, 7.68, 7.67, tengeri május-juniusra 5.77, 5.76, 5.79, 5.78 frton köttetett; rozs őszre jegyez 7.58—7.60, tavaszra 7.80—7.82 frtot. — Felmondatott ma 500 mm. buza és 2000 mm. zab.

Kész áruban változatlanul szilárd irány mellett buzában történtek vásárlások a fogyasztásra. Eladatott 1000 mm. váczi ó buza 78 k. 8.65 frton, 500 mm. északmagyarországi ó buza 77 k. 8.50 frton három hónapra Bécsben.

Szesz ára ma tartós volt. Kész kontingentált szesz jegyez 13⅜—13½ frtot.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, okt. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai értéktőzsdén kivált vasuti értékek kedveltettek. Jegyeztettek: Gotthard-vasut 185.50, duxbodenbachi vasut 230,90, bustichradi vonat 171.75. osztrák tartományi bank 105.25, magyar aranyjáradék élénk kereslet mellett 85.60, egyiptomi kölcsön 93.25, olasz járadék 93.50. Magánkamatláb 3⅝%.

Berlin, okt. 7. (Tőzsdei tudósitás.) Bánya- és bankértékekben történt számos vidéki megrendelések minden téren szilárdságot idéztek elő. Járadékok jól voltak tartva. Orosz értékek szilárdak.

Berlin, okt. 7. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 85.40, osztrák hitelrészvény 163.80, osztrák déli vasut 54.25, osztrák-magyar államvasut 101, Károly Lajos-vasut 82.75. Nyugodt.

Frankfurt, okt. 7. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 260⅞, osztrák-magyar államvasut 200, osztrák déli vasut 107.37. Tartva.

London, okt. 7. (Megnyitás). Angol consolok 97.05.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, a szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra, illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 58 frt 45 kr. 100 frank vista = 47 frt 45 kr.

Október 7.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
*Franczia 3%-os járadék	87 50	—.—	—.—
» 4½%-os »	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut M	515.—	236 87	—.—
Osztrák déli vasut M	—.—	—.—	—.—
*Osztrák földhitel-részvénytársaság M	920 —	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék U	—.—	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön K	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank M	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék U	85.81	100.79	+ 0.25
Magyar 5%-os papirjáradék U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.			
Osztrák 4%-os papirjáradék K	71.50	83.78	− 0.08
» 5%-os » U	85.30	99.86	+ 0.18
» 4%-os ezüstjáradék K	72 60	85 08	− 0.12
» 4%-os aranyjáradék K	94.60	110 62	− 0.37
Magyar aranyjáradék U	85 70	100.38	+ 0.16
» 5%-os papirjáradék U	81.50	96.09	+ 0.27
» keleti vasuti kötvények K	85 25	99.91	+ 0.48
Keleti 5%-os v. elsőbbségi kötv. K	100.10	117.55	− 0.32
Osztrák hitelrészvény U	164 10	306.45	− 0.15
Magyar hitelbank U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut U	101.10	236 18	+ 0.07
Osztrák déli vasut U	54.60	127 29	+ 0.01
Károly-Lajos vasut U	82 75	193 08	+ 0.05
Kassa-oderbergi vasut K	66.—	154 66	− 0.28
*Román vasuti részvények	—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy	211.95	123 88	+ 0.06
Váltó bécsi piaczra	171.10	58 45	− 0.15
Keleti kölcsön II. kibocsátás	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank K	—.—	—.—	—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.			
Osztrák 4%-os papirjáradék K	71 65	83.91	+ 0.07
» 5%-os U	85.30	99 86	+ 0.17
» 4%-os ezüstjáradék K	72 65	85 14	+ 0.21
» 4%-os aranyjáradék K	94 45	110 50	− 0.25
Magyar aranyjáradék U	85.50	100.15	+ 0.06
» %-os papirjáradék U	81.50	95 62	+ 0.19
Osztrák hitelrészvény U	261.50	306 69	+ 0.51
Osztrák-magyar bank U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut U	200 75	235 14	+ 0.12
Károly-Lajos-vasut U	164 87	193 09	+ 0.39
Osztrák déli vasut U	108 50	127 02	+ 0.58
Erzsébet osztrák nyugoti vasut K	—.—	—.—	—.—
Magyar-gácsországi vasut U	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra	170.85	58 47	− 0.12
*4½%-os földhitelintézeti záloglevél K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltóbank K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank K	—.—	—.—	—.—

KÜLFOLDI ÁRUTOZSDEK.

Prága, okt. 7. Nyers *czukor* Aussigban október—deczemberre 15.35 frt, lanyha; finomitott Prágában nem változott.

Hamburg, okt. 7. *Kávé:* Santos good average októberre 81, deczemberre 81½, márcziusra 78 márka 50 kilónkint.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 58.45 frt, 100 frk 47.45 frt.

Október 7.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	22 80	10 82	− 0.03
— nov.-re	22 90	10 87	− 0.03
— 4 hóra nov.-től	23 10	10 97	− 0.03
— 4 első hóra	23 40	11.10	− 0 03
Liszt folyó hóra	53 80	16.06	− 0 05
— nov.-re	53 25	15.89	+ 0 02
— 4 hóra nov.-től	53 25	15 89	+ 0.02
— 4 első hóra	53 30	15.97	+ 0 03
Olaj folyó hóra	67 25	31 91	+ 0 26
— nov.-re	67 50	32 03	+ 0 02
— nov.-decz.-re	68 —	32 27	+ 0.14
— 4 első hóra	67 75	32 15	+ 0.02
Szesz folyó hóra	38·25	19 77	− 0.19
— nov.-re	38 75	20 03	− 0.16
— nov.-decz.-re	39.75	20 01	− 0.19
— 4 első hóra	40 50	20 92	—.—
BERLIN.			
Buza okt.-nov.-re	186.—	10 87	− 0.05
— ápril-májusra	194 50	11 37	—.—
Rozs okt.-nov.-re	162 25	9 48	+ 0.10
— ápr.-májusra	167.25	9 78	+ 0.12
Zab okt.-re	149 25	8 72	—.—
— nov.-decz.-re	149 50	8.74	+ 0.04
Olaj októberre	64.60	37 78	− 0.18
— ápr.-máj.-ra	60.50	35 36	− 0 21
Szesz okt.-re	33 60	19 64	− 0.03
— ápr.-máj.-ra	32 80	19 11	− 0.15
STETTIN.			
Buza okt.-nov.-re	183.—	10 64	+ 0 04
— ápr.-májusra	190 50	11 13	+ 0 04
Rozs okt.-nov.-re	157.50	9 21	+ 0.05
— ápr.-máj.-ra	163 —	9 53	+ 0.07
Olaj okt.-nov.-re	—.—	—.—	—.—
— ápril-máj.-ra	61.50	35 95	− 0.06
Szesz helyben 50 márka fogyasztási adóval	54.—	31 56	—.—
— helyben 70 márka fogyasztási adóval	34.50	20 05	—.—
— okt.-nov.-re 50 márka fogyasztási adóval	32.30	18 97	—.—
— ápr.-máj.-ra 70 márka fogyasztási adóval	32 50	19.—	− 0.20
KÖLN.			
Buza nov.-re	19.30	11.28	—.—
— márcz.-ra	19.80	11.57	—.—
Rozs nov.-re	16.—	9 35	—.—
— márcz.-ra	16.60	9.70	—.—
Olaj októberre	69.90	40.86	—.—
— májusra	62.—	36.24	—.—
BOROSZLO.			
Buza	18.40	10.75	0 02
Rozs	16.50	9 60	—.—
Zab	—.—	—.—	—.—
Repcze	29.80	17.42	—.—
Szesz	53.50	31.27	—.—
Tengeri	14.—	8.18	− 0.02

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Bécs (St. Marx), okt. 7. (Távirat.) Felhajtatott ma 2698 magyar faju, 1587 galicziai és 963 német, összesen 5248 ökör, közte 1678 sovány állat. Vontatott forgalom mellrtt az árak ½—1 frttal csökkentek métermázsánkint. — Jegyeznek métermázsánkint vágósulyra: Magyar faju hizott ökrök elsőrendü 59.50—61 frt, másodrendü 55—59 frt, harmadrendü 53—54 frt, galicziai hizott ökrök I. 59—61 frt (62 frt), II. 55—58 frt, III. 53—54 frt, német hizott ökrök I. 60—62 frt (62½ frt), II. 57—59 frt, III. 55—56 frt; legelő ökrök 44—54 frt; bikák és tehenek 42—53 frt.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Állatkivitel Sziléziába.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz. A sziléziai cs. kir. orsz. kormány elrendelte, hogy a száj- és körömfájás behurczolásának megakadályozása czéljából az állatoknak Magyarországból Sziléziába való bevitelénél a következő rendszabályok tartassanak szem előtt: 1. Haszonállatok (szarvasmarhák, juhok és kecskék) csak járványmentes vármegyékből, és pedig a rendeltetési hely politikai hatóságának engedélyével, vasuton vihetők be Sziléziába. A bevitt állatok, a rendeltetési helyen más patás állatoktól elkülönitve, 10 napon át megfigyelés alatt maradnak. 2. Kereskedésre szánt sertések járványmentes vármegyékből vasuton vihetők be és csak a bielitzi, tescheni és troppaui vasuti állomásokon, a hatósági szakértő jelenlétében rakhatók ki. Ily sertések szintén 10 napi megfigyelés alá vétetnek és csak ha egészségi állapotukról teljes meggyőződés szereztetett, szállithatók tovább az országban alkalmas kocsikon. 3. A vágómarhák, juhok, kecskék és sertések bevitele Magyarország járványmentes vármegyéiből csak vasuton van megengedve és azok csak a hatósági állatorvos jelenlétében rakhatók ki. A bevitt állatok szabályszerü marhalevéllel látandók el, melyen a származási hely járványmentessége és az állatok egészségi állapota igazolandó. Az állatok a kirakó vasuti állomástól közvetlenül a vágóhelyre szállitandók és e közben semminemü istállóba patás állatok közé be nem állithatók. A bevitt vágóállatok más czélra, mint azonnali levágásra, el nem adhatók. 4. A vasuton való átviteli forgalom ezen intézkedés által nem érintetik. Erről a törvényhatóságot tudomásvétel és közzététel végett értesitem.

Gazdasági tudósitás.

Elek, okt. 5. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Buzatermésünk igen silány volt az idén; ugy mennyiség, mint minőség tekintetében hátra maradtunk a tavalyi terméstől, a készletek igen gyérek, az árak javultak, elsőrendü buzát 8 frtért veszik 100 kilóját. Annál örvendetesebb hirt adhatunk a zabról és tengeriről, különösen utóbbi oly nagyszerü termést adott, amilyen évtizedek óta nem volt. A minőség rendkivüli szép és tavaszi átvételre bármily mennyiség kapható 3 frt 50 krert métermázsája.

NAPIREND: október 8-án.

Naptár: Kedd. — Róm. kath.: Brigitta assz. — Prot.: Pelágia. — Görög-orosz: (szeptember 26.) János hv. — Zsidó: (Th 13.) — Nap kél 6 óra 10 p., nyugsz. 5 ó. 20 p. — Hold kél 5 óra 41 p. d. u., nyugsz. 4 óra 59 p. éjjel.

Pénzügyminiszter fogad d. u. 5—6 órakor.

Az őszi lóversenyek ötödik napja d. u. 1/2 2 órakor.

A szerviták ünnepe, délelőtt és délután istentiszteletek a templomban.

Főellenőrzési szemle az 1882—1883. években besorozott 32-ik gyalogezredhez tartozó legénységgel az üllői-uti kaszárnyában.

Időleges kiállitások a kereskedelmi muzeumban d. e. 9—12 és d. u. 2—6-ig.

Az országos kisdednevelési kiállitás (kerepesi-ut 9. sz.) nyitva d. e. 9— d. u. 6 óráig. Belépti dij hétköznap 30 kr, ünnepnap 20 kr, gyermekeknek 10 kr.

Az uj országház gipszmintája megtekinthető egész nap. Jelentkezhetni az épitészeti irodában. Belépti dij 50 kr, a «Jószív» javára.

Kereskedelmi muzeum. Hazai termékek állandó kiállitása a városligeti nagy iparcsarnokban. Naponkint belépti dij nélkül nyitva áll: d. e. 9-től 12 óráig és d. u. 3-tól 6 óráig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 20 kr belépti dij.

Nemzeti muzeum: régiségtár d. e. 9— d. u. 1. Többi tárai megtekinthetők 50 kr belépti dij mellett.

Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

A technologiai iparmuzeum saját palotájában (József-körut 6. sz.) megtekinthető hétköznap, szombat kivételével d. e. 9—12 és d. u. 2—5, szerdán még este 7—9, vasár- és ünnepnap d. e. 9—12.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Budán, Krisztinaváros) I. és II. osztályán levő betegek meglátogathatók d. e. 9—11, d. u. 2—4 óra között, a III. osztályon levő betegek d. u. 2—4 óra között, idegenek megszemlélhetik a kórházat d. u. 2—4 óra között.

Fehérkereszt-egyesület VI. ker. mozsár-utcza 16. sz. alatt saját házában, megtekinthető mindennap d. e. 10—12 és d. u. 3—6 közt.

—

Kivonat a hiv. lap okt. 6-iki számából.

Árverések a fővárosban. Dübell Henrik 3752 frtra becs. ingós. okt. 9. VIII. ker. szüz-utcza 5. szám. Wezelka Venantó 431 frt 70 krra becs. ingós. okt. 11. VII. ker. Csengeri-utcza 59. szám. Funták Sándor 758 frtra becs. ingós. okt. 7. IV. ker. lövész-utcza 18. szám. Hirsch Manóné 193283 frtra becs. ingatl. okt. 23. IV. ker. torony-utcza 1. szám. Echten Ferencz 387 frtra 40 krra becs. ingós. okt. 8. IV. ker. Lipót-utcza 7. szám. Nagel S. Sándor 392 frtra becs. ingós. október 8. VI. kerület Podmanitzky-utcza 4. szám.

Árverések a vidéken. Kováts János 368 frtra becs. ingatl. okt. 26. Adony. Heidendorf Károly 4957 frtra becs. ingatl. okt. 25. Medgyes. Capdebó Ferencz 7649 frtra becs. ingatl. okt. 21. Makó. Kovács János 2133 frtra becs. ingatl. okt. 28. Gyönk. Glück József 669 frt 80 krra becs. ingós. okt. 9. Világos. Ulicsny József 3984 frtra becs. ingatl. okt. 28. Liptó-Szent-Miklós.

Csődmegnyitás. A nagykanizsai kir. törvényszék Hirschler Antal n.-kanizsai lakos szabómester ellen. Csődbiztos Erdődy Lajos törvényszéki biró. Tömeggondnok dr. Rothschild Samu, helyettes dr. Löke Emil ügyvédek. Bejelentési határidő nov. 20.

Pályázat. A nagy-enyedi kir. országos fegyintézetnél II-ik oszt. tiszti irnoki, — Csongrád- és Csanádmegyék m. kir. adóhivatalnál VI-od oszt. adótiszti, — a nagy-enyedi m. kir. pénzügyigazgatóság számvevő osztályánál számgyakornoki, — a budapesti kir. ügyészségnél alügyészi, — a m. kir. kereskedelemügyi minisztér orsz. m. kir. statisztikai hivatalnál szolgai, — a kis-kőrösi m. kir. pénzügyigazgatóságnál III. oszt. ellenőri, — a brassói m. kir. pénzügyigazgatóságnál szemlészi, — a veszprémi kir. járásbiróságnál joggyakornoki, — a s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál szemlészi, fővigyázói és vigyázói, — az ujvidéki kir. járásbiróságnál albirói, — Fiume-Mlakán postamesteri, — az eperjesi m. kir. pénzügyigazgatóságnál végrehajtói, — a soproni m. kir. pénzügyigazgatóságnál gyakornokjelölti, — Városlöd (Veszprémmegye) postamesteri állásra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

—

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 203. Havi b. 7.

Budapest, október 8-án.

ESSEX GRÓF.

Szomorujáték 5 felv. Irta Laube Henrik. Forditotta Szigligeti.

Személyek:

Erzsébet — Jászay M.
Essex gróf — Nagy I.
L. Burgleigh — Gyenes
L. Nottingham — Egressy
Sir Walter — Pintér
Southampton gr. — Horváth
L. Nottingham — Szacsvayné
Rutland grfnő — P. Márkus E.
Sir James R. — Szigeti Imre
North K. — Tóth
Derby gróf — Hegyi
Cuff — Hetényi
Jonathan — Gabányi
Kobsay — Faludi
R.-né apródja — Keczeri J.
Mari — J. Gaál I.
Tiszt — Abonyi

Kezdete 7 órakor.

Holnap, október 9-én.

Rang és mód.

—

M. KIR. OPERAHÁZ.

Évi b. 104. Havi b. 4.

Budapest, október 8-án.

Perotti Gy. vendégjátékával

OTELLO.

Nagy opera 4 felv. Szövegét Irta Arrigo Boito. Forditotta Dr. Radó Antal Zenéjét szerzé Verdi József.

Személyek:

Otello — Perotti
Jagó — Odry
Cassio — Kiss B.
Roderigo — Dalnoki
Lodovico — Szendrői
Montano — Szegedi
Egy hirnök — Ney B.
Desdemona — Maleczkyné
Emilia — M. Henszler

Kezdete 7 órakor.

Holnap, október 9-én.

Lohengrin.

—

NEPSZINHÁZ.

Budapest, október 8-án.

Blaha L. assz mint vendég.

Éjjel az erdőn.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Beniczkyné-Bajza L. «Hármas határ» czimü elbeszéléséből irta Rákosi Jenő. Zenéjét szerz. Szentirmai E.

Személyek:

Paczor Márton — Horváth V.
Boriska — Blaha L.
Ágnes assz. — Pártényiné
Balog Imre — Szabó A.
Gyurka — Vidor
Máli — F. Hegyi A.
Májas Gábris — Németh
Zátonyi B. — Ujvári
Marczi — Szirmai
Rektor — Sántha
Pásztorleány — Csongori M.
Kurtáné — Klárné
Öreg ember — V. Kovács
Öreg asszony — Béni I.
Legény — Szabó
Leány — Balogh G.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, október 8-án.

A gerolsteini nagyherczegnő.

—

NÉMET SZINHÁZ.

Budapest, október 8-án.

HABEN!

Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Szabady éttermében

ma este **Balás Kálmán zenetársulata** diszegyenruhában tartja 11585

bucsu előadását.

Első fővárosi Orpheum.

Zárt helyiség.

Igazgató: SOMOSSY KÁROLY.

Nagymező-utcza 17. sz. alatt.

Mr. **Kenedy** és **Loranek** k. a. eredeti amerikai excentrique. **Miss Killy Ottman** átváltozó müvésznő. Mr. **Paul Gairad** jongleur, különösen figyelemre méltó 7 darab ezüstpénz feldobása, melyeket azoknak visszaesésénél mindegyiket külön felkapja; továbbá a bécsi dalénekesnő **Czákos** kisasszony.

Október 9-én **Brothers Leopold**, kitünő tornász-család fellépése; ugymint **Rohmes testvérek**, **Mr. Leo** mechanikus bábaival, **Reschneder** család, **Marietta di Dio** német énesnő, **Mr. Kendall** és **Miss Elly** angol duettisták, **Ferenczy** és **Erdőssy** k. a. magyar énekesnők, **Modl J.** bécsi énekes. Október 15-én **Katzer** és **neje** bucsu és jutalom-előadása és **Mlle Demenessy** franczia énekesnő első fellépése. 11523

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés október 6-diki számában.

Időjárás

a m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1889. október 7-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya	és ereje	Felhőzet	Csapadék mm
Sopron	759	+12.0	ÉK	3	◉	11
Magyar-Óvár	58	+12 0	D	1	◉	4
Trencsén	59	+13 4	—		◉	2
Selmecz	—	+10 3	K	2	4	1
Korpona	61	+11 6	E	1	4	1
Beszterczebánya	62	+11 0	—		◉	2
Budapest	60	+12 3	ÉK	1	4	2
Szolnok	61	+12.1	ÉK	1	3	—
Eger	62	+13.6	D	1	4	8
Debreczen	—	+12 4	—		0	—
Késmárk	63	+7 7	—		4	1
Uj-Tátrafüred	—	—	—		—	—
Ungvár	61	+11.8	K	3	4	2
Szatmár	63	+14 8	K	1	3	—
Nagyvárad	63	+16 6	DNY	2	3	—
Mármaros-Sziget	63	+12.6	K	3	1	—
Kolozsvár	64	+10 5	K	1	4	—
Nagy-Szeben	62	+13 2	DK	1	1	—
Orsova	64	+12 7	DNY	1	4	—
Temesvár	60	+15 0	DK	1	2	—
Arad	60	+15 5	DK	4	2	—
Szeged	—	—	—		—	—
Pancsova	58	+17 6	DK	6	3	—
Keszthely	59	+14.0	—		4	5
Csáktornya	57	+13 6	K	3	4	18
Zágráb	57	+14 9	ÉK	2	4	10
Fiume	56	+15 4	NY	2	◉	82
Bécs	59	+11 6	—		◉	4
Prága	60	+7 5	—		≡	—
Krakó	61	+10 4	DK	1	3	1
Lemberg	61	+10 1	D	1	4	—
Bregenz	59	+11 2	—		≡	—
Salzburg	58	+10 8	—		≡	—
Grácz	61	+13 7	DK	2	≡	—
Trieszt	56	+17 9	DK	2	4	12
Pola	55	+17 0	NY	3	3	20
Abbazia	56	+15 6	—		◉	43
Lesina	57	+19 9	D	5	4	18
Kopenhága	57	+10.6	NY	2	≡	—
Stockholm	59	+10 3	DK	2	4	—
Szt.-Pétervár	63	+10 2	DK	1	2	—
Moszkva	67	+6 8	—		4	—
Varsó	61	+10 7	D	1	4	—
Hamburg	56	+9 2	D	3	3	—
Berlin	59	+8 8	DK	2	3	—
München	59	+9 5	—		≡	—
Stornoway	—	—	—		—	—
Scilly szigetek	—	—	—		—	—
Páris	56	+11 2	DNY	4	4	—
Nizza	55	+14.1	—		4	11
Florencz	55	+14 8	E	1	3	12
Róma	57	+23 9	DNY	4	☈	39
Odessza	67	+14 1	—		4	—
Konstantinápoly	66	+17 6	—		≡	—

Budapesten a megelőző nap legnagyobb hőfoka = +16 fok, legkisebb = +11 fok Cels. A légnyomás a tengerszinre van átszámitva A szélirányok jelölése: E = észak, K = kelet, D = dél, Ny = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ◉ = eső, ✳ = hó, ≡ = köd, ☈ = zivatar.

Megjegyzések: A légnyomás általánosan sülyedt, Zágrábban 5 mm. A minimum (45—50) az Északi tenger, a maximum (65—70) Oroszország fölött terül el. A hőmérséklet jelentékenyen emelkedett, Akna-Szlatinán 6.3 C. fok.

Kilátás: Délkeleti szelek, többnyire borult, részben esős és enyhe idő.

Vizállás, 1889. október 7-én.

A folyó neve	Állami vizmérce állomás	Ma méterben 0 pont felett	Ma 0 pont alatt	Tegnap 0 pont felett	Tegnap 0 pont alatt
Duna	Pozsony	2.88	—	3 08	—
	Komárom	3.66	—	3 88	—
	Budapest	3.68	—	3 72	—
	Mohács	4.12	—	3 80	—
	Ujvidék	3 39	—	3.17	—
	Pancsova	3.17	—	2 97	—
	Orsova	3.22	—	3 06	—
Rába	Sárvár	0.89	—	1.14	—
	Győr	3 27	—	3.35	—
Vág	Szered	0.78	—	1 05	—
Dráva	Barcs	1.76	—	2.27	—
	Eszék	3 05	—	3 13	—
Tisza	M.-Sziget	0.80	—	0.80	—
	V.-Namény	2.94	—	2 84	—
	Tokaj	2.70	—	2.38	—
	Szolnok	2.50	—	2 56	—
	Csongrád	3.00	—	3 00	—
	Szeged	3 68	—	3.66	—
	Török-Becse	2 67	—	2.60	—
	Titel	3 38	—	3.22	—
Szamos	Deés	0.70	—	1.00	—
	Szatmár	1.90	—	2.44	—
Bodrog	Sáros-Patak	1 08	—	1.18	—
Latorcza	Munkács	0.24	—	0.25	—
Ondv.-Tapoly	Hoór	—	0.56	—	0.54
Berettyó	B.-Szt.-Márton	0 56	—	0.47	—
Sebes-Körös	Nagyvárad	0.55	—	0.75	—
Fekete-Körös	Tenke	0.40	—	1.00	—
Fehér-Körös	Borosjenő	0 45	—	0.95	—
Hármas-Körös	Gyoma	4 36	—	3.65	—
Maros	Déva (Branyicska)	2.15	—	2.16	—
	Arad	0.39	—	0.67	—
Béga	Kiszető	1.10	—	1.25	—
	Temesvár	0.54	—	0 40	—
Száva	Sziszek	7.03	—	7.32	—
	Mitrovicza	4.58	—	4.51	—
Temes	Kis-Kostély	1.90	—	2.34	—

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései október 7.

Faj	Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. suly hektolit	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza							
Bánsági u	szilárd	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
»	»	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Tiszavidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.40	8.50
»	»	78	8·55	8.60	79	8·60	8.70
»	»	80	8.70	8.75	81	8 75	8.80
Pestvidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.35	8.45
»	»	78	8·50	8.55	79	8 55	8.65
»	»	80	8.65	8.70	81	8 70	8.75
Fejérmegyei	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.40	8.50
»	»	78	8.55	8.60	79	8.60	8.70
»	»	80	8.70	8 75	81	8.75	8.80
Bácskai	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.40	8 50
»	»	78	8.55	8.60	79	8.60	8 70
»	»	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Magyarészakvidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
»	»	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—

Gabona ó vagy uj	Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
Rozs uj	szilárd		70—72	7.05	7.30
Árpa	lanyha	takarmány	60—62	6.10	6.30
»	»	égetni való	62—64	6.80	7.59
»	»	sörfőzdei	64—66	8.—	9.50
Zab	szilárd		39—41	6 85	7.30
Tengeri uj	csendes	bánsági	75	4·85	4 90
»	»	másnemü	73	4 75	4 80
Köles	lanyha	—	nélkül	5.30	5 60
Káposzta-repcze	szilárd	—	»	17 —	17 50
Bánsági repcze					

Gabona határidőre	Irányzat		100 % ára pénz	100 % ára áru
Buza	csendes	tavaszra	8 97	8.98
»		őszre	8 42	8.43
Tengeri	»	máj.—jun.	5.35	5 37
»		aug.—szept.	—.—	—.—
Zab	»	Bpest szál. tavra	7.26	7.28
»		» őszre	6.97	6 99
Káp. repcze		aug.—szept.		

Különféle termények	Irányzat	Faj (100 kilogramm ára)	Pénz frt	Áru frt
Heremag	csendes	Luczerna magyar	42.—	46.—
»		Vörös	40.—	42.—
Repczeolaj	szilárd	Őszi, kétszer finomitott	43 50	43.75
Olajpogácsa		Repcze	7.30	7.50
Disznózsir	csendes	Pesti	55.50	56.—
»		Vidéki	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	M. la légensz. áru m. sz.	46·—	47.—
»	»	Városi légensz.	50·—	50 50
»	»	3 darabos	50.50	51.—
»		Füstölt	56.—	57.—
Faggyu	szilárd	Olvasztott	32.—	33.—
Szilva	csendes	Boszniai hordóban 1888.	—.—	—.—
»	»	» zsákban 1888 (Minőség 500 gr.)	11 —	11.20
»	»	»	13.60	13.80
»	»	»	17.—	17 20
»	»	Szerbiai hordóban 1888	—.—	—.—
»	»	» zsákban 1888 (Minőség 500 gr.)	10.—	10.25
»	»	»	12.70	12.90
»	»	»	17.—	17·20
» határidő	szilárd	Boszniai hordó okt.-nov.	—.—	—.—
»	»	» zsákban 1889 (Minőség 500 gr.)	10.20	10.40
»	»	»	12·75	13.—
»	»	»	17.25	17.50
»	»	Szerbiai hordó okt.-nov.	—.—	—.—
»	»	» zsákban 1889 (Minőség 500 gr.)	10.20	10.40
»	»	»	12.50	12.75
»	»	»	17.—	17·25
Szilva-iz	kelem	Szlavoniai 1889	19.—	19.50
»	»	Szerbiai	16 50	17.—
» határidő	szilárd	Szlavon. szept.-okt. 1889	18.75	19.—
»	»	Szerbiai	16.—	16.25
Gubacs	—	Magyar Ia	—.—	—.—
»	—	Szerbiai		
»	—	Bosniai		
Borkő term.	csendes	Fehér Ia	58.—	61.—
»	»	Vörös I.	52.—	58.—
Méz	szilárd	Nyers		
»	»	Sárga, csurgatott		
Viaszk	szilárd	Rozsnyói	122.—	123.—
»	»	Szlavoniai		
Szesz		Szesz nyers osztalékolt	13.50	13.75
»		Szesz-éleszt	17.—	17.50

ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.		
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000 4%	100·15	100.45
» » » 10,000 4%		
» papirjáradék adómentes 5%	95,35	95.65
» 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adómentes 5%	99.75	100 2
» 1873. » arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm. 5%	117.50	118.—
» 1876. » államkötvény aranyban 5%	112.50	113 50
1889. adóm. m. kir. áll. vasuti köl. s. aranyb. id. elism. 4½%	114·75	115.25
1889. évi 4½%-os adóm. áll. vas. k. ezüstben id. elismerve 4½%	95·50	96 —
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	138.—	139.—
» » » 50 frt	138.—	139.
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	127 50	128.50
M. 4% adómentes Magyarorsz. földteherm. kötv. ideigl. jegy. 4%	88.—	88.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 5%	101.75	105 25
» » » 1867. záradékkal 5%	104.75	105 25
» » » temesi 5%	104·75	105.25
» » » 1867. záradékkal 5%	104.75	105.25
» » » horvátországi 5%	—·—	—.—
» » » erdélyi 5%	104.75	105·25

ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar országos jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt) 5%	98.50	99.—
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt) 5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt) 5%	99·75	100·50
Magyar kir. kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		
Egyesitett államadósság papirban máj.-nov. 4 2/10%	83·75	84.25
» » febr.—aug. 4 2/10%	83.75	84.25
» ezüst kamat jan.—jul. 4 2/10%	84·75	85 25
» » apr.—okt. 4 2/10%	84.75	85 25
Osztrák aranyjáradék adómentes 4%	110 25	110·75
» papirjáradék adómentes 5%	99.50	100.50
» államadósság, kisorsolás 1854-ki 250 frt p. p. 4%	132·50	133.50
» » » 1860-ki 500 frt o. é. 5%	138 —	139 —
» » » 1860-ki 100 frt » » 5%	144.—	145·—
» » » 1864-ki 100 frt » »	176 —	177.—
» » » 1864-ki 50 frt » »	175.50	176.50
A temes-bégavölgyi vizszabályozó-társulat 5%	99.—	99.50
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes 6%	101.—	101.50
» » » 1871-ből » 6%	103.—	104.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes 5%	100.—	100.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank 3%	34.50	35·—
Bécs város nyeremény-kölcsön 1874-ből	141·—	145.—

Osztalék 188.-ro	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK.			
	a) Bankok.			
8.—	Angol-osztrák bank	100	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes. r.-társ.	100	124.—	124·50
3.50	Budapesti kereskedelmi és iparb. r.-t.	50	53.—	56.—
8.—	Fiumei hitelbank	100	115.—	115,50
14.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
18.50	Magyar általános hitelbank	200	317 50	318.—
33 frank	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
16·5 frk.	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	142.50	143.—
7.—	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	105.30	105 60
14.50	Osztrák hitelintézet	160	307.25	307·50
43.10	Osztrák-magyar bank	600	922—	927.—
12.—	I. magyar iparbank	150	165 —	166.—
50.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	731 —	733.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
15.—	«Unio»-bank	200	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
—.—	Bécsi biztositó társaság	200	170 —	175.—
	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	278.—	282.—
152.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3190—	3200—
—.—	Foncière pesti biztositó intézet	[illegible]	70·—	70 50
—.—	Magyar-franczia biztositó társas. ar.	200	—.—	—.—
72.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	1065—	1085—
	c) Gőzmalmok.			
30.—	Concordia gőzmalom	500	430—	440—
50.—	Első budapesti	500	855·—	870 —
—.—	Első pancsovai hengermalom	200	—.—	—.—
24.—	Erzsébet-malom	200	277.—	278.—
25.—	Hengermalom	500	575.—	585.
10.—	Lujza-malom	160	240 —	245.—
32.—	Molnárok és sütők	200	396.—	403.
30.—	Pannonia	1000	725.—	730.
10.—	Viktória	150	163 —	164.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	100	90 —	93 —
6.—	Alföld-fiumei	200	200.—	201·—
6.50	Aradi és csanádi egyesült vasut	100	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	196.50	197 —
	Bátaszék-dombovári	200	196.—	197.—
21·—	Budapest-pécsi vasut r.-t.	200	193·—	194.—
6.—	Bpest-Szt-Lőrincz helyi érdekü v.-r.-t.	100	—.—	—.—
6 —	» » » » els. r.	100	—.—	—.—
—.—	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	200	—.—	—.—
	Déli vasut	200	127·—	128 —
	Északkeleti vasut	200	126.50	187.50
	Erdélyi vasut	200	197.50	198.50
	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200	154.50	155 50
	Magyar-gácsországi vasut	200	190.—	191.—
	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	187 50	188 50
	Mármarosi sóvasut r.-t. els. r.	100	—.—	—.—
6 —	N.-Kikinda-N.-Becskerek v.-u. els. r.	100	—.—	—.—
	Osztrák-magyar államvasut ar.	200	235 75	236.25
	Pécs-barcsi vasut	200	196 —	198·—
20.—	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	200	—.—	—.—
5·50	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	200	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	—.—	—.—
	Taraczvölgyi vasut els. részv. 1888. jul. 1.		—.—	—.—
20.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	378.—	378.—
10.—	Pesti közuti vaspálya	200	433.—	434 —
	» » » élv. jegy	200	222.—	224.—
	e) Takarékpénztárak.			
7.—	Budapesti III. kerületi	50	110.—	112.—
28.—	Országos központi	300	505.—	510.—
400.—	Pesti első hazai	1000	9450—	9500—
30.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	790.—	795.—
6.—	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	114.—	115.—
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105	162.—	164.—
5.60	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	71·—	73.—
—.—	Erdélyi pincze-egylet (Kolozsvárt)	100	—.—	—.—
8.—	Északmagyarországi e. kőszénb. r.-t.	100	150.—	152.—
8.—	Fővárosi Cassino-kpület részv.-társ.		—.—	—.—
13.—	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	220.—	222.—
33.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	458.—	462.—
80.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1085—	—.—
—.—	Pallas irodalmi és nyomdai rt.	200	185·	—.—

Osztalék 188.-ro	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
62 50	Fiumei m. rizshánt. és rizskeményitő	500	970.—	1000.
65.—	Ganz és Társa vasöntőde és gépgyár	400	1240	1245
23.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	395.—	400.—
16.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	244.—	250.—
33.—	Kereskedelmi testület épülete	210	700.—	—.—
8.—	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	335 —	335·50
12.—	Salgótarjáni kőszénbánya	80	347.—	350 —
20—	Gőztéglagyár, kőbányai	160	315.—	320.—
10.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	148.—	149.—
5.—	Magy. fegyver s lőszergyár részv.-társ.	100	157 —	150 —
—	Nemzetközi villamossági társaság		243.—	244·—
6.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	71.—	72.—
7.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	135 50	136.—
10.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	213 —	214·—
40.—	Serfőzde első magyar	350	920.—	930.—
20.—	Sertéshizlaló	200	293.—	296.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	128.—	130—
5.—	Szálloda részvény-társaság	80	117.—	118·—
—.—	Szállitási vállalat I. m.		—.—	—.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finomitó r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Török bir dohány-egyedárus fro	250	122·—	123·—
32.50	Uj-Antalvölgyi üveggyár r.-t.	500	480.—	490 —
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	100.50	101.25
	» » »	4½%	101.—	101.50
	» » »	4%	97.10	97.60
	» » ar. v. ez.	5%	120.—	121.—
	» elzálogbank	5½%	103.—	—.—
	» »	5%	101.—	102.—
	» »	4½%	99.75	100.25
	Magy. orsz. közp. takarékpénztár	4½%	98.50	99.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	102·75	103.25
	» » »	5%	101.25	101.75
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	102 25	102 75
	» » » 40½ évre	4%	99·80	100.20
	» » » 50 évre	4%	99.80	100.20
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	101.—	102.—
	» » »	5½%	101.—	102.—
	» » »	5%	—.—	—.—
	» » »	4½%	99.75	100.25
	Pesti magy. ker. bank községi kötv.	4½%	101.—	101.50
	«Albina» takarék- és hitelintézet	6%	101.—	102.—
	» » »	5%	98 50	99.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	5%	101.—	101.50
	» »	5½%	101.75	—.—
	» »	6%	103.75	—.—
	» ált. takarékp. 110 frt	5%	102.—	—.—
	Nszebeniált. takarékp. 40 év v. f. 106 f.	5%	102.—	102.50
	Temesvári első takrékpénztár	5%	100·—	100·50
	» » »	4½%	98·—	98·50
	Magy. jelzálogb. nyer. kölcs. kötv.	4%	111.—	111.50
	» » nyeremény-jegy		17.—	19.—
	Osztr. földh.-int. dij kölcsön kötv.	3%	108 75	109.75
	» » kötv. nyerem. jegy		18.—	20.—
	Pesti hazai I takp. o. kib. kötv.	5%	100.—	100.50
	» » »	4½%	98.90	99.20
	ELSŐBBSÉGEK.			
	Az «Adria» magy. tenger hajózási r.-társ.		120—	—.—
	Alföld-fiumei v. u. (v.-északi v.) 200	5%	100.—	101.—
	» » vasut 1874. kib.	5%	100.—	101.—
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	97.—	97.50
	» » »	4½%	96.75	97.25

ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árkelet pénz	áru
Báttaszék-dombovár-zákányi v. 200 5%	100.—	101.—
Budapesti lánczhid 100 6%	103.—	103.50
Budapest-pécsi vasut 200 4%	90.25	90.75
Déli vasut 400/2000 márka 4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság 100/200 4%	—.—	—.—
» » 100 6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya 300 5%	99.50	100·—
» » (aranyb.) 200 5%	—.—	—.—
» » » 1000 6%	—.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület 100 5%	99.50	—.—
Magyar-gácsországi vaspálya 200 5%	100·25	101.—
» » » II. kib. 200 4%	100 —	101 —
» » » ezüs 4%	86·50	87 —
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi) 200 5%	101.—	102 —
Magyar nyug. v. 1874. kib. 200 5%	101.—	102·—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb. 200 5%	118.50	119·—
» » » » » 1888 4½%	—.—	—.—
I. erdélyi vaspálya 200 5%	100.—	101·—
Győr-sopron-ebenfurti vasut arany 200 3%	—.—	—.
Kassa-oderbergi vasut ezüstben 200 5%	101.—	101·50
» » v. (eperjes-tarn.) 300 5%	101.—	101 50
» » » (osztr. vonal) 200 5%	100 25	101 25
» » » (m. v.) arany 200 5%	—.—	—.—
Kassa-Oderg. Els. rész.-kötv. 1889. ez. 4%	92.50	93.—
» » » » 1889. ar. 4%	113.80	114 25
» » » oszt. vonal 1889. ez. 4%	95.25	96.25
Osztr.-magyar államvasut arany 200 5%	—.—	—.—
O.-m. államv. 1883. kib. 400/2000 márka 4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885 500 frc 3%	189.—	190.—
Tiszavidéki vasut 100 5%	100.—	101.—
Viktoria gőzmalom elsőbbs kötv. 150 5%	—.—	180.—
MAGÁNSORSJEGYEK.		
Budavárosi sorsjegy	61 —	62 —
Keglevich sorsjegy	32.—	36 —
A «Jó sziv» egyesület sorsjegye	4 60	4·70
M. sz. korona orsz.-vörös kereszt egylet	11·50	12 —
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felép.	7 75	8 25
Az olasz vörös kereszt egylet	16 —	16 50
Osztrák hitelintézet	181.50	182 50
Osztrák vörös kereszt egylet	19 50	20·—
Pálffy sorsjegy	58.—	59.—
PÉNZNEMEK.		
Császári királyi arany (vert)	5.67	5.72
Császári királyi arany (kör.)	5.58	5.62
Osztrák-magyar 8 forintos arany	9.48	9.52
20 frankos arany	9.48	9.52
20 márka	11.68	11.72
Török arany lira	—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst	—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi	58·45	58.65
Váltók árfolyama (látra) — bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka 4%	58.45	58 65
Amsterdam 100 hollandi forintért 2½%	98 80	99.—
Brüsszel 100 frankért 3½%	—.—	—.—
Páris 100 frankért 3½%	47·45	47 65
Marseille 100 frankért 3%	—.—	
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért 3½%	47.40	47.50
Zürich 100 frankért 3½%	47 40	47.50
London 10 font sterlingért 4%	119 75	120.25
Szentpétervár 100 rubelért 5%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouve ital. 5%	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok:	
Magyar 4% aranyjáradék	—.—
» 5% papirjáradék	—.—
» általános hitelbank	318.—
» penzv. és leszám. bank	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	307.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murány	—.—
4% Földt. kötelezvény	—.—
Fiumei hitelbank	—.—
1889. 4½ Áll. vasuti kölcsön	—.—
Villamossági részvények	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott „szállitásra“.

	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult legmag. árkelet	legalacs. árkelet
4% magyar aranyjáradék	1889. okt. 15.	100.15	100.20	100.10	100·15
5% magyar papirjáradék	1889. okt. 15.	95.55	95.60	95 30	95 60
Magyar hitelbank	1889. okt. 15.	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelbank	1889. nov. 4	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálog hitelbank részvény II k	—	—.—	—.—	—.—	—.—
4% földtehermentesitési k.	—	—.—	—.—	—.—	—.—

Az osztrák-magyar bank kamatlába váltóleszámitolásnál 4%, zálogügyleteknél 5%.

Pályázati hirdetmény.

Az orosházi általános takarékpénztár, mint részvénytársaság részéről a megüresedett

könyvelői állásra

ezennel pályázat hirdettetik s felhivatnak mindazok, kik ezen állomás betöltésére kellő képességgel birnak, hogy bizonyitványaikkal felszerelt folyamodványaikat **folyó évi október hó 20-ig** az igazgatósághoz küldjék be.

Megkivántatik a magyar és német nyelv és levelezésben való teljes jártasság. — Évi fizetés 1000 forint.

Orosházán, 1889. október 1-én.

Fülöpp Jakab igazgató.

11542

Erfolg durch Annoncen erzielt man nur, wenn die Annoncen zweckmässig abgefasst und typographisch angemessen ausgestattet sind, ferner die **richtige Wahl der geeigneten** Zeitungen getroffen wird. Um dies zu erreichen, wende man sich an die Annoncen-Expedition **RUDOLF MOSSE Wien, I., Seilerstätte 2.** Von dieser Firma werden die zur Erzielung eines Erfolges erforderlichen Auskünfte kostenfrei ertheilt, sowie Inseraten-Entwürfe zur Ansicht geliefert. Berechnet werden lediglich die Original-Zeilenpreise der Zeitungen unter Bewilligung höchster Rabatte bei grösseren Aufträgen, so dass durch Benutzung dieses Institutes neben den sonstigen grossen Vortheilen eine Ersparniss an Insertionskosten erreicht wird. 11325

Norddeutscher Lloyd.

Posta- és gyorsgőzös

BRÉMA

és

New-York, Brazilia, Keletázsia — között — Baltimore, La Pláta, Ausztrália — között

Prospektusokat és menetterveket kivánatra küld:

A Norddeutscher Lloyd **igazgatósága.**

10988

UJ! UJ!

Tschinkel-féle

kávé dara

a legjobb eddig létező kávépótlék.

Kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben.

Tschinkel Ág. és Fiai

Raktár Budapesten: **König Gyulá-nál** V. Nagykorona-utcza.

Gömbölyű és szegletes ½ kilgr. szabad. dobozokban. Csak akkor valódi, ha a doboz sértetlen. 10484

Megjelent!

Az alcsuthi főhgi udvari kertészet legujabb

gyümölcs, diszfa, rózsák stbről szóló árjegyzéke,

mely megkeresésekre a t. cz. érdeklődőknek **ingyen és bérmentve** megküldetik.

11592 **Hatos János** főhgi főkertész.

IGÉRVÉNYEK

Osztrák földhitel sorsjegyekre . . 1.50

Főnyeremény 50,000 frt.

Huzás október hó 15-én.

Osztrák jótékonyczélu államsorsj. 2.—

Főnyeremény 100,000 frt.

Huzás deczember hó 30-án.

3.50

Mind a két darab együttvéve **csak 3 frt 25 kr.**

A „MERCUR“ 11558

kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete

Politzer S.

Budapest, Dorottya-utcza 12.

Első butor-bevásárlási forrás!

Telepem a fővárosban a legnagyobb, **butoraim a legszilárdabbak** és a nagy forgalom által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy **saját gyártmányu** kárpitos- és asztalos butoraimat oly **olcsó árban** adhatom el, hogy velem senki sem versenyezhet.

Felkérem azon nagybecsü vevőimet, melyek most az olcsó közlekedés miatt a fővárosba jönnek, hogy **megtekintés által** ugy a tárgyak **olcsóságáról,** mind azok **szilárdságáról** maguknak meggyőződést szerezzenek. Butortelepemen minden a berendezéshez szükséges **asztalos- és kárpitos butorok** a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig mindenkor készen vannak.

Fogadják nagybecsü vevőim az eddig bennem helyezett bizalomért köszönetemet és további pártfogást kérve, maradok kiváló tisztelettel

Dósa Kálmán, föv. asztalos- és kárpitos butortelepe, Erzsébet-tér 19. I. em. **Budapesten.**

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. 11050

Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság.

MENETREND

a személyszállitó-hajók számára 1889. október 10-től 31-ig.

A Dunán:

Lefelé.

Győrből Budapestre: naponként 7 órakor reggel. (Valamenyi közbenső állomás érintetik.

Bogdányból Budapestre: naponként 5½ órakor reggel.

Budapestről Mohácsra: naponként 12 órakor délben.

Budapestről Belgrád—Orsovára: kedden, csütörtökön és szombaton 11 órakor éjjel. (Utolsó indulás a nyári menetrend szerint október 29-én.)

Mohácsról Belgrád—Orsovára: szerdán, pénteken és vasárnapon 8¼ órakor d. e. (Utolsó indulás a nyári menetrend szerint október 30-án.) Eszékről 10 órakor d. e.

Belgrádból Orsovára: szerdán, pénteken és vasárnapon 11 órakor éjjel. (Utolsó indulás a nyárt menetrend szerint október hó 30-án.)

Orsováról Brajla—Galaczba: hétfőn, csütörtökön és szombaton 3½ órakor délután.

Turn-Szeverinből: kedden, pénteken és vasárnapon 5 óra d. e.

Megérkezik Brajla—Galaczban: kedden, csütörtökön és pénteken délután.

Fölfelé.

Budapestről Győrbe: naponként 7 órakor reggel. Első ut október 9-én. (Valamennyi közbenső állomás érintetik.)

Budapestről Bogdányba: naponként 3 órakor d. u. Első ut október 9-én.

Mohácsról Budapestre: naponként 11 órakor d. e.

Galacz—Brajlából Orsovára: kedden, csütörtökön és szombaton 9 órakor d. e.

Turn-Szeverinből: kedden, pénteken, és vasárnapon 5 óra 30 perczkor d. e.

Orsováról Budapestre: kedden, pénteken és vasárnap 8 órakor délelőtt.

Belgrádból Budapestre: szerdán, szombaton és hétfőn 5 óra 45 perczkor reggel.

Mohácsról Budapestre: vasárnapon, kedden és csütörtökön 2 órakor reggel. (Azonkivül naponként 11 órakor délelőtt is I. fentebb.)

Október 10-én tul az Orsován felül fekvő állomásokon nem adatnak ki többé az Orsován alul fekvő állomásokra szóló közvetlen menetjegyek; szintugy megforditva sem, miután az orsovai csatlakozó hajók nagyobbmérvü elkésés esetében többé nem várhatják meg egymást.

A budapest—győri és budapest—belgrád—orsovai személyhajók Budapesten az u. n. bécsi hajóállomáson kötnek ki; valamennyi többi hajó a görög templom előtt.

A Száván: (A nyári menetrend szerint).

Sziszekről Zimonyba hétfőn és pénteken 6 órakor reggel. | Zimonyból Sziszekre kedden és pénteken 6 órakor reggel.

Vegyes szolgálat a szerb part mentében: (A nyári menetrend szerint.)

Sabáczból Belgrádba szerdát kivéve naponkint reggel.

Belgrádból Gradistyére vasárnapon, kedden, szerdán és pénteken reggel. (Azonkivül Dubroviczába hétfőn reggel is.)

Belgrádból Sabáczba hétfőt kivéve naponkint reggel.

Gradistyéből Belgrádba kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton reg. (Azonkivül Dubroviczából Belgrádba hétfőn d. e. is.)

A Tiszán:

Szegedről Zimonyba vasárnapon és csütörtökön 6 órakor reggel. (Első ut október 10-én.)

Szegedről Titelbe vasárnapon, kedden, csütörtökön és szombaton 6 órakor reggel. (Első ut október 10-én.)

Zimonyból Szegedre hétfőn és pénteken délben. (Első ut okt. 11.)

Titelből Szegedre hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnapon d. u. (Első ut október 11-én.)

Török-Becséről Szegedre kedden, csütörtökön, szombaton és hétfőn 5 órakor reggel.

A nyári menetrend szerint október 10-ére eső zimonyi esti, illetve törökbecsei reggeli hegymenet elmarad.

Budapesten, 1889. évi október havában.

A magyarországi forgalmi igazgatóság

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkből 2 krral, a compact betűkből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Legfinomabb Csontlevélpapir Adria. Ára: dobozonként 1 frt. RIGLER JÓZSEF EDE levélboriték és papirnemü-gyár BUDAPEST. Kapható minden papirüzletben.

Hajnali csillagomat üdvözlöm. Epedve várja viszontlátását B. B. 5338

P. U. 18 Pozsonyból czimzett levelem postán lesz. 5337

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 11241

Több szoba butor és pl. háló, ebédlő, salon és uri szoba berendezés, valamint egyes egyszerü butorok és szőnyegek olcsó áron eladók. **Koronaherczeg-utcza 18. I. em. 20. ajtó.** 11532

Egy elsőrendü restaurátio haláleset miatt eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5322

NYAKKENDŐK

6 db	tiszta selyemből	1.—
12 «	finom gallér	1.80
1 «	finom fehér ing	1.50
1 «	« szinesing	1.25
1 «	« Piquet ing	1.50
6 «	nyakkkendő	1.—
6 pár	uri téli harisnya	1.50

Leveleket kérek SCHWARZ A. nyakkendő- és fehérnemü-gyárához Budapest, VI., nagy-mező-utcza 14. sz. kéretnek. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve 10947

MALMOK figyelmébe.

ajánljuk legujabb és szabadalmazott „PROGRESS" buzakoptatóinkat, valamint minden a malomüzemhez megkivánt kitünő egyéb gépeinket. 10059
WÖRNER J. és Tsa malomépitészet, gépgyár és vasöntöde Budapest.

Dongafa 25,000 drb, hosszuságuk 16"—44"-ig, szélességük 3"—7", ennek több mint fele 36"—44" hosszu, átlag eladó 10,000 darabonként 700 frtért Sarmasági indóház, szilágysági vasut. — Fröhlich Albin földbirtokosnál. 5336

ZONGORÁK és PIANINÓK megvételre vagy bérbe legolcsóbb áron kaphatók a **CSUPORT J.**-féle zongoraterembem Koronaherczeg-utcza 9 sz. a Haris-bazárral szemben. 11464

Akáczfák, egy évesek, eladók. Ezre 3 frt. Czim a kiadóhivatalban. 5302

Rövid zongora. Kitünő jó és szép bécsi zongora olcsó árban eladó Zrinyi-utcza 4. sz. II. em., Mayer. 11589

A VÁRADI-féle **pinczegazdaság által** Villányban (Magyarország) küldeményeztetnek, a villányi vasuti állomástól, igen finom és tiszta, a valódiságért kezeskedett **villányi borok:**

Vörös kadar literenként	20 kr.
Vörös portugali literenként	25—30 kr.
Vörös Ausstich (válogatott)	35—40 kr.
Vörös Cabinet literenként	45—50 kr.
Fehér asztali bor literenként	18 kr.
Fehér csemege literenként	25—30 kr.
Fehér Rissling literenként	40—50 kr.
Siller borok literenként	15—18 kr.

A küldeményezés 50 litertől feljebb történik. Hordók saját költségben bérmentev visszafogadtatnak. 11483

Még csak 22 napig juthatnak **butorvásárlók** és **házasulandók 8 szoba** finom és szolid **butorhoz**, ugyszinte **képek-, függönyök-** és **ágyteritőkhöz**, melyek egészben vagy részben **igen olcsó árakon** kerülnek eladásra a házfelügyelőnő által **Váczi-utcza 24. szám**, szemben a nagy Kristóffal. 11591

Északi kiállitáson ujabban **3 arany éremmel kitüntetett**
legjobb kocsikenőcs
Lubrikátor kocsikenőcs
Vaseline börkenőcs
Ia vizálló bőrkenőcs
Regenerator állatüditő nedv
Mindenféle lópokróczok
Amerikai petroleum stb.
Szávoszt Emil vegyészeti gyára 11566 **Budapest, Mária Valéria-utcza 4.**

11209 **Csak valódi uraságoktól** levetett, legjobb karban levő legfinomabb uri és gyermekruhák legolcsóbban kaphatók IV. ker., Egyetem-tér 5. sz. az udvarban első bolt. Ugyanott ruhakölcsönző intézet.

Jó zongora vastámaszszal, egy szép négy játéku **párisi harmonium** 14 változattal percussióval — **Alexandre** világhirü gyárából való és egy erős kihuzó asztal tölgyfából, olcsón eladó. Zöldfa-utcza 40., ajtó 23. 11590

Elköltözés miatt még e hóban 17 szép **olajfestmény** régi mesterektől, 1 velenczei tükör, 2 «elt Vieu Vása», néhány butordarab; a képek jó világitásban csak délelőtt láthatók Váczi-utcza 9. sz., I. em., 7. ajtó. 11586

Tisztelettel alulirott ezennel bátorkodom a magas nemességnek és a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint egy nagy szállitmány elegáns, egal és kocsiba jól betanitott **lovakkal**, ezek közt néhány **négyes fogat**, megérkeztem, és ezek eladásra állanak Eszterházy-utcza (az 5 pacsirtához) **Samek Gusztáv** Győrből. 11546

Nem szédelgés uj rubákkal, melyek mint régiek adatnak el, hanem csakis uraságoktóllevetett uriöltönyök a legnagyobb választékban a legolcsóbb áron kaphatók: **Károly-körut 2. szám,** a hatvani-utcza sarkán, az **udvarban.** Ugyanott ruhakölcsönző intézet. 11507

Alkalmazást keres.

Házmesteri állást keres egy ügyes kőmüves pallér. Czim a kiadóhivatalban. 5335

Belső és külső gazdaság minden ágában, dohány nagytermelésben jártas intézőtiszt, ki magyarul, németül és tótul beszél, ujévtől más állomást keres. Jó bizonyitványai vannak. Czime a kiadóhivatalban. 5301

50 forint jutalmat kap az, ki egy ügyes főkertésznek állandó alkalmazást szerez. Ajánlatok «R. U. 1190» jel alatt Szolnok post. rest. intézendők. 5333

Nőtlen végzett gazdász (praxissal) szerény feltételek mellett irnoki avagy ispáni állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 5316

Főkertész, gyakorlatilag és elméletileg képzett, a park-, szőnyeg-, gyümölcs-,rózsa-, spárga-, ananásztermelésben, konyha, melegágy kertészetben és az erdészetben jártas északnémet, nős, gyermektelen, a legjobb karban, jó ajánlatai és bizonyitványai vannak, képességéhez mért állandó alkalmazást keres. Czime Kapelle Szolnok, főutcza 1176. 5332

Ügyes rajzolónő, ki ugy másolásban, mint eredetiek szerkesztésében igen gyakorlott, megfelelő foglalkozást keres, esetleg tanitásra is vállalkozik. «A. J. 89.» czim alatt a kiadóhivatalba czimzendők. 5328

Egy gyakorlott **pénztárosnő** hasonló vagy elárusitói alkalmazást keres bármilyen üzletben helyben vagy vidéken. Szives megkeresések «W. J. 5339» alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Jó családból való uri nő, öreg ur mellé házvezetőnőül vagy anyátlan gyermekek mellé ajánlkozik. Beszél németül tökéletesen, magyarul kevésbé, jól zongorázik és a házvezetés minden ágában jártas. Ajánlatok «C. D. 7703» alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Alkalmazást nyer.

Je cherche **Une française** pour le maintien de mon menage. Lettres avec photographie sons «Garçon fermier» dans l'Expedition. 5330

Magas jutalékot alkalmazhatóságnál **esetleg fix havi fizetést ad** törvényesen engedélyezett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásának közvetitéseért a 11153 **„MERCUR"** kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete Politzer S. Budapest, Dorottya-u. 12. sz.

A monoki bérgazdaságban január 1-től egy **kasznári állomás** lesz **betöltendő.** Pályázók feszóllittatnak képességük és eddigi müködésükről szóló bizonyitványuk másolatát fizetési igényeik felemlitése mellett alulirotthoz beküldeni. — **Grosz Antal** Monok, Zemplénmegye. 11572

Nötlen gépészkovács kerestetik. Hova, czim a kiadóban. 5290

Oktatás.

Elemi iskolai tanitó leczkéket ad. Czim a kiadóhivatalban. 5319

A legnagyobb **biztos fizetést** és jutalékot adok sorsjegyek törvényesen kiállitott részletfizetésbeni eladásáért **LŐRY J. bankháza BUDAPEST, Hatvani-utcza 17. sz.** 11461

Nevelőnők **tanitók, tanitónök,** nevelőnők félnapra, órákra, a legjobb tanerők, **gyermekkertésznők** és minden nemzetségü **bonneok.** Házi kisasszonyok, jó bizonyitványokkal ajánltatnak és elhelyeztetnek **Gerson Anna** asszonynál Budapest, most **Harminczad-utcza 4.**, földszint. 11581

A német és franczia nyelvben, valamint a nyelvbeli tantárgyakban, magyar vagy német előadással oktat délutáni órákban, a már közel 40 év óta e tantéren müködő érdem. tanár. Eisler Márk, VI. Gyár-utcza 36. sz., I. em. 5296

Lakás és bérlet.

Terézkörut 36. számu sarokházban több különböző **utczai lakás**, kisebb-nagyobb **bolthelyiség** és 3 nagy pinczehelyiség 1890. évi május 1-re bérbe adandó. 5340

Egy teljesen felszerelt és jó karban levő Székely-Udvarhely mellett fekvő **szeszgyár** elegendő contingessel, lakóházak- és nagy istállókkal, fenyővíz-főzdével haszonbérbe kiadó, ha kivántatik, mezőgazdasági szeszgyárrá átalakitható. Czim a kiadóhivatalban. 11584

Különféle.

Személyi kölcsönt 6%-ra hivatalnokok, tisztek, kereskedők, iparosok és birtokosok discrét és gyorsan kaphatnak. Betábl. 4½%. Czim **«Capitalist» Budapest, Ujvilág-utcza 14. Naponta 9—11-ig.** Válaszra 15 kr bélyeg küldendő. 11530

Egy ház **szép árnyékos kerttel** ölenként **csak 26 frtért** eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7555

PÉNZT SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA (visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily öszszeget igen olcsón ad **KŐVÁRY ÁRMIN** bank- és váltóüzlete **hatvani-utcza 4. sz.** Dreher-féle palota. 11313

LEGJOBB OLVASMÁNY A **PALLAS KÖNYVTÁR** EGY KÖTET 60 KR.

NE ÖLJ. Paul Bourgettől.
GYÖNGYSOR. B. Bajza Lenkétől.
MARUJA. Bret-Harte után.
AZ ELVESZETT EMBER. Sutherlandtól.
VIOLA. Hugh Conway után.

5 kötet megrendelése **bérmentes** megküldéssel jár.
PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság Budapesten, Kecskeméti-utcza 6. szám alatt.

Őszi és téli ruhák igen olcsó áron való beszerzésére ajánljuk a **Krausz Lipót fia** szolid czéget 11480 **Budapesten, Kigyó-tér 3. sz.**

Meghivás

a balassa-gyarmati takarékpénztár részvénytársulat folyó évi október hó 26-án délután 2 órakor az intézet hivatalos helyiségében tartandó

rendkivüli közgyülésére

TARGYAK:

1. Az alapszabályok 22. §-ának módositása.
2. II-od elnök választása.
3. Helyettes-igazgató választása.
4. Az épitkezés tárgyában előterjesztett javaslat tárgyalása és a költség utalványozása.

Kelt B.-Gyarmaton, a b.-gyarmati takarékpénztár igazgatósága által 1889. évi szeptember hó 25-én tartott teljes ülésén.
11570 *A b.-gyarmati takarékpénztár igazgatósága.*

LUSER L. tourista tapasza.

Biztosan és gyorsan ható szer **tyukszem, bütyök** továbbá a lábtalpon és sarkon elkeményedett bőr, szemőcs és minden más bőrkinövések ellen. A hatás biztositva van. Ezen tapasz csak egy **nagyságban** létezik, 60 krért dobozonkint. Vidékre **80** kr. beküldése melett bérmentve.
Főszétküldési telep: L. Sewenk's Apotheke in Meidling bei Wien.
Raktárak Budapesten: Török József gyógyszertárában, **Király-utcza 12.**
Csak akkor valódi, ha minden tapaszés használati utasitás a mellékelt védjegygyel és aláirással el van látva; tehát figyelni kell ezekre és határozottan **Luser L.-féle tourista tapaszt** kell kérni. 11221

Hol keressük a legjobb **POUDERT?** Kérjünk **MÜLLER J. L.-féle „Blaha Serail POUDERT"**

Blaha Luiza (bárónéSplényiné) szinmüvésznő legkedvenczebb arczrizspora.

Valamennyi arczpor legjelesebbje ugy nappalra, mint estére, tekintélyek által megvizsgáltatván, vegytisztának és tökéletesen ártalmatlannak találtatott. Mint pipere-czikk nélkülözhetlen, az arczbőrnek a leggyöngédebb fehérséget, ifjukori üdeséget, szépséget és rózsapirt kölcsönöz. **Egy doboz ára 60 kr., nagyobb 1 frt.**

CRÈME POMPADOUR.

Az illatszat terén jelentékeny párisi kitünőségekkel való összeköttetéseim folytán sikerült, a világhirü és fölötte hatásos **„Crème Pompadourt"** egész eredeti tisztaságában és erejében előállitanom. Ez azon szer, melylyel a hirneves **Pompadour asszony** egész agg koráig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna; azért nem mulaszthatom el a tisztelt hölgyvilágnak azt a leghathatósabban ajánlani. E kitünő szer jóval felülmul minden eddigi enemü gyártmányt.

„Crème Pompadour" este és reggel alkalmaztatik, arczot és kezet bedörzsölve; aztán egy kissé behintoni a **„Poudre de Serail"**-jal. **Egy tégely ára 1 frt 60 kr.**

Kapható a készitőnél: MÜLLER J. L. illatszer és pipereszappan gyári raktárában: **Budapest, Koronaherczeg-utcza 2.**
A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Dus választék rendkivül kitünő fog-, haj- és ruhakefékből, fésük, bivalyszarv, elefántcsont és békateknőből, mindennemü tükrök, szivacsok, legfinomabb köröm-ollók, hajsütők. — Továbbá **hölgyeknek különös figyelmébe** *ajánlom, folyton a legdivatosabb és legujabb hajtükből berendezett dus választékuraktáromat.* Külföldi gyártmányu illatszeráruk olcsóbbak mint bárhol.

Óvakodjunk a hamisitásoktól s határozottan csak **Müller J. L.-féle «Blaha Serail Pouder»-t** kérjünk, mely a budapesti országos kiállitáson a legnagyobb kitüntetésben részesült. 4687

Főnyeremény **30,000 forint.** Már október 15-én huzás.

JÓ-SZIV SORSJEGYEK

Eredeti sorsjegyek szorosan a napi árfolyamhoz vagy RÉSZLETFIZETÉSRE az 1883. évi XXXI. t.-cz. értelmében

3 db	30 havi részletre à	— frt 64 kr.
5 db	« « à	1 frt 05 kr.
10 db	« « à	2 frt 08 kr.

Két részlet beküldése után kiadom a sorozatokkal és számokkal ellátott részletivet, melylyel a vevő már a mostani huzáson egyedül részt vesz.

BEIMEL LAJOS bank- és váltóüzlete a „SORSOLÁSI KÖZLÖNY" kiadóhivatala BUDAPEST kecskeméti-utcza 6.

A nálam részletüzetésre vásárolt sorsjegyek pénztáraimban maradnak, azokat bármikor előmutatom. *Utánvétellel semmi sem küldetik.* **Helyi ügynökök legelőnyösebb feltételek mellett kerestetnek.**

Meidinger kályhagyár! EHRLICH J. és H. *BECS, V., Wienstrasse 45. sz.* **BUDAPEST,** 11049 Ferencz József-tér 6. (Gresham palota).
Meidinger töltő-, szabályozható- és ventiláczios-kályhák. Szabad. cserépkályhák Meidinger töltő-hengerrel központi kályhák, agyagkályhaajtók, ivcső-könyök.
Tetemesen leszállitott árak.

Részletfizetésre

a mélyen t. katonatiszt urak, államhivatalnok és tanár urak, egyházi férfiak és más jó állomásu egyének részére
BUTOROK
a legegyszerübbtől a legfinomabbig igen kedvező feltételek és olcsó árak mellett
részletfizetésre
eladatnak. Bővebb értesitést nyujt
VARGA MIHÁLY és TÁRSAI
kárpitos mühelyben Budapest József-tér 9. sz.
Felvilágositások és egyes rajzok készséggel küldetnek, nagyobb szükségletnél megküldjük a butor albumot 1½ forint ellen, mely összeg azonban az album visszaérkezése után 14 nap alatt visszaszolgáltatik. 11443

hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten, IV. kecskeméti-utcza 6

A Budapesti kereskedelmi- és iparbank részvénytársaság VI. kerület, Andrássy-ut 6. elfogad **TAKARÉKBETÉTEKET** a legelőnyösebb visszafizetési feltételek mellett **s levonás nélküli 4½ százalékos kamatoztatásra.** 11498
Engedélyez továbbá a **személyhitelegyletben** 10,000 frtig, a **tárczahitelegyletben** pedig 15,000 frtig terjedő **hiteleket.**

A mi legjobb hirü ismert cs. k. kiz. szab.

valódian csak főüzletünkben Budapesten, Thonet-udvarban kaphatók.
A feltaláló dr. Meidinger Henrik tanár urtól kizárólag felhatalmazott **Meidinger kályha-gyár**
11088 HEIM H. Bécs és Budapesten.

Ősz haj nincs többé!

A **DICQUEMARE** rouени **vegyész** által készitett **Mélanogène** a hajat, bajuszt vagy szakállt azonnal **fekete, barna, gesztenyeszinü** vagy **szőkévé** festi a nélkül, hogy a bőrt megfestené, a fehérnemüt piszkitaná, vagy beavatatlanok által felismerhető volna. Teljesen ártalmatlan.
Egy doboz ára **3.50** frt. — Vidékre **3.95** frt beküldése mellett bérmentve vagy utánvéttel. Budapesten: **Török J. gyógyszertára, király-utcza 12.** 10933

Kész uri ruhák tiszta gyapjuból legolcsóbb szabott árakon csak **GROSSMANN S.** legnagyobb uriruha-raktárban kapható 11399 Budapest, Deák Ferencz és bécsi utcza sarkán. **Fióküzlet: Egyetem-tér.**

Bunda sakko	18 frttól	fölfelé
Mencsikoffok	12 «	«
Téli kabátok	20 «	«

Rádeini legtartalomdusabb natron-lithion-savanyuforrás.

Kipróbált gyógyszer **hugysavas diathesis** (köszvény, homokképződés) továbbá a **gyomor, hugyszorvok** (vese, hólyag) betegségénél, a **légcsővek** idült **katarrhusa, haemorrhoidák** nemkülönben a **sárgaság** bajai ellen.

Dr. Garrod, Biswanger, Cantani, Ure kisérletei bizonyitották, hogy a szénsavas lithion a hugysavas lerakodásokat leginkább képes feloldani a honnét származnak a radeini savanyuviz nagy sikerei.

Üditő italként borral vagy gyümölcsnedvekkel és czukorral vegyitve általánosan kedvelt a radeini viz.

Radein gyógyhely. Savanyuforrás és vasfürdők főleg jó hatással köszvényes bántalmaknál, hugyszervbajok, vérszegénység, női betegségek és gyengeségi állapotokra stb.
Olcsó élelem és tartózkodás. Prospectust (ingyen) a radeini gyógyhelyről és a savanyuviz szétküldését illetőleg szivesen küld a Direction des Curortes Radein (Steiermark).

9750 **Kapható Budapesten:** Édeskuty L. és Mattoni és Wille uraknál, valamint minden jónevü ásványviz kereskedésben.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában kapható: **Franczia-Magyar szótár.** **Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akad. és a legjelesebb szótárirók után.** — 3 kötet, fűzve 10 frt, kötve 12 frt.

A legjobb és legolcsóbb sorsjegyek a

JÓ-SZIV sorsjegyek.

Évenkint 3 huzás:
Legközelebbi főnyeremény **30,000** forint o. é. **továbbá** 20,000, 18,000, 15,000 frt stb. és számos melléknyeremény.
Minden sorsjegynek nyernie kell.
Legközelebbi huzás már október 15-én.
Eredeti sorsjegyek szorosan a napi árfolyamon számittatnak és **részletfizetésekre**

5 darabot	36 havi	1 forintos	részletre
10 „	36 „	2 „	„
20 „	36 „	4 „	„
25 „	36 „	5 „	„
30 „	36 „	6 „	„

Két részlet lefizetése után kiadjuk a sorozatok és számokkal ellátott részletivet, melylyel a vevő már a legközelebbi huzáson október hó 15-én egyedül játszik. 11587
A „MERCUR" kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete (Politzer S.) **Budapest, V., Dorottya-utcza 12. szám.**

Nap- és esernyő-gyár, ugymint: **tricot-derekak mértékután**

az **őszi idényre** a legujabb **párisi minták** után készittetnek. Különösen figyelmeztetem a t. női világot, a legizléstelj esebb és legujabban készitett **Jaquettekre,** melyek sétához nagyon előnyösek. — Nap- és esernyők javitásra és átalakitásra a legolcsóbban elfogadtatnak. Számos pártfogásért esd 11427 **SCHEIN MÓR** ernyő- és tricot-derekak gyára Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 17. sz.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent és ugyanott, valamint minden hazai könyvkereskedésben kapható:

UTASITÁS A VÉDERŐRŐL SZÓLÓ 1889. ÉVI VI. TÖRVÉNYCZIKK VÉGREHAJTÁSA TÁRGYÁBAN. **ELSŐ RÉSZ.** *A közös hadsereg s hadi tengerészet és a honvédség kiegészitése. Hivatalos kiadás. Ára bérmentes megküldéssel 1 frt 25 kr.*

UTASITÁS A VÉDERŐRŐL SZÓLÓ 1889. ÉVI VI. TÖRVÉNYCZIKK VÉGREHAJTÁSA TÁRGYÁBAN. **MÁSODIK RÉSZ.** *A szolgálati kötelezettség teljesitése a hadseregben és a hadi tengerészetben. Hivatalos kiadás. Ára bérmentes megküldéssel 40 kr.*

FEGYVER UTASITÁS A M. KIR. HONVÉD-GYALOGSÁG SZÁMÁRA. *Három táblával. Hivatalos kiadás. Ára bérmentes megküldéssel 55 kr.*

GYAKORLATI SZABÁLYZAT A M. KIR. HONVÉD-LOVASSÁG SZÁMÁRA. **ELSŐ RÉSZ.** *Második kiadás. Ára bérmentes megküldéssel 70 krajczár.*

UTASITÁS A M. KIR. HONVÉD GYALOGSÁG ÉS LOVASSÁG UTÁSZAINAK MÜSZAKI KIKÉPZÉSÉRE. *Ára bérmentes megküldéssel 1 forint.*

MOST JELENT MEG! MOST JELENT MEG!

Korcsma-épület eladási, illetve bérleti hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a m. kir. közalapok tulajdonát képező sellyei főtiszti kerület területén az alább megnevezett helyeken és határidőben a következő korcsma-épületek örök áron eladása, vagy esetleg 1890. évi január hó 1-től három évre leendő bérbeadására iránt a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium jóváhagyásával zárt irásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni; és pedig:

I. A pilis-maróthi ispánság hivatalos helyiségében (Pilis-Maróthon) 1889. év október hó 16-án délelőtt 9 órakor.
1. Esztergommegye **Pilis-Maróth** községben levő korcsma és melléképületeinek eladása, esetleg bérbeadása.
2. Esztergommegye **Leányvár** községben levő korcsma és melléképületeinek eladása.
3. Pestmegye **Bottyán** községben levő korcsma-épület eladása, illetve bérbeadása.
II. Vág-Sellyén a ker. főtisztség hivatalos helyiségében 1889. év október hó 17-én d. e. 9 órakor.
4. Nyitramegye **Vág-Sellye** m. városában levő korcsma és melléképületeinek bérbeadása.
5. Nyitramegye **Vág-Királyfa** községben levő korcsma és melléképületeinek eladása, esetleg bérbeadása.
6. Nyitramegye **Hosszufalu** községében levő korcsma és melléképületeinek eladása, esetleg bérbeadása.
7. Pozsonymegye **Pered** községében levő korcsma és melléképületeinek eladása, esetleg bérbeadása.
8. Pozsonymegye **Királyrév** községében fekvő korcsma és melléképületeinek eladása, esetleg bérbeadása.
III. Kolosi urad. erdőgondnokságnál (Nyitra-Koloson) 1889. évi október 18-án d. e. 11 órakor.
9. Nyitramegye **Kolos** községében levő korcsma és melléképületeinek eladása, esetleg bérbeadása.
10. Nyitramegye **Kolos-Jeskófalu** községében levő korcsmaépület eladása.
IV. Mária-Családi urad. erdőgondnokságnál (Mária-Családon) 1889. évi október hó 21-én délelőtt 10 órakor.
11. Barsmegye **Nagy-Lóth** községében levő korcsmaépület bérbeadása.
V. Zniő-Váraljai urad. erdőgondnokságnál (Zniő-Váralján) 1889. évi október 24-én d. e. 10 órakor.
12. Turóczmegye **Zniő-Váralja** városában levő korcsma- és melléképületei örök eladása.
13. Turóczmegye **Pod-Vriczkói** korcsma és melléképületei eladása, esetleg bérbeadása.

Bánatpénzül leteendő **az adás-vételi versenynél:** a pilis-maróthi korcsmaépületet érdeklőleg 720 frt, leányvári korcsmára 1026 frt; bottyáni korcsmára 64 frt; a vág-királyfai korcsmára 498 frt; hosszufalui korcsmára 519 frt; peredi korcsmára 446 frt; királyrévi korcsmára 554 frt; kolosi korcsmára 86 frt; kolos-jeskofalusi korcsmára 73 frt; zniőváraljai korcsmára 1060 frt; pod-vriczkói korcsmára 167 forint.

A bérleti versenynél: a pilis-maróthi korcsmára 40 frt; bottyáni korcsmára 10 frt; v.-sellyei korcsmára 40 frt; vág-királyfai korcsmára 25 frt; hosszufalusi korcsmára 30 frt; peredi korcsmára 30 frt; királyrévi korcsmára 20 frt; kolosi korcsmára 15 frt; podvriczkói korcsmára 15 frt.

A zárt irásbeli ajánlatok az árverésekre kitüzött határidőig nyujtandók be az illető tisztségeknél, mely 50 kros bélyeggel s a fent meghatározott bánatpénzzel ellátott, s külön a megvételre, s külön a bérletre vonatkozólag szerkesztett ajánlatokban a beigért vételár, illetve haszonbér, betük és számokkal irandó ki és kijelentendő, hogy ajánlattevő az eladási, illetőleg bérleti feltételeket ismeri s azokat elfogadja. Sem a feltételektől eltérő, sem pedig elkésett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A fenti adás-vételi és bérleti versenyekre vonatkozó feltételek alóljegyzett főtisztségnél, valamint a pilis-maróthi ispánság és a kolosi, mária-családi és zniőváraljai erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Kelt Vág-Sellyén, 1889. október 2-án.

11368 **Sellye kerületi m. kir. közalapitványi főtisztség.**

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 6. szám